

z dnia 13 marca 2026 r.

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W TCZEWIE**

z dnia 26 marca 2026 r.

w sprawie wystąpienia z wnioskiem o dokonanie zmian granic Gminy Miejskiej Tczew

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 w zw. z art. 4 ust. 2 oraz art. 4b ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153 ze zm.) oraz §2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach (Dz. U. z 2014 r. poz. 310), po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami, Rada Miejska w Tczewie uchwala, co następuje:

§ 1.

Postanawia się wystąpić do Ministra właściwego do spraw administracji publicznej, za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, z wnioskiem o wydanie przez Radę Ministrów rozporządzenia w sprawie zmiany granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew polegającej na włączeniu w granice administracyjne miasta przyległych obszarów gminy Tczew lub ich części, szczegółowo określonych we wniosku, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wystąpienie z wnioskiem przez Radę Miejską w Tczewie zostało poprzedzone przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami. Przeprowadzenie konsultacji odbyło się na podstawie uchwały Nr XXII/304/2026 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 8 stycznia 2026 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zmian granic administracyjnych Miasta Tczewa (Dz. Urz. Woj. Pom. z 2026 r. poz. 85).

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej
w Tczewie

Marcin Kussowski

Załącznik do uchwały nr
Rady Miejskiej w Tczewie
z dnia 26 marca 2026 r.

WNIOSEK O DOKONANIE ZMIAN GRANIC ADMINISTRACYJNYCH GMINY MIEJSKIEJ TCZEW



Rada Miejska w Tczewie
Tczew, dnia 26 marca 2026 roku

Tczew, dnia 26.03.2026 r.

Pan
Marcin Kierwiński
Minister Spraw Wewnętrznych i
Administracji

za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego

Wnioskodawca:
Rada Miejska w Tczewie

WNIOSEK
o dokonanie zmian granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew

Mając na względzie liczne przesłanki uzasadniające zmianę granic Gminy Miejskiej Tczew (w treści wniosku używa się również określenia Miasto Tczew), które zostały opisane w niniejszym wniosku oraz troskę o zrównoważony rozwój całego regionu tczewskiego i Kociewia, dla których Miasto Tczew pełni funkcję centrum życia społecznego i kulturalnego, Rada Miejska w Tczewie występuje z wnioskiem o zmianę granic Gminy Miejskiej Tczew.

Do wniosku dołącza się dokumenty i informacje zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. *w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalania i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach.*

Wniosek zawiera wszystkie wymagane elementy:

- I. Treść proponowanej zmiany wraz z uzasadnieniem,
- II. Stanowisko wnioskodawcy dotyczące spełniania przesłanek, o których mowa w art. 4 ust. 3 i 4 ustawy o samorządzie gminnym,

- III. Podstawowe dane statystyczne dotyczące liczby ludności na terenie objętym wnioskiem, a także powierzchni tego terenu,
- IV. Określenie szacunkowych kosztów jednorazowych i stałych wprowadzenia proponowanej zmiany,
- V. Wyniki konsultacji z mieszkańcami w podziale na jednostki pomocnicze gminy.

Miasto Tczew, dążąc do wykazania pełnej zasadności oraz słuszności planowanej zmiany granic w świetle przesłanek ustawowych, oparło swój wniosek na rzetelnej analizie wymogów określonych w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 4 ust. 3 i 4 przywołanego aktu, korekta granic winna zapewniać spójność terytorialną pod względem osadniczym i przestrzennym, uwzględniać istniejące więzi społeczno-gospodarcze oraz gwarantować zdolność do sprawnego wykonywania zadań publicznych, przy jednoczesnym poszanowaniu charakteru zabudowy i infrastruktury technicznej. W celu obiektywnego potwierdzenia spełnienia tych kryteriów, Miasto zleciło przygotowanie szeregu interdyscyplinarnych opracowań naukowych, stanowiących integralną część niniejszego wniosku, tj.:

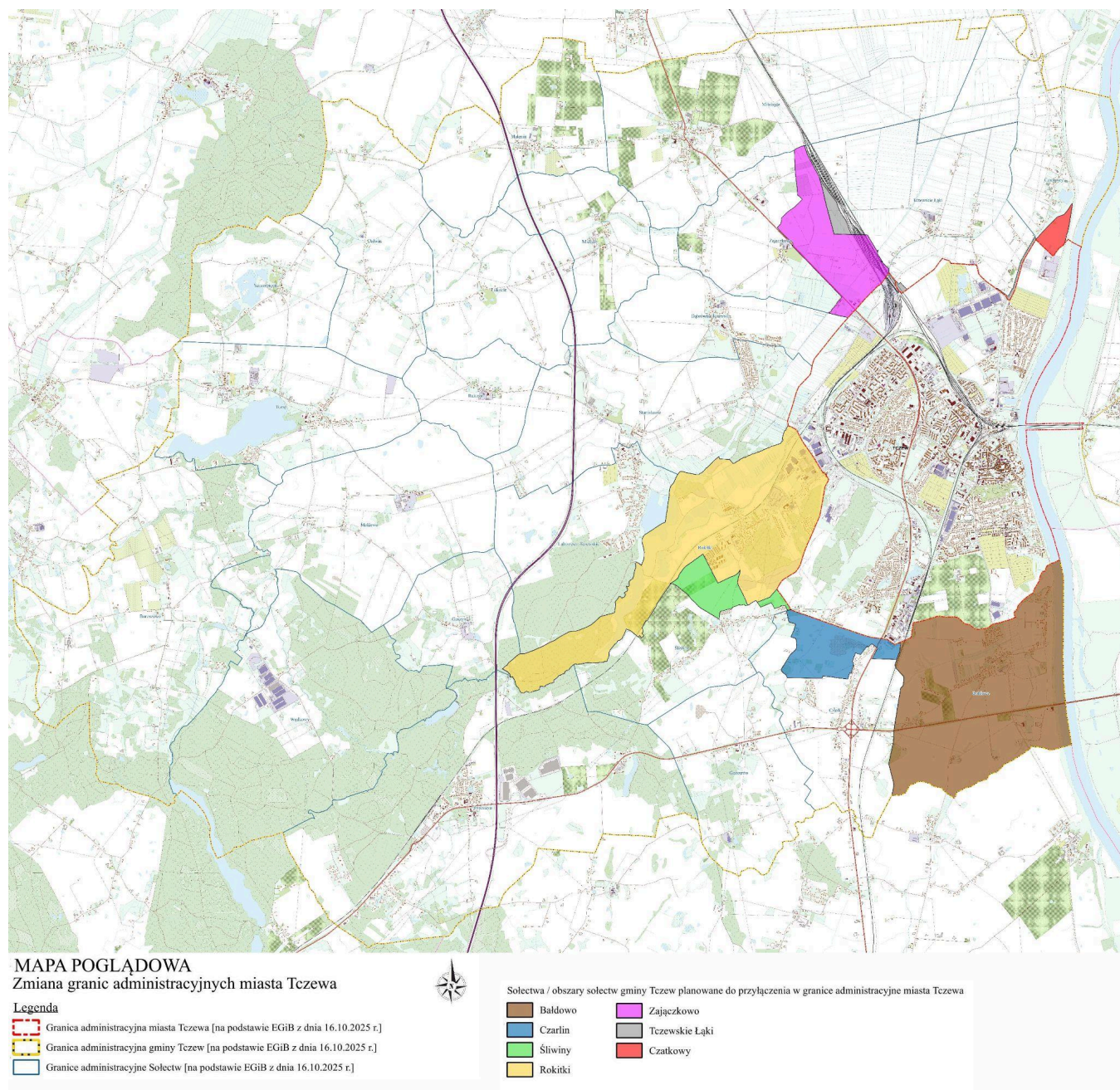
1. Analizę zasadności rozszerzenia granic miasta Tczewa w kontekście zmian demograficznych w latach 2000-2025;
2. Powiązania osadniczo-urbanistyczno-przestrzenne obszarów: Rokitki, Zajączkowo, Tczewskie Łąki, Czatkowy, Śliwiny, Czarlin, Bałdowo z miastem Tczew;
3. Analizę zasadności rozszerzenia granic miasta Tczew w zakresie powiązań społeczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem wskaźników dotyczących powiązań rynku pracy, wykorzystania infrastruktury społecznej (szkolnictwa, ochrony zdrowia itp.); infrastruktury sportowej, usługowej itp.;
4. Powiązania historyczno-kulturowe z uwzględnieniem więzi kulturowych mieszkańców Tczewa z przyłączanym obszarem;
5. Diagnozę jakości więzi społecznej we wsiach Rokitki i Bałdowo.

Opracowania przygotowane zostały przez pracowników naukowych reprezentujących Uniwersytet Pomorski. Ponadto, do wniosku załączone zostały również inne dokumenty, mogące mieć wpływ na jego ocenę, wykaz wszystkich załączników zamieszczono na końcu niniejszego wniosku.

I. TREŚĆ PROPONOWANEJ ZMIANY WRAZ Z UZASADNIENIEM

Rada Miejska w Tczewie występuje z wnioskiem o zmianę granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew poprzez włączenie do dotychczasowego obszaru miasta obrębów ewidencyjnych Bałdowo i Rokitki oraz części obrębów ewidencyjnych Czarlin, Śliwiny, Zajączkowo, Tczewskie Łąki, Czatkowy Gminy Tczew w granicach oznaczonych na poniższym rysunku poglądowym. W ramach proponowanej zmiany powierzchnia Gminy

Tczew zmniejszy się o 1866.3008 ha, co stanowi w przybliżeniu 10,94 % jej dotychczasowej powierzchni. Natomiast Miasto Tczew zyska tereny, na których możliwy będzie dynamiczny rozwój.

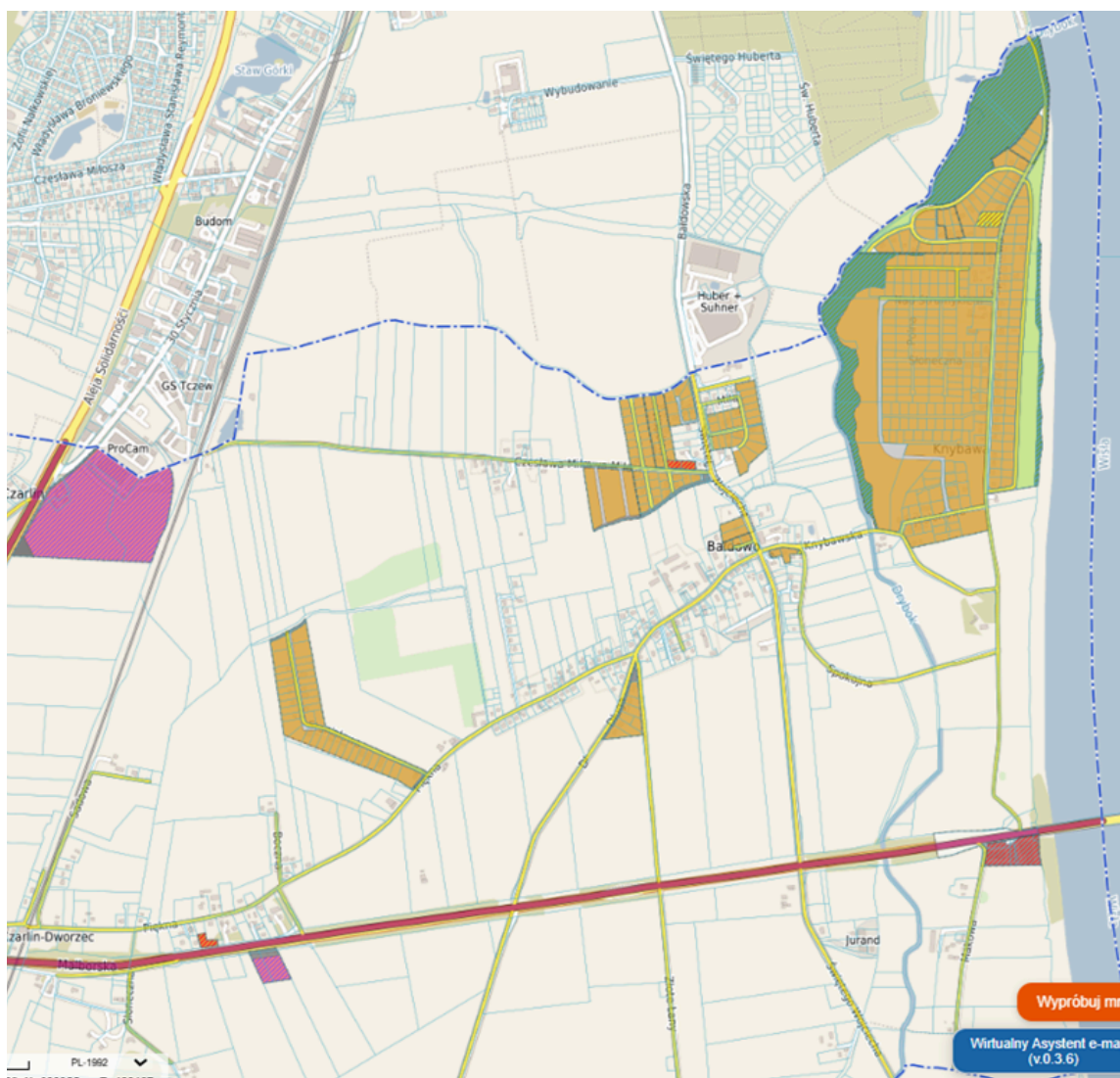


Rys. opracowanie własne UM Tczew

Baldowo

Obszar Baldowo jest klasycznym dość rozległym obrębem geodezyjnym obejmującym rozproszone tereny zabudowane o charakterze mieszkaniowo – rolniczym z niewielkim udziałem funkcji magazynowo-składowych i produkcyjnych. Głównie część północno-wschodnia koncentruje pasmo zabudowy mieszkaniowej rezydencjonalnej o charakterze podmiejskim. Część południowa (za DK 22) w przypadku przyłączenia całego

obszaru do miasta Tczew może być rezerwą terenów pod strefy gospodarcze i strefy usług przechodzące w kierunku południowym w strefę działalności rolniczej opartej na gospodarce rolnej bądź ogrodniczej. Zmiany w postaci nowej zabudowy spowodowały przekształcenie obszaru z siedliskowego w obszar z przeważającą zabudową jednorodzinną typu willowego. Obecnie postępuje proces budowy i dogęszczania zabudowy mieszkaniowej szczególnie w rejonie Knybawy, co znajduje jasne potwierdzenie w nowych podziałach geodezyjnych na tym terenie. Obszar ten posiada potencjał dalszej integracji z miastem Tczew.



Rys. przedstawia obowiązujące MZPZ oraz podziały nieruchomości. Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/>

Także z zapisów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Tczew (wrys poniżej) wynika, że planuje się intensywną rozbudowę miejscowości. Wokół obszaru zabudowanego miejscowości Bałdowo wyznaczono tereny mieszkaniowo-usługowe z preferencją dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Na szczególną uwagę zasługuje teren rozwojowy między zabudową miejscowości Bałdowo a drogą DK 22, o preferowanych funkcjach mieszkaniowo-usługowych, z preferencją zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Obszar rozwojowy określono z kolei jako tereny

usługowo-mieszkaniowe z preferencją dla zabudowy usługowej z możliwą lokalizacją obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży detalicznej powyżej 200 m². W południowej części obszaru Bałdowo wyznaczono lokalizację obszarów inwestycji celu publicznego o funkcji kultury i kultury fizycznej.



Rys. Wyrys ze Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego gminy Tczew – rysunek studium dla obszaru Bałdowo. Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/>

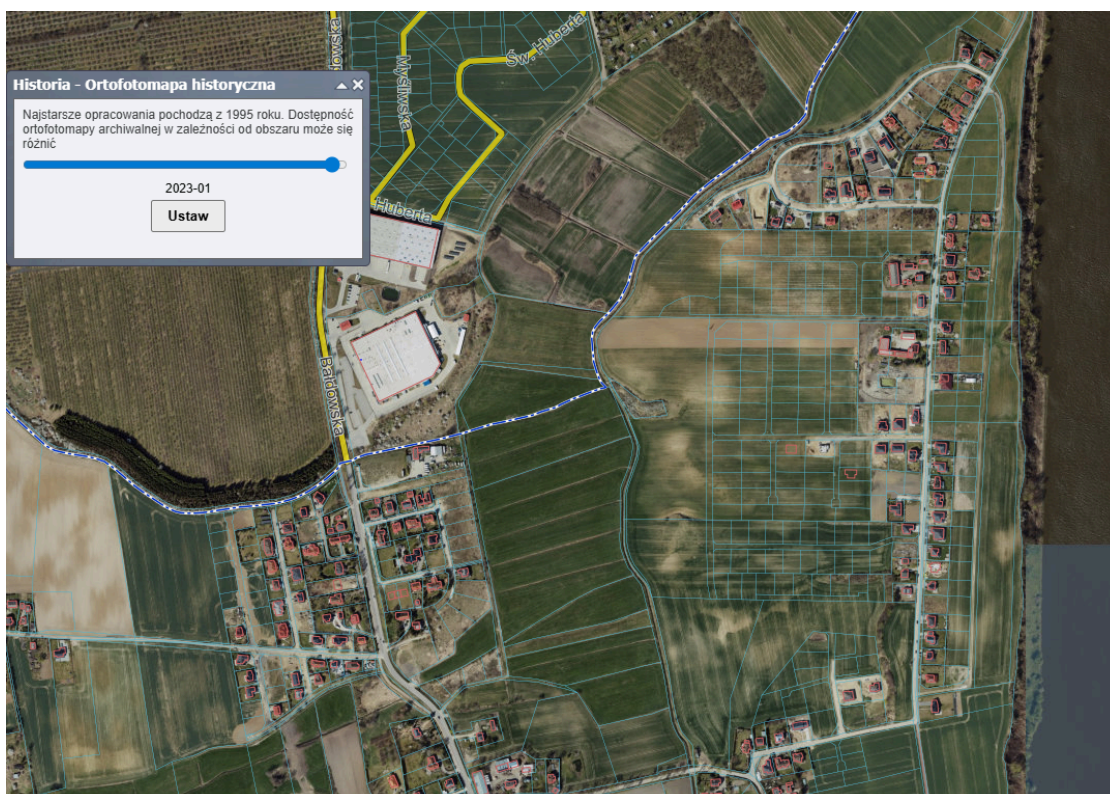
Stały proces urbanizacji sprawił, że aktualnie tereny te mają dominujący mieszkaniowy charakter. Jak pokazują ortofotomapy, w ciągu ostatnich niespełna dwudziestu lat liczba terenów przeznaczonych pod zabudowę powiększyła się znacząco w stosunku do stanu pierwotnego.



Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/> Ortofotomapa historyczna - Bałdowo 2006



Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/> Ortofotomapa historyczna - Bałdowo 2014

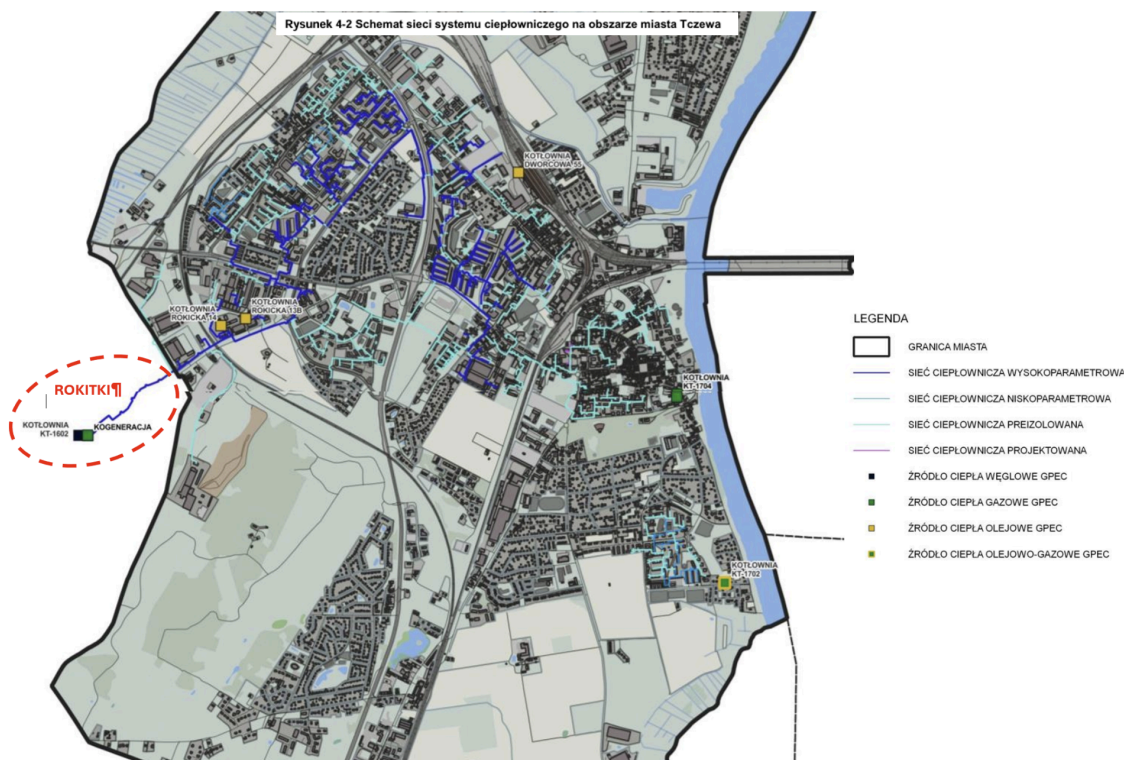


Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/> Ortofotomapa historyczna - Bałdowo 2023

Przesunięcie granic administracyjnych stanowi element strategii rozwoju infrastruktury i umożliwi realizację miejskich inwestycji, takich jak planowana przebudowa ulicy Bałdowskiej. Inwestycja ta usprawni połączenie z tranzytową drogą krajową nr 22, co wprost wpłynie korzystnie na potencjał gospodarczy miasta, wspierając działalność operacyjną spółki Huber+Suhner oraz stwarzając warunki dla nowych, planowanych wielkopowierzchniowych inwestycji logistycznych na terenach dawnych sadów.

Rokitki

Obręb wiejski Rokitki to najważniejszy dla miasta Tczewa obszar logistyczny i przemysłowy. Jest tu ulokowany GPEC, który zaopatruje Tczew w energię ciepłą oraz ciepłą wodę (obszar Gminy Tczew w znacznym stopniu jest pozbawiony dostępu do sieci ciepłowniczej).



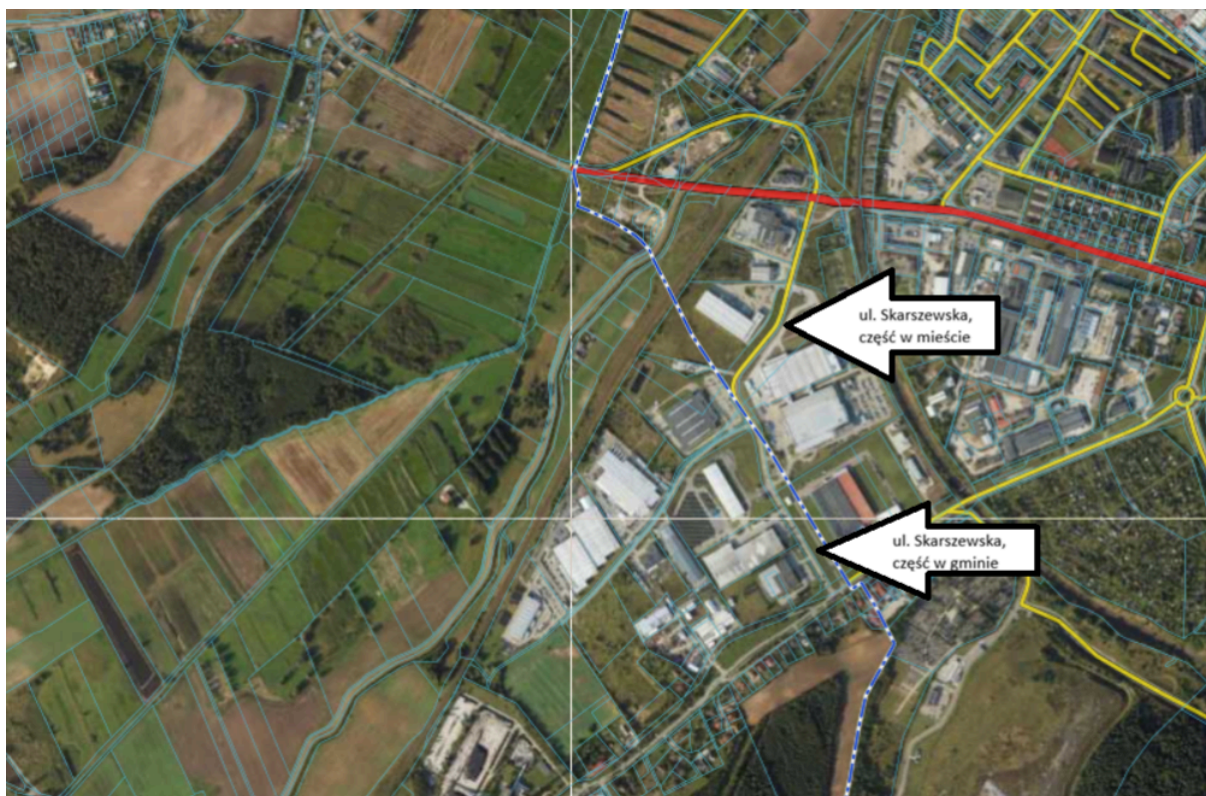
Rys. Strefa przemysłowo-logistyczna na pograniczu miasta Tczew i obszaru Rokitki przy ul. Skarszewskiej i Rokickiej. Źródło: Analiza - Powiązania osadniczo-urbanistyczno-przestrzenne obszarów: Rokitki, Zajączkowo, Tczewskie Łąki (3), Czatkowy, Śliwiny, Czarlin, Bałdowo z miastem Tczew - rys. 127 Opracowanie eksperckie wykonane na zlecenie Gminy Miejskiej Tczew

Region ten charakteryzuje się obecnością kilkunastu dużych firm logistycznych i produkcyjnych, które stanowią istotny element gospodarki, wykazując znaczny wpływ na rynek pracy (m.in. poprzez dojazdy, transfer środków oraz nowe inwestycje). Również Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna zlokalizowana jest na dwóch obszarach, z których jeden (Rokitki) położony jest częściowo w granicach administracyjnych gminy Tczew (wizualizacja na poniższym rysunku).



Rys. Strefa przemysłowo-logistyczna na pograniczu miasta Tczew i obszaru Rokitki przy ul. Skarszewskiej i Rokickiej. Źródło: Analiza - Powiązania osadniczo-urbanistyczno-przestrzenne obszarów: Rokitki, Zajęczkowo, Tczewskie Łąki (3), Czatkowy, Śliwiny, Czarlin, Bałdowo z miastem Tczew - rys. 65 Opracowanie eksperckie wykonane na zlecenie Gminy Miejskiej Tczew

Droga biegnąca przez teren Strefy – ulica Skarszewska – w większej części znajduje się na terenie miasta, natomiast jej część południowa leży w granicach administracyjnych gminy Tczew. Warto podkreślić, że funkcjonalnie ulica ta jest zintegrowana z miastem, o czym świadczy m.in. kursowanie nią autobusów komunikacji miejskiej. Połączenie tych dwóch fragmentów w jedną całość zapewni sprawniejsze zarządzanie, lepszą koordynację merytoryczną oraz efektywniejsze działania inwestycyjne po stronie samorządu (wizualizacja poniżej).



Rys. ul. Skarszewska leżąca po części w mieście oraz gminie Tczew, opracowanie własne UM Tczew

Obszar Rokitki jest podzielony na zwartą zabudowę przemysłową, mieszkaniową i usługową. Zabudowa ma charakter zwarty o bardzo czytelnym układzie przestrzennym. Wyraźnie widoczna jest ciągłość zagospodarowania oraz podział przestrzenno-funkcjonalny. Na części terenu znajduje się kilkadziesiąt budynków mieszkalnych w zabudowie jednorodzinnej i wielorodzinnej (bloki mieszkalne). Najbardziej intensywnie zabudowywany jest teren w ramach inwestycji mieszkaniowej pod nazwą: Nowe Rokitki (Prywatny deweloper) oraz Osiedle Kociewskie (Prywatny deweloper). Obecnie (2025/2026) trwa przedsprzedaż kolejnych 141 mieszkań w ramach V etapu OSIEDLA KOCIEWSKIEGO. Inwestycja ta będzie kontynuowana w kierunku południowym, aż do wyczerpania zasobów terenów, co oznacza powstanie kolejnych kilkadziesiąt bloków mieszkalnych.

Skala realizowanej zabudowy mieszkaniowej na tym terenie, w połączeniu z planowaną rozbudową infrastruktury, jest kluczowym argumentem za rozszerzeniem granic miasta i faktyczną rozbudową miasta w kierunku południowym. Przedmiotowy teren zabudowywany jest na mocy decyzji o warunkach zabudowy. Społegliwość władz Gminy Tczew w tym zakresie grozi niekontrolowanymi podziałami nieruchomości, w konsekwencji przypadkowym zagospodarowaniem, które nie jest w stanie “zagwarantować wysokiej jakości” środowiska zamieszkania.

Brak decyzji o przyłączeniu tych terenów, przy tak intensywnej presji urbanistycznej, będzie skutkowało pogłębianiem procesów dysfunkcji komunikacyjnej i usługowej. Scalenie tego obszaru z miastem Tczew w zakresie funkcjonalno-administracyjnym pozwoli na wpisanie w plan ogólny strefy SW, SJ, SU, SN.

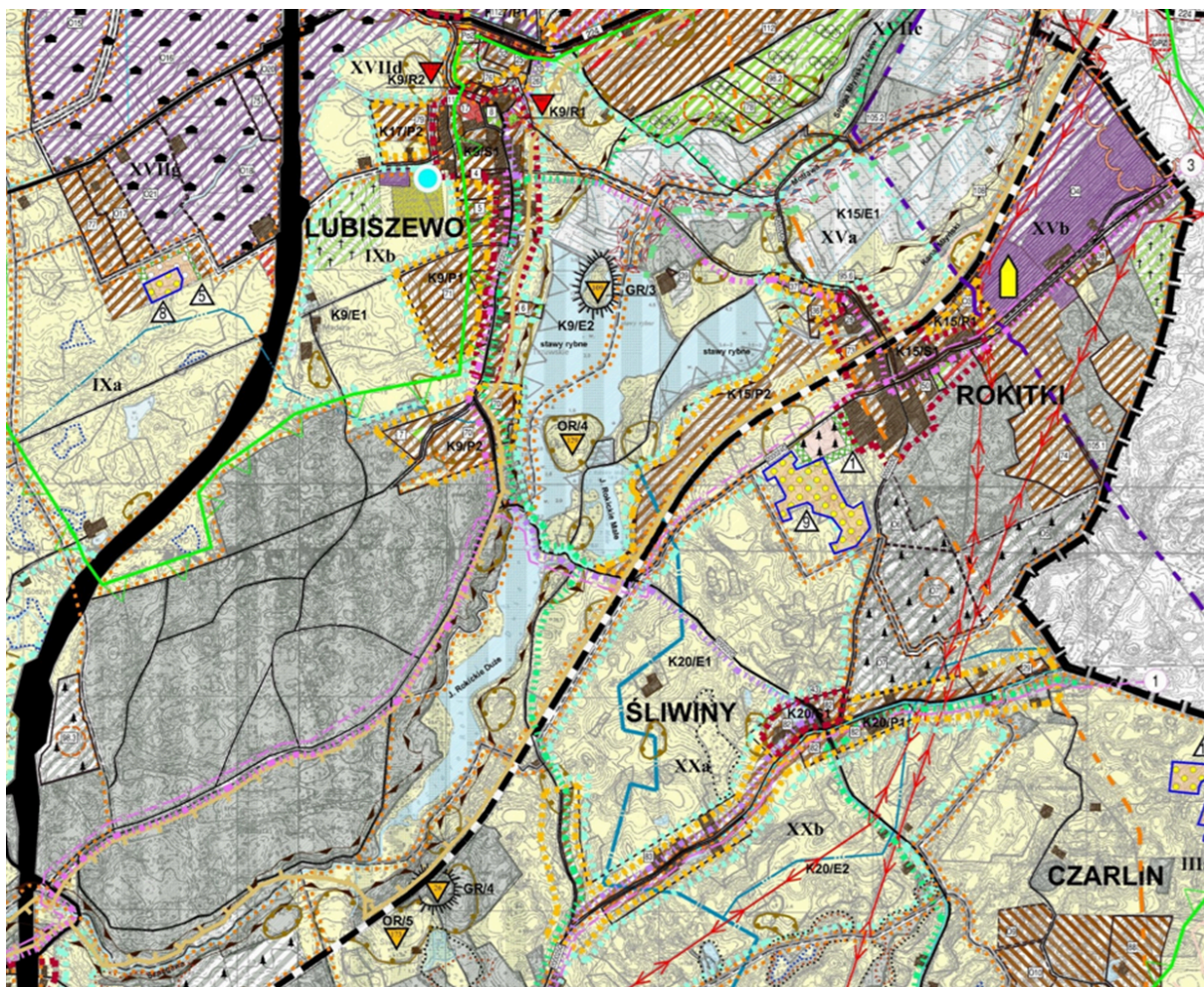


Rys. Nowe Rokitki od strony Śliwin.

Źródło: <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1139613994734679&set=pcb.1139614051401340>

Natomiast obszar północno-zachodni jest nieomal zupełnie pozbawiony jakiejkolwiek zabudowy mieszkaniowej i gospodarczej. Zajmuje on tereny zalesione, wody otwarte płynące i stojące. Cały ten podobszar jest bardzo słabo skomunikowany i stanowi formę półnaturalnej bariery – klina nawietrzania miasta Tczew od strony południowo-zachodniej. Potencjalnie tereny te posiadają potencjał dla utworzenia ciągu terenów rekreacyjno-sportowych i wypoczynku wodnego w formie ewentualnego kąpieliska w sąsiedztwie Jeziora Rokickiego Dużego. Warto zaznaczyć, że granica obrębu (a więc proponowana nowa granica Miasta) przebiega przez tereny leśne i niezagospodarowane, nie przecina więc żadnych powiązań funkcjonalnych obszaru.

Opierając się o zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (wrys ze Studium poniżej) uznać należy, że północno – zachodni obszar Rokitek za linią kolejową docelowo powinien zachować półnaturalny charakter. Po drugiej stronie linii kolejowej znajduje się intensywnie zabudowywany obszar południowo-wschodni Rokitek łącznie z obszarem zabudowanym po stronie północno-zachodniej. Obszar ten w pełni zasługuje na włączenie w granice Miasta Tczew.



Rys. Wyrys ze Studium Uwarunkowań i Zagospodarowania Przestrzennego gminy Tczew – rysunek studium.
 Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/>

Dynamiczny proces urbanizacji sprawił, że tereny te posiadają dominujący mieszkaniowy charakter. Jak pokazują ortofotomapy, w ciągu ostatnich niespełna dwudziestu lat liczba terenów przeznaczonych pod zabudowę powiększyła się znacznie w stosunku do pierwotnego stanu.



Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/> Ortofotomapa historyczna - Rokitki 2015



Źródło: <https://tczew.e-mapa.net/> Ortofotomapa historyczna - Rokitki 2017

liniowej wyłącznie wzdłuż ciągów komunikacyjnych oraz w centralnych częściach miejscowości.

Po uwzględnieniu zaproponowanej koncepcji zmiany granic będzie możliwa rozbudowa ulicy Bartosza Głowackiego w Tczewie bezpośrednio do Śliwin. Droga ta poprowadzona mogłaby stanowić alternatywny dojazd z rozbudowywanego osiedla w Rokitach, a także nowej zabudowy w Śliwinach do Alei Solidarności w Tczewie (droga krajowa Nr 91).

Czarlin

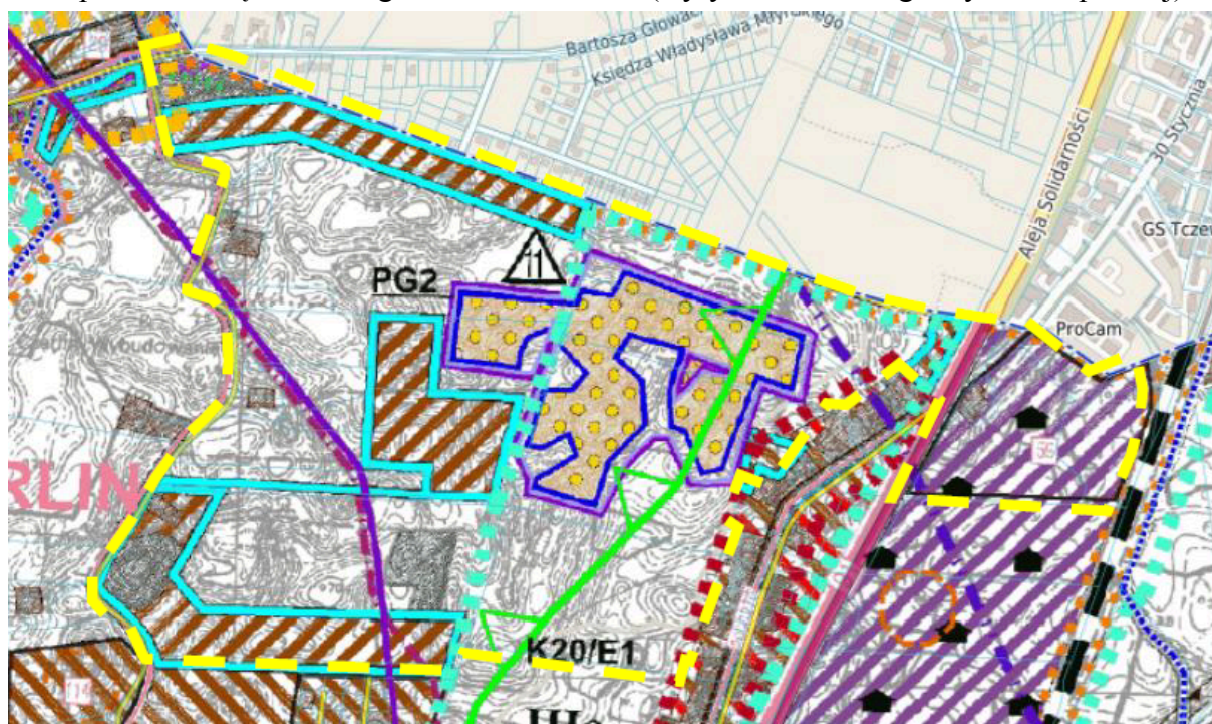
Obszar Czarlin pełni istotną rolę przyszłego terenu pod dalszy rozwój przyległego osiedla mieszkaniowego. Tereny wokół zwirowni to głównie pola uprawne z małym udziałem lasów. Mały fragment między drogą krajową nr 22 a linią kolejową jest rezerwą pod rozwój funkcji przemysłowych oraz logistycznych.

Poniżej wskazany obszar może być rezerwą terenów otwartych o docelowej funkcji zabudowy mieszkaniowej o niskiej intensywności. W planie ogólnym obszar ten może mieć zapis SJ – czyli strefa wielofunkcyjnej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, z ewentualną możliwością wskazania niewielkiej części obszaru jako SW – czyli strefy wielofunkcyjnej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z SU jako strefą usługową. Niewielka część obszaru między drogą krajową Nr 91 i linią kolejową nr 131 może być wskazana jako SP – czyli strefa gospodarcza z możliwością odbudowy dawnych bocznic kolejowych i ramp przeładunkowych dla potrzeb przemysłu i logistyki.

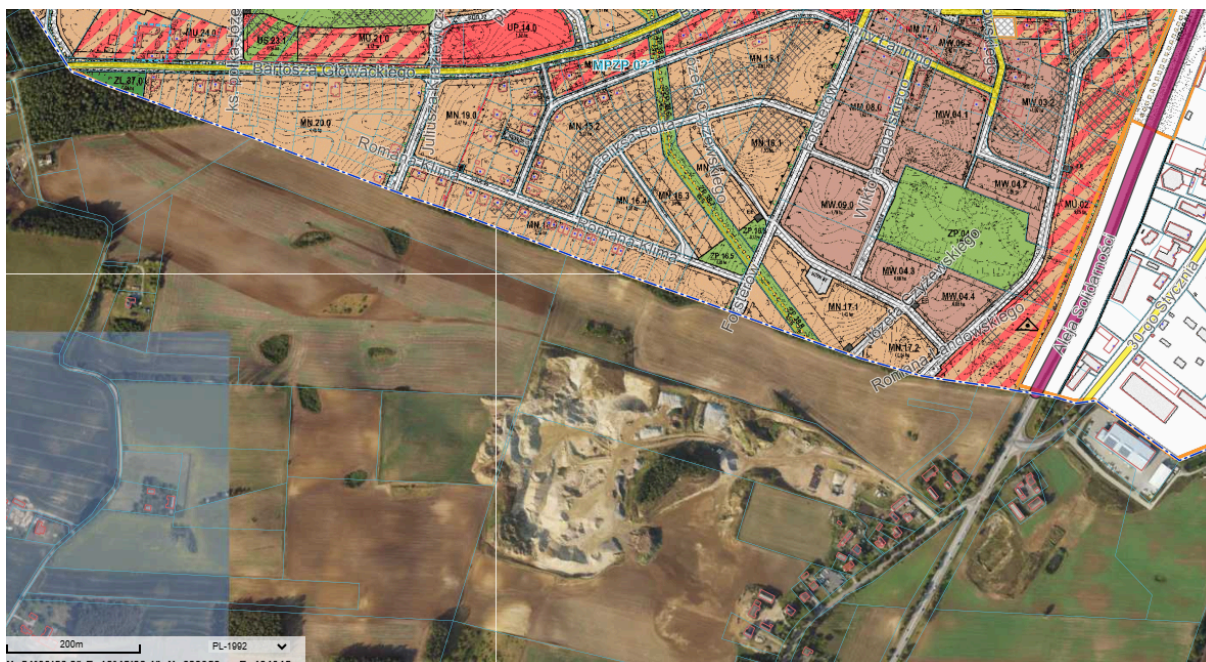


Rys. Obszar Czarlin sąsiadujący bezpośrednio z gminą Miasto Tczew oraz obszarem Baldowo Źródło: Analiza - Powiązania osadniczo-urbanistyczno-przestrzenne obszarów: Rokitki, Zajęczkowo, Tczewskie Łąki (3), Czatkowy, Śliwiny, Czarlin, Baldowo z miastem Tczew - rys. 15 Opracowanie eksperckie wykonane na zlecenie Gminy Miejskiej Tczew

Planowany do włączenia obszar Czarlin w pierwotnych i zmienionych zapisach Studium zawiera wskazanie terenów rozwojowych jako „tereny mieszkaniowo-usługowe z preferencją dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej”. Na uwagę zasługuje wprowadzanie zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie granic miasta Tczew (wrys ze Studium gminy Tczew poniżej).



Tylko we fragmencie zlokalizowanym przy drodze krajowej nr 91 gmina posiada miejscowy plan, gdzie zgodnie z Uchwałą Rady Gminy dla obszaru na terenie wsi Czarlin obowiązuje zapis „Tereny zabudowy usługowej, tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz obsługi komunikacji samochodowej” (U, P, KS). Pozostała część obszaru Czarlin proponowanego do włączenia w granice administracyjne miasta Tczew nie ma uchwalonych i obowiązujących miejscowych planów. Daje to niewątpliwie możliwość rozszerzenia powstającego osiedla w obecnych granicach administracyjnych Tczewa, przeznaczonego w mpzp głównie pod zabudowę mieszkaniową, zarówno wielo- jak i jednorodzinną oraz zaplanowania kontynuacji wyznaczonych w mpzp dróg (ul. Juliusza Kraziewicza, Forsterów, Józefa Czyżewskiego, Romana Landowskiego). Zaznaczyć należy, że mpzp miasta Tczewa wyznacza drogę zbiorczą mającą skomunikować ul. Bałdowską (łączyącą Miasto Tczew z sołectwem Bałdowo) - 14KDZ z osiedlem znajdującym się po wschodniej stronie drogi krajowej nr 1, co spowoduje przyszłościowe naturalne połączenie komunikacyjne z terenami zarówno Czarlina, jak i Bałdowa.



Rys. Opracowanie własne UM Tczew

Czatkowy, Tczewskie Łąki, Zajęczkowo

Trzy zaproponowane obszary są klasycznym przykładem próby zabezpieczenia potrzeb rozwojowych miasta w zakresie potrzeb komunalnych (Czatkowy), komunikacyjnych (Tczewskie Łąki), transportowych (Tczewskie Łąki) oraz lokalizacji kluczowego dla Tczewa tzw. Suchego Portu pod nazwą Zajęczkowo Tczewskie – jako kluczowego obiektu infrastruktury transportu kolejowego i drogowego z uwzględnieniem rozbudowanego zaplecza logistycznego dla potrzeb wsparcia funkcjonowania portu morskiego Gdańsk, czy szeroko rozumianych portów morskich Trójmiasta.

Proponowany do włączenia w granice gminy miejskiej Tczew obszar Zajęczkowo oraz obszar część obszaru Tczewskie Łąki, według obowiązujących MPZP, jest na przeważającym obszarze wskazany jako tereny zabudowy produkcyjnej, usług, rzemiosła, składów i magazynów, obsługi komunikacji samochodowej i kolejowej z dopuszczeniem budowy bocznicy kolejowej.

Natomiast, proponowane przyłączenie obszaru Czatkowy oraz obszaru Tczewskie Łąki jest w pełni naturalnym procesem konsolidacji przestrzenno-funkcjonalnej tkanki technicznej i infrastrukturalnej miasta pod potrzeby rozbudowy oczyszczalni ścieków (Czatkowy) oraz modernizacji i rozbudowy ul. Czatkowskiej oraz ul. Malinowskiej. Obecnie ulice te wykazują braki w zakresie infrastruktury dla pieszych i rowerzystów.

Analiza zasięgu obowiązujących MPZP względem granic włączenia w granice miasta Tczew pozwala zauważyć, że praktycznie zupełny brak opracowanych MPZP pozwala na postawienie tezy o uniemożliwieniu „przedłużenia ciągłości planistycznej”.

O silnym powiązaniu terenów objętych wnioskiem świadczą podziały nieruchomości funkcjonujących do tej pory jako grunty użytkowane rolniczo, które wprost zakładają na

podmiejskich terenach dominującą funkcję mieszkaniową, jedno i wielorodzinną, o parametrach charakteryzujących typową zabudowę miejską. Warto zwrócić uwagę, że plany te nie przewidują w zasadzie żadnych innych funkcji poza mieszkaniową i w dużo mniejszym stopniu usługową. Próżno szukać tu przestrzeni publicznych, terenów zielonych czy rekreacyjnych. Realizacja zapisów tych planów spowoduje dalsze nasilenie wzrostu liczby ludności na terenach sąsiadujących z miastem. Dzięki wysokiej rencie położenia, gmina przekształca się dynamicznie, tracąc cechy typowe dla krajobrazu gmin wiejskich i przekształcając się w typowe strefy podmiejskie (suburbia) z dominującą funkcją rezydencjalną.

Proponuje się włączenie obrębu Rokitki, w którym wystąpiły bardzo zaawansowane procesy urbanizacji, oznaczające zabudowę większości wschodniej części obrębu Rokitki zabudową przemysłową oraz dość intensywną 3-5 kondygnacyjną zabudowę mieszkaniową wielorodzinną z halami garażowymi w piwnicach części budynków. W bezpośrednim sąsiedztwie osiedla zabudowy wielorodzinnej proponuje się przyłączenie niezabudowanych rolniczych terenów obszaru Śliwiny. W części południowej rozpatrywanego rozszerzenia granic miasta Tczew proponuje się włączenie części obrębu Czarlin, w celu rozbudowy osiedli zabudowy jednorodzinnej z usługami i niewielką strefą aktywności logistycznej lub przemysłowej. Proponuje się włączenie w granice miasta Tczew obrębu Bałdowa. Byłyby to obszary lokalizacji zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz wielorodzinnej o niskiej intensywności (np. zabudowa szeregową). Włączenie obszaru Zajączkowo oraz obszaru Tczewskie Łąki między drogą krajową nr 91 i linią kolejową nr 9 wiąże się z lokalizacją suchego portu Zajączkowo Tczewskie. Obszar Czatkowy umożliwi rozbudowę oczyszczalni ścieków Tczew.

Niezwykle ciekawa pod względem planistycznym była perspektywa dalszego kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta Tczew (rys. poniżej). W przypadku perspektyw przyjęto wyraźnie zaznaczoną – podkreśloną rolę transportu drogowego poprzez znaczną rozbudowę sieci głównych dróg na obszarze miasta. Sieć kolejowa miała być w pełni zachowana. W kilku miejscach miasta (obok obszaru Czatkowy, w obszarze Rokitki, obok obszaru Zajączkowo wyznaczono lokalizację terenów urządzeń inżynierskich (obecnie tereny oczyszczalni ścieków obok obszaru Czatkowy oraz tereny GPEC w obszarze Rokitki). W południowej części obszaru Rokitki miała być wprowadzana zabudowa wielorodzinna i jednorodzinna. Obecne Osiedle Witosa w Tczewie w bezpośrednim sąsiedztwie obrębu Czarlin miało być miejscem wprowadzania zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, jednorodzinnej i wielorodzinnej oraz jednorodzinnej otaczającej teren zamknięty poligonu tczewskiego. Zgodnie z założeniami perspektyw struktury funkcjonalno-przestrzennej Tczewa proponowane obecnie do włączenia obszary Czarlin oraz północno-zachodnia część obszaru Bałdowo zostały wskazane jako rezerwy terenu na okres kierunkowy czyli do zagospodarowania.



Rys. Struktura funkcjonalno-przestrzenna – perspektywa w MPZP 1978-1980. Źródło: UM Tczew

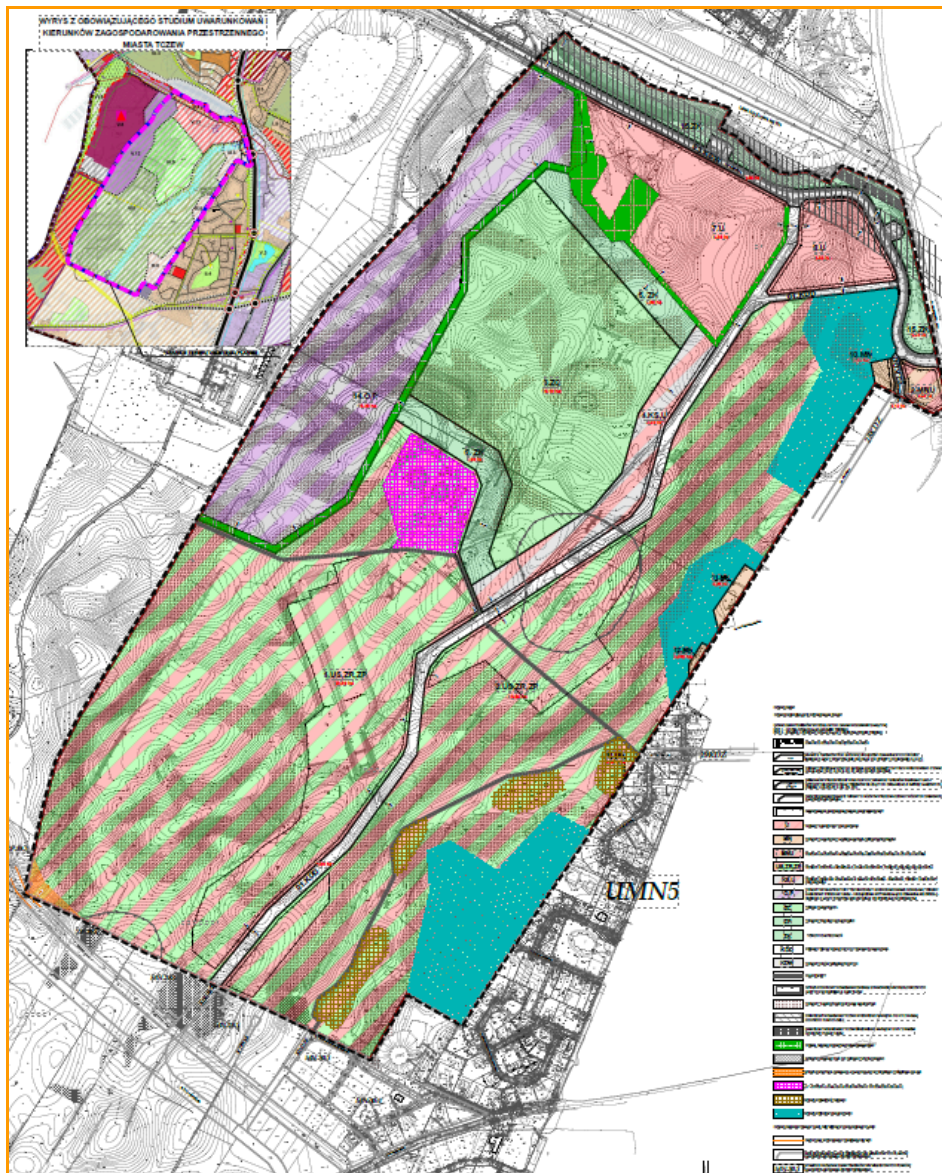
W Tczewie praktycznie wyczerpały się możliwości rozwoju opartego na wewnętrznych zasobach, co czyni koniecznym poszukiwanie nowych terenów rozwojowych poza obecnymi granicami administracyjnymi.



Rys. opracowanie własne UM Tczew, rok 2023

W związku z przekazaniem przez Krajowy Zasób Nieruchomości do Agencji Mienia Wojskowego Oddział Regionalny w Gdyni nieruchomości położonych w Tczewie oznaczonych jako działki ewidencyjne o nr 15/7 (obręb 11) i 4 (obręb 12) a także, zważywszy na **Decyzję Nr 7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2023 r.**, zmieniającą decyzję w sprawie ustalenia terenów zamkniętych w resorcie obrony narodowej (Dz. Urz. MON z 2023 r. poz. 10) działki ewidencyjne o nr 15/7 (obręb 11) i 4 (obręb 12) zostały ustalone jako tereny zamknięte w resorcie obrony narodowej.

W związku z powyższym Miasto Tczew zostało zmuszone do przerwania prac nad miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego (rys. wstępnego projektu - poniżej) i utraciło możliwość zagospodarowania terenu ok. 140 ha na którym planowano m. inn. lokalizację cmentarza komunalnego wraz z strefą ochronną o szerokości 50 m od granicy cmentarza, a także funkcje parkingów i usług związanych z cmentarzem.



Rys. wstępny projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego - prace zostały przerwane w związku z decyzją Decyzję Nr 7/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 17 lutego 2023 r.

Obecny obszar Miasta Tczew cechuje się bardzo intensywną i zwartą zabudową, co jest dość rzadko spotykane w przypadku większości polskich miast średnich. Sytuacja ta wynika z istnienia bardzo poważnych ograniczeń możliwości faktycznego rozwoju i zabudowy nowych terenów ze względu na liczne przedstawione w opracowaniu uwarunkowania przestrzenne pochodzenia naturalnego i antropogenicznego. Dodatkowym problemem dla rozbudowy tkanki miejskiej było zablokowanie w 2023 roku możliwości lokalizacji jakichkolwiek inwestycji cywilnych o dowolnej formie na terenach wyłączonych z cywilnego użytkowania

terenu 140 ha poligonowych zlokalizowanych między ZUOS Tczew a Osiedlem Witosza przy ul. Poligonowej. Sytuacja ta doprowadziła wyczerpania możliwości rozwoju miasta w jego obecnych granicach.

Proponowane rozszerzenie granic Gminy Miejskiej Tczew po stronie północnej ma charakter próby łagodzenia istotnych problemów i zaspokojenia potrzeb przebudowy infrastruktury komunalnej oraz uporządkowania możliwości realizacji inwestycji strategicznych i transportowych w granicach miasta w celu umożliwienia ich skalowania oraz wsparcia tych procesów.

Tczew charakteryzuje się wyjątkowo wysoką intensywnością zagospodarowania terenu. Większość obszarów w granicach administracyjnych miasta jest już zainwestowana lub przeznaczona pod funkcje miejskie. Silne ograniczenia terytorialne – wyznaczone przez koryto Wisły od wschodu, rozbudowany węzeł kolejowy oraz granice gmin wiejskich – determinują unikalną w skali regionu strukturę osadniczą.

Gęstości zaludnienia Tczewa osiąga poziom ok. 2 524 os./km². Wskaźnik ten znacząco przewyższa średnią dla miast w Polsce (ok. 1 012 os./km² wg danych GUS) i plasuje Tczew w ścisłej czołówce województwa pomorskiego. Gęstość zaludnienia Tczewa jest bezpośrednim następstwem intensywnego zagospodarowania niemal całej dostępnej powierzchni pod funkcje mieszkaniowe oraz rozbudowaną infrastrukturę kolejową. Sytuację tę potęguje brak większych kompleksów leśnych w granicach administracyjnych, które w innych miastach naturalnie obniżają statystyczny wskaźnik zagęszczenia.

Obecnie miasto boryka się z krytycznym deficytem rezerw terenowych, co wynika z nałożenia się kilku kluczowych ograniczeń. Obecność poligonu wojskowego oraz lokalizacja infrastruktury krytycznej (oczyszczalnia ścieków, składowisko odpadów/RIPOK) tworzą strefy uciążliwości, które wykluczają sąsiednią zabudowę mieszkaniową. Rozwój przestrzenny jest limitowany przez obszary chronione Natura 2000.

Szczególnie odczuwalny jest brak gruntów pod zabudowę o niskiej intensywności. Jest to bariera o charakterze strategicznym – brak możliwości oferowania atrakcyjnych terenów pod domy jednorodzinne utrudnia zatrzymanie mieszkańców w granicach miasta i napędza proces ich odpływu do sąsiednich gmin wiejskich.

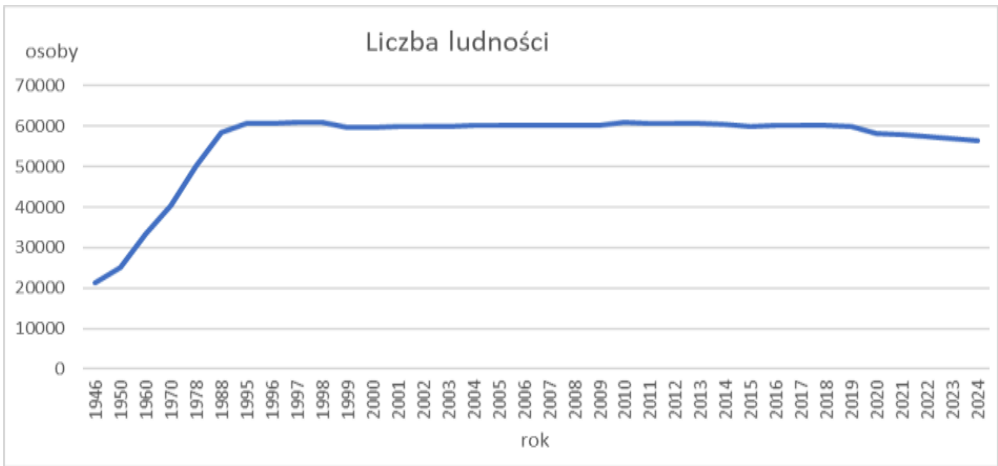
W konsekwencji, przy obecnej strukturze, Tczew wyczerpał niemal wszystkie naturalne możliwości ekspansji, co wymusza poszukiwanie rozwiązań w zakresie intensyfikacji istniejącej już tkanki miejskiej.

KONTEKST DEMOGRAFICZNY

Jak wynika z analizy demograficznej opracowanej przez pracowników naukowych Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku (Załącznik nr 7.1 do wniosku), jednym z ważniejszych czynników uzasadniających zmianę granic administracyjnych Tczewa są procesy demograficzne zachodzące w ostatnich dekadach zarówno w samym mieście, jak i w jego bezpośrednim otoczeniu. Zjawiska te wpisują się w szersze trendy obserwowane w wielu

średnich miastach w Polsce, gdzie depopulacji obszarów miejskich towarzyszy dynamiczny rozwój stref podmiejskich. W rezultacie powstaje coraz większa rozbieżność pomiędzy rzeczywistym obszarem funkcjonowania miasta a jego formalnymi granicami administracyjnymi.

W przypadku Tczewa szczególnie wyraźnie widoczny jest proces stopniowego zmniejszania się liczby mieszkańców miasta przy jednoczesnym intensywnym wzroście liczby ludności w gminie wiejskiej, otaczającej miasto. W latach 2000–2024 liczba mieszkańców Tczewa spadła z 59 668 do 56 410 osób, co oznacza ubytek ponad 3 tys. mieszkańców, czyli ponad 5,5% populacji miasta. Tendencja ta jest szczególnie widoczna w ostatnich latach, kiedy liczba ludności miasta zaczęła systematycznie maleć.



Rycina 1. Zmiany liczby ludności w mieście Tczewie w latach 1946-2024.

Źródło: Opracowanie własne I. Jażewicz i W. Szymańskiej na podstawie: A. Gawryszewski, Ludność Polski w XX wieku, Warszawa 2005 oraz danych GUS (Bank Danych Lokalnych, stan na 28.11.2025).

Jednocześnie, w tym samym okresie liczba mieszkańców Gminy Tczew wzrosła z 10 645 do 16 402 osób. Oznacza to wzrost o ponad 54%, a więc przyrost o blisko 6 tysięcy mieszkańców. Dynamika ta znacząco przekracza zarówno tempo zmian demograficznych w samym mieście, jak i średnie tempo wzrostu ludności w wielu innych gminach regionu.

Zmiany liczby ludności w Tczewie i Gminie Tczew w latach 2000-2024.

Wyszczególnienie	2000	2005	2010	2015	2020	2024	Indeks dynamiki (2000=100)
Miasto Tczew	59 668	59 783	60 982	60 052	58 177	56 410	94,5
Gmina Tczew	10 645	11 163	12 760	13 953	15 565	16 402	154,1

Źródło: Ludność, Stan Ludności, Miejsce zamieszkania, Bank Danych Lokalnych, GUS, Warszawa, www.stat.gov.pl, 28.11.2025; opracowanie opracowanie dr hab. Iwona Jażewicz, dr Wioletta Szymańska (Uniwersytet Pomorski w Słupsku).

Analiza przestrzenna zmian ludności wskazuje, że największy przyrost liczby mieszkańców następuje w miejscowościach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie Tczewa, które w

ostatnich latach przekształciły się w dynamicznie rozwijającą się strefę podmiejską. Szczególnie wysoka dynamika wzrostu liczby ludności występuje w miejscowościach takich jak Śliwiny, Rokitki czy Tczewskie Łąki, gdzie liczba mieszkańców wzrosła wielokrotnie w stosunku do stanu sprzed dwóch dekad. W przypadku Śliwin wzrost liczby mieszkańców przekroczył 240%, a w Rokitkach ponad 220%.

Dynamika zaludnienia w miejscowościach statystycznych położonych w Gminie Tczew, sąsiadującej z Tczewem w latach 2011-2021.

Miejscowości	Odległość* od miasta Tczew [km]		Faktyczne miejsce zamieszkania [osoby]		Indeks dynamiki [2011=100]
	Drogowa	Geograficzna	2011	2021	
Baldowo	4,46	3,83	715	899	125,7
Boroszewo	18,12	12,71	684	714	104,4
Czarlin	3,96	3,47	848	924	109,0
Czatkowy	6,40	5,24	349	362	103,7
Dalwin	10,50	9,23	293	276	94,2
Dąbrówka Tczewska	5,15	4,10	422	600	142,2
Gniszewo	6,96	5,61	306	318	103,9
Goszyn	13,44	8,24	190	144	75,8
Lubiszewo Tczewskie	6,45	4,65	486	934	192,2
Łukocin	9,49	7,57	267	294	110,1
Malenin	9,01	7,82	372	387	104,0
Małzewo	10,89	9,52	397	353	88,9
Mieścina	7,59	6,29	270	262	97,0
Milobądz	6,59	6,23	1 112	1 104	99,3
Rokitki	3,42	2,92	930	2 094	225,2
Rukosin	8,08	7,22	135	126	93,3
Stanisławie	5,26	4,52	948	1 054	111,2
Swarozyn	12,14	9,53	1 662	1 642	98,8
Szczerbęcina	13,68	10,70	180	202	112,2
Śliwiny	5,51	4,46	179	435	243,0
Tczewskie Łąki	4,67	3,51	426	601	141,1
Turze	10,90	9,81	986	956	97,0
Wędkowy	17,01	11,20	176	165	93,8
Zajaczkowo	4,16	3,81	507	467	92,1

Odległość od miasta Tczewa wyznaczono na podstawie Kalkulatora odległości www.pl.distance.to. Punkt odniesienia w mieście Tczew: Szerokość geograficzna: 54.0927, N, Długość geograficzna: 18.78042 E. Źródło: Narodowe Spisy Powszechne, NSP 2011 – Ludność, NSP 2021 – Ludność, Bank Danych Lokalnych, GUS, Warszawa, www.stat.gov.pl, 20.11.2025; opracowanie dr hab. Iwona Jażewicz, dr Wioletta Szymańska (Uniwersytet Pomorski w Słupsku).

Proces ten jest klasycznym przykładem suburbanizacji, polegającej na przenoszeniu się mieszkańców z miasta na obszary podmiejskie przy jednoczesnym zachowaniu silnych powiązań funkcjonalnych z ośrodkiem miejskim. Nowi mieszkańcy miejscowości podmiejskich w zdecydowanej większości pozostają związani z Tczewem jako miejscem pracy, edukacji, korzystania z usług publicznych oraz infrastruktury społecznej i kulturalnej.

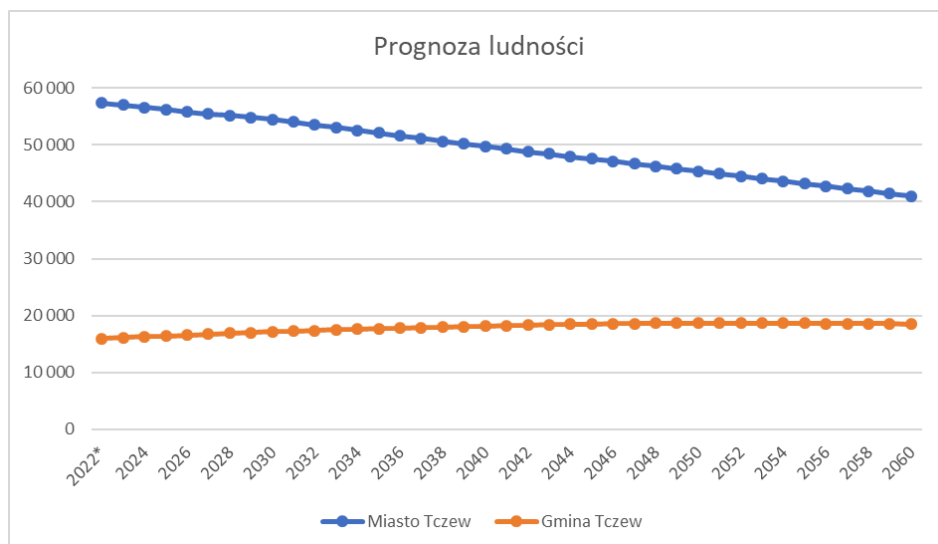
Nasilenie wzrostu liczby ludności w miejscowościach sąsiadujących z Miastem Tczew, w zdecydowanej części jest wynikiem osiedlania się w nowo budowanych osiedlach suburbanalnych, zlokalizowanych w miejscowościach położonych blisko granic miasta oraz z dogodnym połączeniem drogowym. Należy zaznaczyć, iż liczba nowo oddanych budynków mieszkalnych w latach 2018-2024 w gminie Tczew była wyższa niż w mieście i wynosiła 572 budynki, a w mieście Tczewie w analogicznym okresie – 271 budynków. Odwrotnie sytuacja wyglądała w zakresie nowo oddanych mieszkań. Od 2000 r. w mieście Tczewie oddano do użytkowania średnio ponad 2-krotnie więcej mieszkań niż w Gminie Tczew. Średnio rocznie w tym okresie w Tczewie oddano do użytkowania 213 mieszkań, natomiast w gminie Tczew 107 mieszkań. Należy wspomnieć, że w gminie Tczew 50% oddanych do użytkowania mieszkań stanowiło budownictwo indywidualne, a w Tczewie było to 12,2%. Największą

grupę w mieście stanowiły mieszkania na sprzedaż lub wynajem (59,6%), a nieznaczny procent mieszkania komunalne (5,3%), mieszkania spółdzielcze (2,6%).

W praktyce oznacza to, że znaczna część rozwoju demograficznego obszaru funkcjonalnego Tczewa odbywa się poza granicami administracyjnymi miasta, mimo że rozwój ten jest bezpośrednio związany z jego potencjałem gospodarczym, usługowym i infrastrukturalnym. Powoduje to powstawanie struktury przestrzennej, w której mieszkańcy nowych osiedli podmiejskich korzystają z infrastruktury miejskiej – szkół, przedszkoli, instytucji kultury, usług medycznych czy sieci transportowej – nie będąc formalnie mieszkańcami miasta.

Proces suburbanizacji wpływa również na strukturę demograficzną Miasta Tczewa. Odpływ młodszych mieszkańców oraz rodzin z dziećmi do strefy podmiejskiej prowadzi do stopniowego starzenia się populacji miasta. W konsekwencji rośnie udział osób w wieku poprodukcyjnym, a zmniejsza się udział ludności w wieku przedprodukcyjnym. Z kolei miejscowości podmiejskie cechują się młodszą strukturą demograficzną i wyższą dynamiką przyrostu naturalnego.

Prognoza demograficzna przygotowana przez Główny Urząd Statystyczny na lata 2023-2060 zakłada stały ubytek liczby mieszkańców w Mieście Tczew. Zgodnie z założeniami prognozy, miasto w 2060 r. liczyć będzie 40 953 mieszkańców, a w stosunku do 2023 będzie to znaczyło, że miasto utraci 16 053 mieszkańców. Tempo wyludniania się miasta jest o wiele szybsze niż tempo zakładanego przyrostu i stagnacji demograficznej w Gminie Tczew. Zakłada się, że miasto będzie traciło około 2 tysięcy mieszkańców w okresach 5-cio letnich, czyli średnio rocznie około 1 do 1,5%.



Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2023-2060, GUS, Warszawa, www.stat.gov.pl, 20.11.2025; opracowanie dr hab. Iwona Jażewicz, dr Wioletta Szymańska (Uniwersytet Pomorski w Słupsku).

Przeciwny trend zaobserwować można w Gminie Tczew, która wykazuje początkowo stałe tempo przyrostu ludnościowego, około 1%, aż do 2028 roku. W kolejnych latach tempo to systematycznie słabnie, by po roku 2050 przerodzić się w stan stagnacji i niewielkich

ubytków ludności. W 2060 r. gmina Tczew wg prognozy osiągnie zaludnienie równe 18,5 tys. mieszkańców, czyli zwiększy swój potencjał demograficzny o 2 392 mieszkańców, w porównaniu do stanu z 2023 r.

Zjawisko to powoduje narastanie dysproporcji pomiędzy rzeczywistym obszarem funkcjonowania miasta a jego granicami administracyjnymi. W praktyce oznacza to, że znaczna część mieszkańców codziennie funkcjonujących w przestrzeni miejskiej – pracujących w Tczewie, korzystających z jego infrastruktury i uczestniczących w życiu społecznym – mieszka poza jego granicami administracyjnymi.

W świetle przedstawionych analiz należy stwierdzić, że obecne granice administracyjne Tczewa w coraz mniejszym stopniu odpowiadają rzeczywistemu zasięgowi jego oddziaływania demograficznego i funkcjonalnego. Rozszerzenie granic miasta o wybrane obszary podmiejskie stanowi racjonalną odpowiedź na zachodzące procesy demograficzne i urbanizacyjne. Włączenie do Miasta Tczewa dynamicznie rozwijających się terenów strefy podmiejskiej pozwoliłoby na dostosowanie granic administracyjnych miasta do faktycznego obszaru jego rozwoju oraz zahamowanie niekorzystnych trendów demograficznych w ujęciu statystycznym. Jednocześnie umożliwiłoby prowadzenie spójnej polityki przestrzennej i rozwojowej na obszarach, które już dziś funkcjonalnie stanowią część miejskiego systemu osadniczego Tczewa.

Mając na uwadze trendy demograficzne w Polsce i Europie oraz rozproszenie osadnictwa na obszarach podmiejskich, nie jest możliwe odwrócenie negatywnego trendu depopulacyjnego w Tczewie w wyniku klasycznego rozwoju demograficznego. Zatrzymanie spadku liczby ludności lub nawet zwiększenie miejskiej populacji możliwe jest wyłącznie w wyniku rozszerzenia granic o strefę podmiejską, silnie związaną z miastem, bądź intensywny napływ migracyjny do ośrodka. Jako, że w przypadku Tczewa powierzchnia terenów pod mieszkalność jest bardzo ograniczona, jedynym możliwym do wdrożenia rozwiązaniem jest to oparte o decyzję administracyjną, co mając na uwadze dużo korzystniejszą strukturę wieku sąsiednich miejscowości (w szczególności objętych wnioskiem Rokitek) – byłoby odpowiednim rozwiązaniem w zaistniałej sytuacji. Pod kątem demograficznym dobór obszarów objętych wnioskiem Miasta Tczewa należy ocenić za prawidłowy.

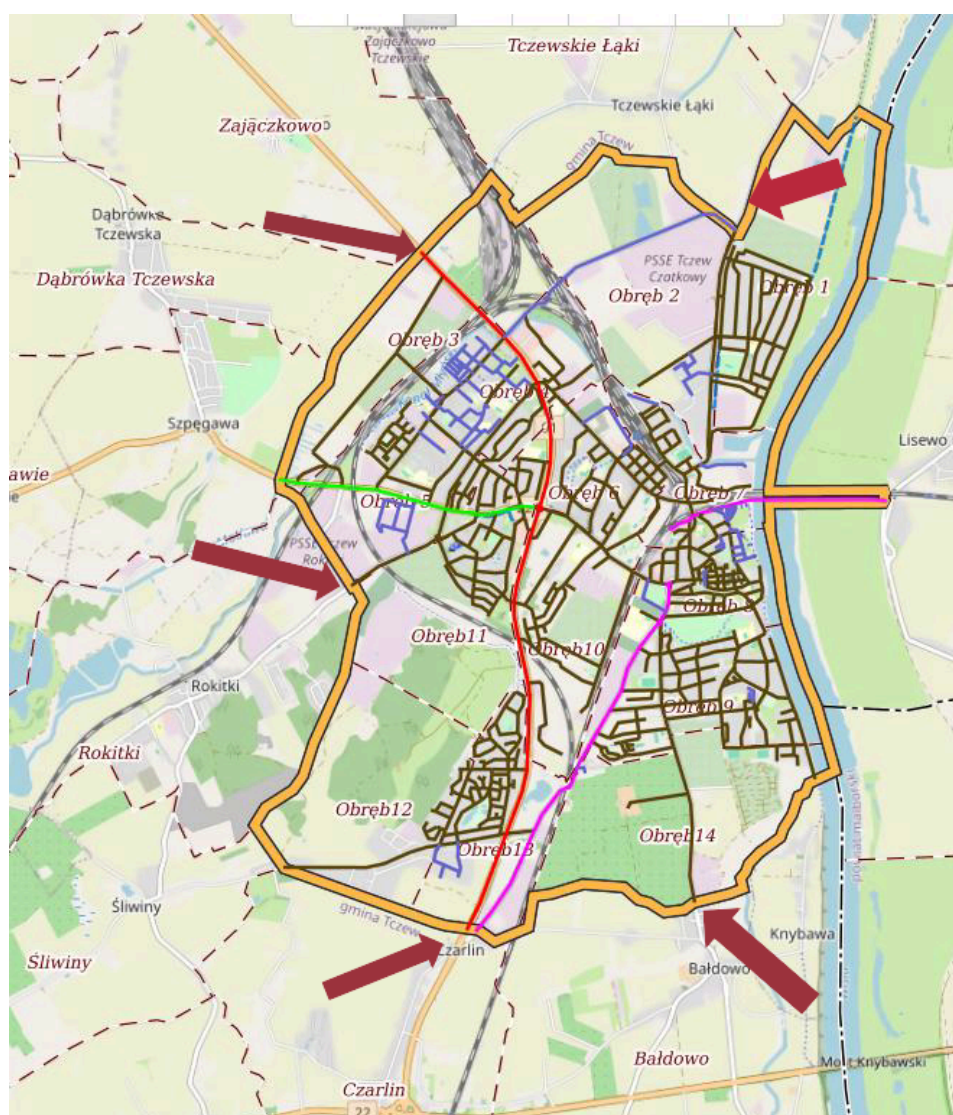
Tczew jako centrum życia mieszkańców wnioskowanego terenu

Suburbanizacji sprzyja ukształtowanie sieci osadniczej oraz sieci dróg. Jak wynika z siatki połączeń drogowych, sieć komunikacyjna miasta Tczew oraz obrębów: Bałdowo i Rokitki w znacznej mierze stanowi przedłużenie istniejących układów ulic miejskich (ul.Rokicka, ul. Skarszewska, ul.Bałdowska, ul.Nadbrzeżna) oraz ulic planowanych na granicy z obrębem Czarlin (ul. Juliusza Kraziewicza, Forsterów, Józefa Czyżewskiego, Romana Landowskiego). Istniejące drogi stanowią spójną strukturę, zapewniającą obsługę komunikacyjną zarówno miasta, jak i przylegających obrębów. Część terenów gminy nie jest bezpośrednio skomunikowana, a przemieszczanie się między nimi odbywa się z wykorzystaniem sieci drogowej Miasta Tczewa.

Węzeł integracyjny w Tczewie, zlokalizowany przy dworcu kolejowym, pełni funkcję strategicznego, krajowego i regionalnego punktu przesiadkowego. Jest on kluczowym elementem infrastruktury transportowej województwa pomorskiego, integrującym różne formy mobilności. Łączy transport z okolicznych gmin wiejskich oraz sąsiednich miast (np. Starogardu Gdańskiego czy Malborka) z systemem transportu metropolitalnego. Obejmuje nowoczesny dworzec autobusowy, parkingi oraz system ścieżek rowerowych i parkingów dla rowerów, co promuje zrównoważoną mobilność. Umożliwia płynne przesiadki między komunikacją miejską, regionalną, dalekobieżną oraz kolejową. Tczew jest zdefiniowany w planach transportowych jako węzeł integracyjny o znaczeniu krajowym. Jego oddziaływanie wykracza poza granice powiatu, jako drugi co do wielkości ośrodek w Obszarze Metropolitalnym Gdańsk-Gdynia-Sopot, Tczew stanowi południową bramę aglomeracji trójmiejskiej. Jest jednym z najważniejszych punktów na mapie kolejowej Polski, obsługującym ruch pasażerski i towarowy w powiązaniach krajowych oraz międzynarodowych.

Transport kolejowy stanowi jeden z kluczowych filarów systemu transportowego Tczewa i jest jednym z głównych czynników determinujących jego rangę w układzie regionalnym i krajowym. Miasto Tczew jest jednym z najważniejszych węzłów kolejowych w Polsce północnej, w którym krzyżują się linie o znaczeniu państwowym i międzynarodowym, obsługujące zarówno intensywny ruch pasażerski, jak i transport towarowy, w tym przewozy związane z funkcjonowaniem portów Trójmiasta. Układ kolejowy Tczewa ma charakter strukturalny – historycznie kształtował rozwój przestrzenny miasta, a współcześnie w istotny sposób wpływa na jego dostępność transportową oraz funkcjonowanie codzienne. Przez obszar miasta przebiegają trzy linie kolejowe o znaczeniu państwowym, które tworzą węzeł o układzie krzyżowym. Podstawową osią kolejową jest linia kolejowa nr 9 (E65) relacji Gdynia – Tczew – Malbork – Warszawa, stanowiąca jeden z najważniejszych ciągów transportowych w skali kraju. Linia ta na terenie miasta ma długość około 4,5 km, jest dwutorowa i w pełni zelektryfikowana. W granicach Tczewa linia przebiega z północnego zachodu, od strony Pruszcza Gdańskiego, następnie przekracza Wisłę mostem kolejowym i kieruje się na wschód w stronę Malborka. Linia nr 9 obsługuje intensywny ruch pasażerski, w tym połączenia dalekobieżne i regionalne, a także znaczący ruch towarowy. Drugą kluczową linią jest linia kolejowa nr 131 (CE65), znana jako magistrala Śląsk – Porty, łącząca Tczew z Bydgoszczą, Inowrocławiem i dalej z Chorzowem Batorem. Linia ta na terenie miasta ma długość około 3,9 km, jest dwutorowa i zelektryfikowana. W Tczewie linia nr 131 przebiega z południa i łączy się z linią nr 9 w centralnej części miasta, tworząc jeden z najważniejszych punktów węzłowych w północnej Polsce. Linia ta pełni przede wszystkim funkcję strategiczną w obsłudze transportu towarowego, w tym przewozów masowych i kontenerowych, choć wykorzystywana jest również w ruchu pasażerskim. Trzecią linią kolejową przebiegającą przez miasto jest linia nr 203 relacji Tczew – Piła Główna – Kostrzyn – granica państwa. Linia ta ma długość około 6,7 km w granicach administracyjnych Tczewa, jest dwutorowa. Przebiega przez zachodnią część miasta i historycznie stanowiła fragment ważnej magistrali łączącej Berlin z Królewcem. Po 1945 r. linia ta utraciła swoje wcześniejsze znaczenie

międzynarodowe, jednak nadal pełni istotną rolę w obsłudze ruchu regionalnego oraz transportu towarowego. Jej przebieg przestrzenny ma znaczenie z punktu widzenia kształtowania zachodnich obszarów miasta i ich powiązań komunikacyjnych. Linie kolejowe nr 9 i nr 131 należą do VI Paneuropejskiego Korytarza Transportowego, łączącego regiony nadbałtyckie z obszarami Europy Środkowej i Południowej. Trasa E65, której częścią jest linia nr 9, objęta jest umowami międzynarodowymi AGC i AGTC i stanowi jeden z głównych międzynarodowych ciągów kolejowych w Polsce. Trasa CE65, realizowana w Tczewie w ciągu linii nr 131, objęta jest umową AGTC i pełni kluczową funkcję w europejskim systemie transportu kombinowanego. Obecność obu tras w granicach miasta podkreśla ponadregionalne i międzynarodowe znaczenie Tczewa jako węzła kolejowego.



Źródło: opracowanie własne na podstawie mpy <https://tczew.lp-portal.pl/>

Układ drogowy miasta Tczewa stanowi podstawowy element systemu transportowego, obsługujący zarówno codzienne potrzeby mieszkańców, jak i ruch o charakterze

ponadlokalnym. Sieć drogowa pełni funkcję kręgosłupa połączeń wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwiając sprawny dojazd do Trójmiasta, autostrady A1 oraz innych części województwa pomorskiego. Najważniejszą arterią drogową miasta jest droga krajowa nr 91, przebiegająca przez Tczew na długości około 6 km. Trasa ta łączy aglomerację gdańską z centralną i południową częścią kraju, prowadząc w kierunku Torunia, Łodzi i dalej na południe. Droga krajowa nr 91 obsługuje jednocześnie ruch lokalny, regionalny oraz tranzytowy, co skutkuje wysokim natężeniem ruchu, w tym znaczącym udziałem transportu ciężkiego. Istotnym elementem układu drogowego jest również droga wojewódzka nr 224, która przebiega przez miasto w ciągu ulicy Jagiellońskiej i stanowi jedno z głównych połączeń Tczewa z zachodnią częścią regionu, w kierunku Kościerzyny, Kartuz i Wejherowa. Układ połączeń zewnętrznych miasta uzupełnia dostęp do autostrady A1, w tym poprzez węzeł Swarżyn, który zapewnia powiązania z siecią dróg krajowych i wojewódzkich poza bezpośrednimi granicami administracyjnymi Tczewa. Dzięki temu miasto posiada dobrą dostępność w relacjach dalekobieżnych, co wzmacnia jego atrakcyjność gospodarczą i logistyczną, ale jednocześnie sprzyja napływowi ruchu tranzytowego przez obszar miejski.

Jak wynika z analizy siatki połączeń drogowych, sieć komunikacyjna w granicach analizowanego obszaru (Miasto Tczew i objęte wnioskiem o poszerzenie granic obręby) stanowi w przeważającej mierze przedłużenie istniejących układów ulic miejskich. Tym samym de facto obszary te stanowią spójną strukturę, zapewniającą obsługę komunikacyjną zarówno miasta, jak i przylegających sołectw. Część terenów gminy nie jest bezpośrednio skomunikowana i przemieszczanie się między nimi odbywa się wyłącznie poprzez sieć drogową Miasta Tczewa, jest to bardzo widoczne w przypadku Rokitek, którzy mieszkańcy aby wyjechać z własnej miejscowości muszą korzystać z miejskich ulic: Rokickiej i Skarszewskiej. Natomiast w przypadku miejscowości Bałdowo główna ulica wyjazdowa tj. ulica św. Wojciecha łączy się z ulicą miejską tj. ulicą Bałdowską.

Miasto Tczew centrum edukacji podstawowej i średniej

Tczew od wielu lat pełni rolę naturalnego centrum edukacyjnego dla mieszkańców całego regionu. To właśnie tutaj koncentruje się zdecydowana większość szkół ponadpodstawowych, do których każdego dnia dojeżdżają uczniowie nie tylko z miasta, ale również z okolicznych miejscowości i gmin.

Jak wskazuje dr hab. Włodzimierz Strelcow w załączonym do wniosku raporcie (Załącznik nr 7.3), w mieście Tczew plan sieci szkół i przedszkoli oparty jest na modelu dziewięciu publicznych szkół podstawowych (nr 1, 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 12), jednego publicznego przedszkola (Publiczne Przedszkole nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi), dwudziestu ośmiu przedszkoli niepublicznych, 4 niepublicznych punktów przedszkolnych i 5 szkół niepublicznych. Na terenie Miasta działają także placówki publiczne: Katolicka Szkoła Podstawowa w Tczewie, prowadzona przez Biskupa Pelplińskiego, oraz Przedszkole Sióstr

Miłosierdzia, prowadzone przez Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo z siedzibą w Chełmnie.

Najbliższa szkoła podstawowa dla dzieci z miejscowości Rokitki jest w Dąbrówce Tczewskiej (5 km), a dla Bałdowa i Czarlina to Zespół Kształcenia i Wychowania w Swarzędynie (9,8 km i 7,7 km odpowiednio). W Rokitkach funkcjonuje niepubliczne przedszkole „Leśna Chatka” i od października 2025 roku działa też niepubliczne przedszkole „Domowe Przedszkole”, dlatego corocznie w przedszkolach Tczewskich przebywa od ok. 3 do ok. 6 dzieci z Rokitek i Bałdowa. W 2025 roku aż 172 dzieci w wieku 3–6 lat z terenu gminy Tczew (7,3 % liczby dzieci w przedszkolach tczewskich) korzystało z przedszkoli miejskich (publicznych i niepublicznych).

Dostępność placówek oświatowych dla mieszkańców sołectwa Bałdowo uległa pogorszeniu po likwidacji szkoły w Czarlinie. Obecnie dzieci są dowożone do oddalonego o niemal 10 km Swarzędyna, mimo że bliżej położone są szkoły tczewskie: SP10 (2,3 km) oraz SP1 (2,6 km). Korzystniejszą lokalizację mają Rokitki; w tym przypadku odległość do szkół w Tczewie (SP4 i SP8) wynosi od 3 do 3,3 km, co stanowi realną alternatywę dla Szkoły Podstawowej w Dąbrówce Tczewskiej (5 km).

W 2024 roku Miasto Tczew zapewniło edukację 354 dzieciom z terenu Gminy Tczew, co stanowiło 4,5% wszystkich uczniów tczewskich placówek. Z tej grupy 167 osób (8,13%) uczęszczało do przedszkoli, a 187 (3,26%) do szkół podstawowych. Szczególną grupę stanowią mieszkańcy sołectwa Rokitki – w 2025 roku do tczewskich podstawówek uczęszczało 87 dzieci z tej miejscowości (1,52%), natomiast rok wcześniej z wychowania przedszkolnego korzystało 119 małych mieszkańców Rokitek (5,79%).

Na terenie miasta Tczewa funkcjonuje obecnie 14 szkół i placówek edukacyjnych, w tym licea ogólnokształcące, szkoły techniczne, branżowe oraz placówki specjalistyczne i kształcenia zawodowego:

- I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie
- II Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego
- Liceum Ogólnokształcące im. Św. Ojca Pio
- Uniwersyteckie Katolickie Liceum Ogólnokształcące im. św. Jadwigi Królowej
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. ks. Janusza Stanisława Pasierba
- Zespół Szkół Technicznych im. kmdra Antoniego Garnuszeńskiego
- Zespół Szkół Branżowych im. księcia Sambora II
- Zespół Szkół Budowlanych i Odzieżowych im. Henryka Sienkiewicza
- Zespół Placówek Specjalnych w Tczewie
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
- Centrum Kształcenia Zawodowego „Nauka”
- APPRENDI „Pascal”
- Centrum Kształcenia Plejada
- Tristan Szkoła Prywatna

Dla porównania, na terenie Gminy Tczew funkcjonuje jedna szkoła ponadpodstawowa – Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Swarzędzie.

Codziennosc edukacyjna regionu pokazuje więc bardzo wyraźny obraz: młodzież z całej gminy i okolic przyjeżdża do Tczewa, aby się uczyć, zdobywać zawód i budować swoją przyszłość. To tutaj znajdują się licea, szkoły techniczne i placówki przygotowujące do wejścia na rynek pracy.

Ta koncentracja infrastruktury edukacyjnej nie jest przypadkowa. Jest efektem wieloletniego rozwoju miasta jako ośrodka usług publicznych, edukacji i życia społecznego. W praktyce oznacza to, że Tczew obsługuje edukacyjnie znacznie większy obszar niż tylko własne granice administracyjne.

We wrześniu 2018 r. zostało otwarte Katolickie Centrum Edukacji w Rokitkach (będące oddziałem Zespołu Szkół Katolickich im. św. Jadwigi Królowej w Tczewie). Katolicka Szkoła Podstawowa w Rokitkach (klasy 1–6) funkcjonuje jako filia Zespołu Szkół Katolickich im. Świętej Jadwigi Królowej w Tczewie. Choć placówka znajduje się fizycznie na terenie Gminy Tczew, jej finansowanie w formie subwencji oświatowej realizowane jest przez Gminę Miejską Tczew, w którym mieści się siedziba główna szkoły. Utworzenie filii w Rokitkach było podyktowane deficytem gruntów w granicach administracyjnych miasta, co uniemożliwiło niezbędną rozbudowę macierzystego obiektu. Docelowo jednak, ze względów logistycznych i organizacyjnych, filia powinna być zlokalizowana w mieście.

W kontekście dyskusji o zmianie granic administracyjnych miasta Tczewa warto podkreślić, że struktura systemu edukacji już dziś pokazuje rzeczywisty układ funkcjonalny regionu. To właśnie Tczew stanowi miejsce, w którym skupiają się kluczowe instytucje edukacyjne i gdzie codziennie spotykają się uczniowie z wielu miejscowości, tworząc wspólną przestrzeń rozwoju młodego pokolenia.

Powiązania społeczno-ekonomiczne z uwzględnieniem wskaźników wykorzystania infrastruktury kulturalnej

“W mieście Tczew funkcjonują różne placówki kulturalne, w tym:

- Fabryka Sztuk - jednostka budżetowa gminy, której głównym celem jest wzmocnienie działań na rzecz zachowania wartości kulturowych.
- Miejska Biblioteka Publiczna im. Aleksandra Skulteta w Tczewie tworzy sieć placówek obejmującą Bibliotekę Główną z częścią administracyjną, salami konferencyjnymi i edukacyjnymi oraz filie: Mediatekę – Bibliotekę Rodziną (Filia nr 5) i Czytelnię Popularnonaukową (Filia nr 6). Dodatkowo działa 6 filii bibliotecznych.
- Centrum Kultury i Sztuki w Tczewie jest instytucją powołaną do upowszechniania kultury, prowadzenia edukacji kulturalnej oraz wychowania poprzez sztukę. Głównym priorytetem działalności Centrum jest edukacja kulturalna dzieci i młodzieży poprzez czynne uczestnictwo w kulturze, rozwój kompetencji artystycznych oraz wspieranie wychowania poprzez sztukę.

Na terenie gminy Tczew funkcjonuje tylko jedna Gminna Biblioteka Publiczna w Swarzędzie.”¹ Biblioteka Miejska nie tylko aktywnie współtworzy życie kulturalne miasta, ale również i gminy.

Mieszkańcy obszaru gminy Tczew korzystają z placówek ochrony zdrowia znajdujących się na terenie Miasta Tczewa. Poza szpitalem powiatowym mieszkańcy terenów wiejskich są pacjentami punktów opieki zdrowotnej położonych w mieście. Jest to wynikiem silnego powiązania funkcjonalnego przedmiotowych obszarów.

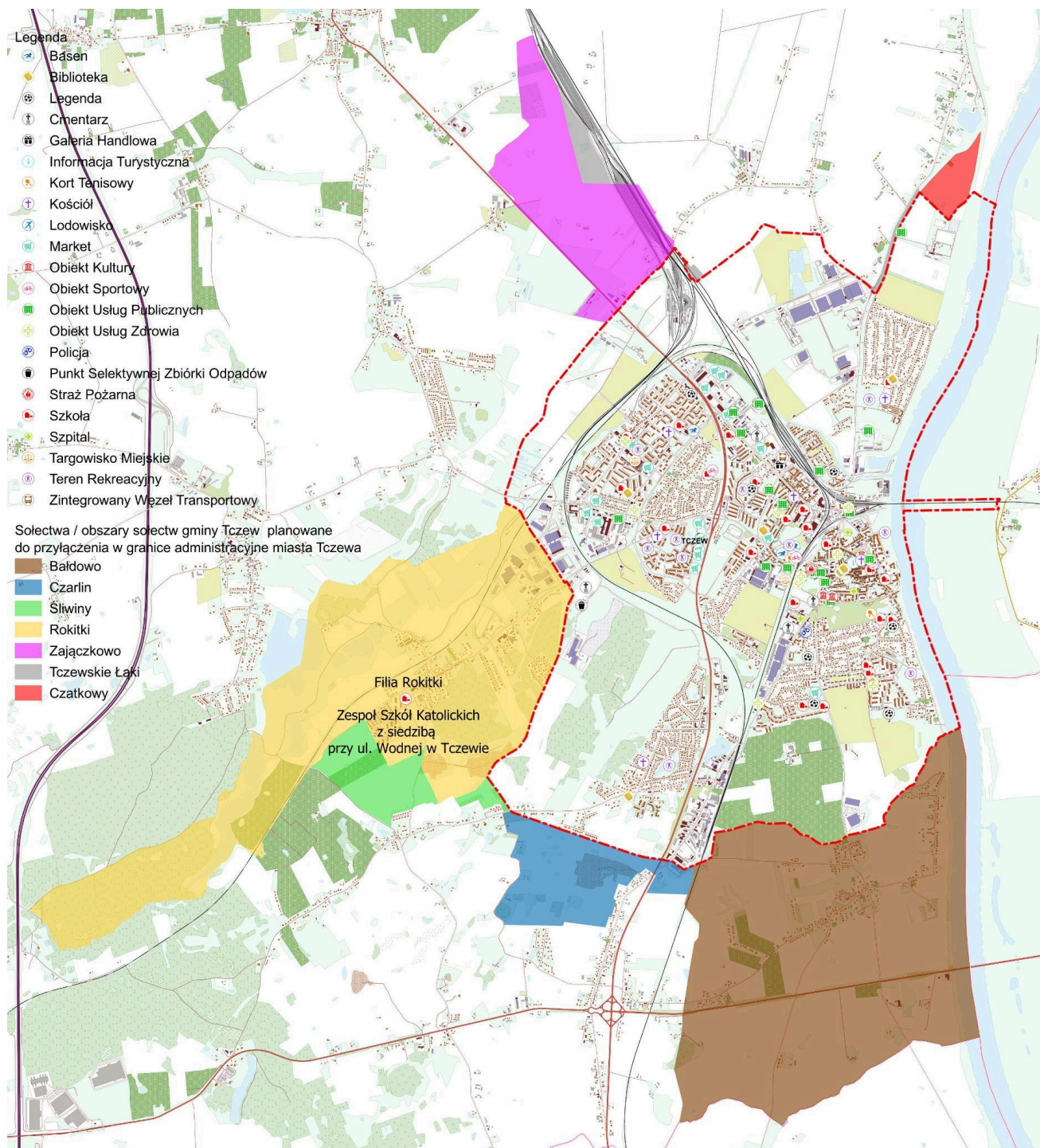
W Tczewie znajduje się stacja pogotowia ratunkowego, z której korzystają mieszkańcy gminy. “W przypadku specjalistycznych świadczeń zdrowotnych mieszkańcy gminy muszą korzystać ze szpitala powiatowego w Tczewie lub placówek zdrowia znajdujących się w Gdańsku lub Starogardzie Gdańskim. Dla miejscowości Bałdowo i Rokitki najbliższą placówką medyczną są Szpitale Tczewskie (6 km), a na terenie gminy jest to Ośrodek Zdrowia „ZOZ MEDICAL” Medycyna w Miłobądku, Ośrodek Zdrowia „ZOZ MEDICAL” Medycyna w Swarzędzie oraz Ośrodek Zdrowia „ZOZ MEDICAL” Medycyna w Turku. Trochę gorzej wygląda sytuacja z dostępem do leków, ponieważ w gminie działają tylko dwa punkty apteczne, dla porównania w mieście – 21. Dlatego mieszkańcy najbliższych miejscowości, w tym Rokitki i Bałdowo, korzystają z sieci aptecznej w mieście.”²

“Należy wskazać, że miejscowości Rokitki i Bałdowo nie mogą się pochwalić obiektami infrastruktury społecznej i zdrowotnej (aptekami, przychodniami, żłobkiem, szkołą, punktem bibliotecznym itp.), co może świadczyć o intensywnym wykorzystaniu przez mieszkańców danych sołectw infrastruktury miasta Tczewa i zaspokajaniu podstawowych potrzeb poza granicami gminy Tczew.”³

¹ Raport przygotowany przez Instytut Zarządzania UP w Słupsku pt. „Analiza zasadności rozszerzenia granic miasta Tczew w zakresie powiązań społeczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem wskaźników dotyczących powiązań rynku pracy, wykorzystania infrastruktury społecznej (szkolnictwa, ochrony zdrowia itp.), infrastruktury sportowej, usługowej itp.” s.29-30

² Raport przygotowany przez Instytut Zarządzania UP w Słupsku pt. „Analiza zasadności rozszerzenia granic miasta Tczew w zakresie powiązań społeczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem wskaźników dotyczących powiązań rynku pracy, wykorzystania infrastruktury społecznej (szkolnictwa, ochrony zdrowia itp.), infrastruktury sportowej, usługowej itp.” s.28

³ Raport przygotowany przez Instytut Zarządzania UP w Słupsku pt. „Analiza zasadności rozszerzenia granic miasta Tczew w zakresie powiązań społeczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem wskaźników dotyczących powiązań rynku pracy, wykorzystania infrastruktury społecznej (szkolnictwa, ochrony zdrowia itp.), infrastruktury sportowej, usługowej itp.” s. 32



Rys. opracowanie własne UM Tczew - obiekty użyteczności publicznej

ZGODNOŚĆ ZMIANY GRANIC Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Wskazana we wniosku zmiana granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew jest zgodna z kierunkami strategicznymi rozwoju Miasta, Województwa jak i Państwa. Poniżej przytacza się istotne dokumenty strategiczne oraz wybrane zapisy potwierdzające zasadność zmian granic, o które wnioskują Rada Miejska w Tczewie.

1. Strategia Rozwoju Miasta Tczewa do 2030 roku

Strategia Rozwoju Miasta Tczewa do 2030 roku zatwierdzona do realizacji przez Radę Miejską w Tczewie Uchwałą nr IX/65/2019 z dnia 30 maja 2019 roku, to najważniejszy dokument określający cele rozwojowe, społeczno-gospodarcze i przestrzenne Gminy Miejskiej Tczew. Wskazuje on wizję i kierunki rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego, ma kluczowe znaczenie dla planowania przestrzennego, a także pozyskiwania funduszy zewnętrznych, w szczególności środków finansowych Unii Europejskiej.

Wnioskowana zmiana granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew stanowi bezpośredni element realizacji celów strategii, takich jak:

- Cel strategiczny 4.2 wzmocnienie istotnych stref miasta

Tczew posiada wiele cennych terenów o cechach indywidualnych i potencjale rozwojowym. Systematyczne porządkowanie i inwestowanie w zagospodarowanie takich obszarów przynosi Miastu określone korzyści – odnowione tereny służą lepiej mieszkańcom, poprawiają jakość życia i są podstawą do podejmowania działań na rzecz wzrostu gospodarczego. Poszerzenie granic Miasta o bezpośrednio sąsiadujące tereny Gminy Tczew – szczególnie od strony zachodniej, pozwoliłoby na synergiczne wzmocnienie zasobu przestrzennego i pro-rozwojowego miasta (...) ⁴

- Cel operacyjny 4.2.4 włączenie terenów zasobu rozwojowego do struktury funkcjonalnej miasta.

W granicach miasta znajdują się istotne obszary niezabudowane, o różnym statusie w kontekście planistycznym. Tereny tzw. „sądów bałdowskich” są obszarem rezerwy rozwojowej, dla których części południowej ustalono formy użytkowania przemysłowego. Tereny wcześniej zajmowane przez jednostkę wojskową (koszary i poligon) stały się terenami o zmienionej funkcji i stanowią potencjał rozwojowy miasta.

Pozyskanie nowych terenów rozwojowych i inwestycyjnych, również wynikających ze zmiany granic Gminy oraz dynamika rozwoju miasta i regionu wymaga właściwego gospodarowania zasobem gminnym, w tym przeznaczonego pod budownictwo mieszkaniowe i usługowo-produkcyjne. Dąży się do osiągnięcia równowagi społeczno-gospodarczej i stabilności finansowej wspólnoty, pozwalającej na systematyczne unowocześnianie obsługi komunalnej, w tym podnoszenie atrakcyjności terenów inwestycyjnych poprzez wzmocnienie ich infrastruktury technicznej. ⁵

1. 1. Strategia Rozwoju Miasta Tczewa do 2040 (w opracowaniu)

⁴ Strategia Rozwoju Tczewa do roku 2030, Załącznik do Uchwały Rady Miejskiej nr IX/65/2019 z dnia 30 maja 2019 roku, Tczew 2019, s. 10.

⁵ *Ibidem*, s. 11.

W ramach prac nad Strategią Rozwoju Tczewa do 2040, przeprowadzono badanie ankietowe mieszkańców miasta i interesariuszy, w którym jednym z punktów było pytanie **Co sądzisz o pomysle poszerzenia granic miasta Tczewa?**

Badanie ankietowe odbyło się w dniach 07.01.2026 - 22.01.2026 w formule online. Wzięły w nim udział 474 osoby w tym 196 kobiet i 271 mężczyzn. Przeważającą grupą biorącą udział w badaniu (91%) byli mieszkańcy miasta. Pozostali to osoby powiązane z Tczewem w inny sposób np. przez szkołę, pracę lub korzystające z usług w mieście i zainteresowane jego rozwojem. Wśród ankietowanych dominowały osoby w wieku 31- 45 lat (214 osób). Na drugim miejscu znalazła się grupa wiekowa 45-55 lat (100 osób). Najmniejszą grupą respondentów były osoby poniżej 20 roku życia (14 osób). Przeważającą grupą pod względem wykształcenia były osoby z wyższym wykształceniem (55%). Respondenci są zróżnicowani pod względem sytuacji zawodowej. W ankiecie wypowiedzieli się przedstawiciele wszystkich grup zawodowych a największą z nich są pracownicy etatowi zatrudnieni w dużych przedsiębiorstwach (150 osób).

Pomysł zmiany granic został entuzjastycznie przyjęty przez mieszkańców Tczewa. W ankiecie ponad połowa respondentów popiera ten pomysł (55%). Kolejnych 8% jest za, ale w innym niż proponowany kształcie. Przeciwno temu pomysłowi jest co piąty badany (22%).⁶

2. Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030

W dniu 12 kwietnia 2021 r. uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmik Województwa Pomorskiego jednogłośnie decyzją radnych przyjął dokument Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030 (SRWP 2030). SRWP 2030 jest najważniejszym strategicznym dokumentem, który określa kierunki rozwoju województwa pomorskiego w obecnej dekadzie.

Dokument zawiera między innymi, wnioski z analizy sytuacji społeczno-gospodarczej województwa pomorskiego. Wśród nich wymienia się kwestię suburbanizacji jej konsekwencje społeczne, gospodarcze i przestrzenne, wymienione poniżej dotyczą bezpośrednio Miasta Tczewa:

- (...) Problemem jest też postępujący proces suburbanizacji i rozproszona zabudowa, zwłaszcza na obszarach wiejskich, co utrudnia zarówno lokalizację scentralizowanych systemów ciepłowniczych, a także podraża koszty budowy i utrzymania infrastruktury, np. transportowej umożliwiającej znaczący wzrost roli przyjaznych dla środowiska sposobów zaspokajania codziennych potrzeb mobilności.⁷
- W województwie pomorskim obserwuje się wzrost mobilności mieszkańców. Zjawisko to stymuluje szereg czynników: liczne inwestycje w zakresie transportu publicznego, coraz bardziej „rozlewające się” rynki pracy oraz intensywny proces suburbanizacji. Rola transportu zbiorowego w okresie ostatnich kilkunastu lat stale rosła, chociaż wciąż jest ona niezadowolająca ze względu na nie w pełni konkurencyjną ofertę (kosztowo i czasowo) w stosunku do transportu indywidualnego

⁶ Fundacja Miasto, Luty 2026, Raport z badania ankietowego mieszkańców i interesariuszy, s. 11.

⁷ Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, Załącznik do uchwały nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku, s. 17.

oraz niższy priorytet w ruchu miejskim. Jednocześnie pandemia COVID-19 wpłynęła na ograniczenie liczby pasażerów oraz wzrost znaczenia transportu indywidualnego. Ponadto wyzwaniem jest utrzymanie atrakcyjności transportu zbiorowego przy wzroście przeciętnej długości codziennych podróży w warunkach suburbanizacji i jego malejącej rentowności.⁸

- Lokalizacja obszarów wiejskich determinuje ich cechy i pełnione funkcje oraz wpływa na tempo ich rozwoju. Czynnikiem o szczególnym znaczeniu jest odległość od miast. **Obszary zlokalizowane przy większych ośrodkach miejskich, poprzez proces suburbanizacji, nabywają cech miejskich.** Następuje tam rozwój usług komercyjnych i powolne dostosowywanie do rosnących potrzeb w zakresie podstawowych usług publicznych. Często, mimo dostępu do transportu zbiorowego, przeważa transport indywidualny. Mieszkańcy tych obszarów, w większości pracujący w sąsiednim mieście, korzystają z jego oferty. Tańsza, często wielorodzinną zabudowa, lepsza jakość środowiska naturalnego oraz bliskość terenów rekreacyjnych to istotny czynnik wpływający na wybór miejsca zamieszkania, zwłaszcza dla ludzi młodych, chcących założyć rodzinę.⁹

Poszerzenie granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew o tereny Gminy Tczew, stanowi reakcję zapobiegającą negatywnym konsekwencjom suburbanizacji, poprzez włączenie funkcjonujących w ścisłym powiązaniu z miastem terenów zurbanizowanych Gminy Tczew, w granice administracyjne Miasta. Niniejsze zapewni spójność terytorialną, funkcjonalną, rozwojową, społeczną, gospodarczą, w tym zatrzyma proces kształtowania się “chaosu przestrzennego” na obszarze administracyjnym wsi, poprzez integrację z miastem zabudowy typowo miejskiej, powstałej w wyniku suburbanizacji. Ponadto, zwiększy się jakość administracji publicznej na terenie zurbanizowanym, jak również efektywność ekonomiczna i zdolność realizacji zadań publicznych.

3. Strategia Rozwoju Ponadlokalnego do roku 2030 dla Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot

Dokument określa wizję i misję rozwoju obszaru metropolitalnego do 2030 r. oraz wskazuje cele i działania, których realizacja ma pozwolić na urzeczywistnienie tej wizji. Celem działań realizowanych w ramach Strategii jest lepsze zintegrowanie powiatów otaczających Trójmiasto: wejherowskiego, kartuskiego, gdańskiego, tczewskiego, nowodworskiego, puckiego, lęborskiego, malborskiego i sztumskiego z rdzeniem metropolii, aby wszyscy mieszkańcy zyskali dobry dostęp do usług publicznych oraz możliwości rozwojowych, jakie daje metropolia. Strategia zastąpiła i skonsolidowała dotychczasowe dokumenty strategiczne Metropolii i stała się najważniejszym dokumentem, określającym wizję i cele rozwoju Obszaru Metropolitalnego Gdańsk-Gdynia-Sopot (OMGGS).

⁸ Ibidem, s.33.

⁹ Ibidem, s.55.

Dokument wskazuje 4 strategiczne cele OMGGS, którym przyporządkowano 11 celów operacyjnych. Rozszerzenie granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew wpisuje się w realizację poniższych celów:

Cel strategiczny 1 Klimat i przestrzeń naszym priorytetem

“Oczekiwane rezultaty wdrożenia tego celu dotyczyć będą osiągnięcia przez metropolię umiejętności podejmowania działań adaptacyjnych i mitygacyjnych. Dzięki nim nauczymy się chronić zasoby wodne, powietrze i gleby, zwiększymy naszą zdolność do reagowania na gwałtowne zjawiska przyrodnicze, zmniejszymy wykorzystanie cennych zasobów naturalnych i energii. Kolejnym efektem realizacji celu będzie **powstrzymanie chaotycznej urbanizacji** na cennych przyrodniczo terenach istotnych dla strategicznych celów metropolii oraz dla komfortu i jakości życia mieszkanki i mieszkańców metropolii.”¹⁰

Włączenie do administracji miejskiej zurbanizowanych terenów podmiejskich oraz przewidzianych do dalszej urbanizacji, zahamuje chaotyczną urbanizację i jej negatywne przyszłe konsekwencje dla środowiska naturalnego oraz komfortu i życia mieszkańców.

We wnioskach z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej dotyczącego powyższego celu strategicznego wskazano, że:

“Adaptacja do ryzyk wynikających ze zmian klimatu wymaga długofalowych działań dostosowawczych, np. budowy błękitno-zielonej infrastruktury, dywersyfikacji źródeł energii i wspólnego zarządzania kryzysowego w zakresie ryzyk środowiskowych (powodzi, bezpieczeństwa zaopatrzenia w energię, bezpieczeństwa ruchu, transportu zbiorowego). Kluczowym aspektem w realizacji działań mitygacyjnych jest zwiększenie świadomości mieszkańców oraz przyspieszenie ograniczania działań niekorzystnie wpływających na środowisko.”¹¹

Włączenie terenów o charakterze miejskim zlokalizowanych na wsi, spowoduje zapewnienie reagowania kryzysowego dla całego obszaru miejskiego, zapewni spójność komunikacyjną, bezpieczeństwo ruchu oraz integrację transportu zbiorowego.

Cel operacyjny 1.2. Spójny rozwój przestrzenny

“Obecnie brakuje instrumentów i zachęt prawnych, politycznych i finansowych dla prowadzenia wspólnej polityki planistycznej. Niski poziom współpracy międzygminnej w planowaniu wpływa na występowanie negatywnych zjawisk przestrzennych. Główną konsekwencją jest suburbanizacja, czyli rozlewanie się zabudowy na tereny rolne i cenne krajobrazowo w gminach sąsiednich, a także konflikty między chęcią zapewnienia przestrzeni dla nowej zabudowy mieszkaniowej a ochroną terenów przyrodniczych.”

¹⁰ Strategia Rozwoju Ponadlokalnego do Roku 2030 dla Obszaru Gdańsk-Gdynia-Sopot, s.16.

¹¹ *Ibidem*, s. 17.

“Niekontrolowana suburbanizacja niesie za sobą poważne konsekwencje ekonomiczne z uwagi na konieczność realizacji rozproszonej infrastruktury, dojazdy do pracy czy zwiększone koszty usług komunalnych. Brak kontroli oznacza, że nowa zabudowa powstaje w sposób chaotyczny i nie tworzy spójnej przestrzeni i funkcjonalnie zabudowy. Należy jednak pamiętać, że taka sytuacja dzieje się od lat przy pełnej akceptacji ze strony JST OMGGs, które są odpowiedzialne za planowanie przestrzenne i posiadają narzędzia (MPZP), dzięki którym nowe tereny mogłyby rozwijać się w sposób bardziej uporządkowany, a tereny do tego nie przeznaczone pozostawać wolne od zabudowy. W skali kraju, według różnych szacunków, koszty niekontrolowanej suburbanizacji sięgają 84,3 mld złotych. Średnio to ok. 2 200 złotych na mieszkańca kraju w skali roku. Straty dla obszaru metropolitalnego w tym zakresie szacowane są na ok. 4 mld zł. rocznie. Każda poprawa sytuacji na tym polu niesie możliwość polepszenia zasobności budżetów gmin.”¹²

Poszerzenie granic administracyjnych miasta Tczewa to bezpośrednia odpowiedź na niekontrolowaną suburbanizację, polegająca na włączeniu terenów rozwojowych zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (administracja wiejska wydaje warunki zabudowy) do właściwej administracji miejskiej, co zapewni racjonalny i planowany w oparciu o nowe MPZP, rozwój zabudowy miejskiej w zmienionych granicach administracyjnych.

Cel strategiczny 2 Sprawny transport

“Sprawny transport obejmuje działania na rzecz budowania spójnego i wygodnego systemu transportu zbiorowego oraz dogodnych warunków dla mobilności aktywnej (pieszej i rowerowej). Cel będzie osiągnięty dzięki wsparciu zarówno działań infrastrukturalnych, jak i organizacyjnych.”¹³

Cel operacyjny 2.1 Sprawny i komfortowy transport zbiorowy podstawą mobilności mieszkańców

“Transport zbiorowy opiera się o kolejowe połączenia wojewódzkie o charakterze aglomeracyjnym, miejskie i transport autobusowy regionalny oraz miejski, w tym obsługujący przyległe gminy na podstawie porozumień międzygminnych. Na obszarze rdzenia funkcjonują także połączenia trolejbusowe i tramwajowe. Oferta, zwłaszcza częstotliwość kursowania, jest nierównomierna w skali metropolii. Jakość usługi transportu zbiorowego jest najlepsza na terenie rdzenia i części gmin ościennych, a dużo gorsza na terenie gmin zlokalizowanych poza rdzeniem. Poszczególne systemy publicznego transportu zbiorowego konkurują między sobą, zamiast dopełniać się wzajemnie, co negatywnie wpływa na efektywność finansową działań realizowanych przez poszczególne gminy. Różny jest również zakres finansowania publicznego transportu zbiorowego przez JST, co przekłada się na standard i dostępność transportu zbiorowego w metropolii.”¹⁴

¹² *Ibidem*, s. 33-34.

¹³ *Ibidem*, s. 38

¹⁴ *Ibidem*, s. 40-41.

Cel operacyjny 2.2. Poprawa warunków mobilności aktywnej

“Konieczne jest zapewnienie możliwości podróżowania rowerem każdemu mieszkańcowi OMGGS i innym osobom przebywającym na obszarze, również na terenach pozamiejskich, międzygminnie i w połączeniu z obszarami ościennymi. Metropolia posiada dobre uwarunkowania do podróżowania rowerem, zarówno w kontekście turystyki, jak i codziennych podróży mieszkańców. Rozwój infrastruktury rowerowej może przyczynić się do wzrostu udziału tego środka transportu w codziennych podróżach oraz zwiększyć wykorzystanie tego środka przemieszczania się wśród turystów. Z tego względu niezbędne jest powiązanie rozbudowy infrastruktury rowerowej z jednoczesną dbałością o wzrost udziału podróży z wykorzystaniem roweru dla zapewnienia realizacji celów zrównoważonej mobilności.”¹⁵

Miasto Tczew posiada rozbudowaną infrastrukturę transportu pieszego, rowerowego (bogata sieć dróg rowerowych oraz dostępność rowerów publicznych MEVO) i publicznego (nieodpłatna komunikacja miejska). W Tczewie zlokalizowany jest węzeł kolejowy o znaczeniu krajowym, który ma strategiczną rangę w krajowym systemie transportowym, będąc jednym z najważniejszych węzłów kolejowych na Pomorzu oraz w całej Polsce. Jest to kluczowy punkt łączący magistrale północ-południe (w tym linię E65) z liniami wschód-zachód. Zurbanizowane, podmiejskie tereny, o które wnioskuje Rada Miejska w Tczewie, wymagają integracji z infrastrukturą i standardem miejskim, co zapewni mieszkańcom tych terenów, dywersyfikację możliwości transportowych (zrównoważony transport publiczny), co przyczyni się do poprawy komfortu życia, zmniejszy wykluczenie komunikacyjne, zwiększy jakość, bezpieczeństwo i spójność infrastrukturalną na włączonych terenach o charakterze miejskim, jednocześnie zmniejszając koszty świadczonych usług publicznych.

Cel strategiczny 3 Wykorzystanie potencjału gospodarczego i społecznego

“Trzeci cel strategiczny wyznacza działania dotyczące podnoszenia pozycji konkurencyjnej gospodarki metropolii oraz zwiększania jakości usług społecznych realizowanych dla mieszkanki i mieszkańców w celu zapewnienia im wysokiej jakości życia bez względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, niepełnosprawność, wiek, czy orientację seksualną.”¹⁶

Cel operacyjny 3.2. Integracja społeczno-kulturowa mieszkańców

“Starzenie się społeczeństwa jest istotnym wyzwaniem cywilizacyjnym. W 2022 r. 21,22% mieszkanki i mieszkańców województwa było w wieku poprodukcyjnym. Proces ten będzie się pogłębiał (zwłaszcza w miastach) i wpływał na zmniejszanie się liczby osób w wieku

¹⁵ *Ibidem*, s. 58.

¹⁶ *Ibidem*, s. 65-66.

produkcyjnym i przedprodukcyjnym oraz wzrost obciążeń dla systemu pomocy społecznej. Procesy migracyjne nie są wyłącznie pozytywne. Na skutek wyprowadzek ludności miast na tereny podmiejskie dochodzi do rozlewania się miast (aspekt poruszany w ramach celu operacyjnego 1.2.), ale też do zmian w obszarze funkcjonowania społeczności lokalnych. Z powodu wojny w Ukrainie do miast przybyło nagle nawet kilkadziesiąt tysięcy obywateli i obywateli Ukrainy, co zwiększyło i zmieniło popyt na usługi transportowe, edukacyjne, zdrowotne, opiekuńcze oraz kulturalne.”¹⁷

Konieczność włączenia wnioskowanych obszarów podmiejskich to skutek rozlewania się miasta Tczewa na tereny wiejskie. Krok ten spowodował niekorzystny efekt demograficzny danego zjawiska dla Miasta, gdyż to w większości ludzie w wieku produkcyjnym, rozrodczym wyprowadzili się z Tczewa do terenów podmiejskich z uwagi na niższe koszty zakupu i zabudowy nieruchomości, jednocześnie ze względu na odległość w pełni korzystają z infrastruktury miasta Tczewa, co wskazuje na niespójność i konieczność dostosowania granic administracyjnych z przestrzenno-funkcjonalnym, miejskim charakterem obszaru.

4. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030 zostały przyjęty przez Sejmik Województwa Pomorskiego uchwałą Nr 318/XXX/16 w dniu 29 grudnia 2016 r.. W rozdziale 3 opisano uwarunkowania wewnętrzne zagospodarowania przestrzennego, wśród których w kontekście konieczności zmiany granic administracyjnych miasta Tczewa, warto przytoczyć poniższe:

“Hierarchia ośrodków położonych w OM wymaga odrębnego ujęcia, w tym w szczególności dla Tczewa i Wejherowa. Rola i znaczenie obydwu - położonych na końcach wielofunkcyjnego pasma osadniczego miast - dla obsługi obszarów otaczających jest zdecydowanie większa niż pozostałych ośrodków w obszarze pozarządowym OM, co predestynuje je do miana ośrodków regionalnych. Jednocześnie bezpośrednie sąsiedztwo Trójmiasta, jako najważniejszego ośrodka usługowego, o największym rynku pracy w regionie, wpływa na zmniejszenie ich roli w ujęciu wojewódzkim.”

“Przeciętna liczba mieszkańców w gminie kształtuje się na poziomie 16,4 tys. mieszkańców. Najliczniej zaludnione są gminy miejskie. Wśród gmin wiejskich i wiejskich obszarów gmin miejsko-wiejskich, największą liczbą mieszkańców cechują się obszary położone w bezpośrednim sąsiedztwie największych miast i wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych.”¹⁸

“Procesy suburbanizacyjne najbardziej widoczne są w otoczeniu Trójmiasta, w mniejszym natężeniu również wokół Słupska oraz większości ośrodków subregionalnych. Po zestawieniu

¹⁷ *Ibidem*, s. 73-74.

¹⁸ Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030, Załącznik do uchwały nr 318/XXX/16 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 29 grudnia 2016 r., s. 25.

wartości wskaźników odzwierciedlających procesy suburbanizacyjne (saldo migracji, w tym napływ ludności miejskiej, aktywność budowlana, typy migracyjne gmin wskazujące na aktywną charakterystykę imigracyjną), wnioskuje się, że gminami o największej intensywności tych procesów są:

1) w otoczeniu Trójmiasta: Kolbudy, Kosakowo, Pruszcz Gdański (wiejska), Przodkowo, Pszczółki, Puck (wiejska), Szemud, Tczew (wiejska), Wejherowo (wiejska) i Żukowo; (...) ¹⁹

“(...) Głównymi przyczynami postępującego procesu rozpraszania zabudowy i dezintegracji struktur są m.in.:

1) zbyt liberalne regulacje prawne;

2) brak spójnej i konsekwentnej polityki przestrzennej gmin, czego skutkiem jest:

a) fragmentaryczne i doraźne planowanie przestrzenne, w tym realizacja inwestycji mieszkaniowych na podstawie decyzji administracyjnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu,

b) brak dostosowania powierzchni terenów przeznaczanych na cele mieszkaniowe do prognoz demograficznych(..)” ²⁰

“(...)Zmniejszającej się liczbie ludności w miastach średnich i dużych towarzyszy jej wzrost w ich strefach podmiejskich, a najsilniej proces ten zaznacza się w otoczeniu Trójmiasta i Słupska. Proces przejawiający się wewnętrznymi przesunięciami ludności z obszaru rdzeniowego na zewnątrz dotyczy całego obszaru funkcjonalnego danego miasta, pociągając za sobą negatywne konsekwencje gospodarcze (głównie zmniejszenie się lokalnej bazy podatkowej) i społeczne. Potencjał gospodarczy miasta w wyniku przesunięć wewnętrznych nie zmniejsza się w sposób radykalny, gdyż **nadal większość potrzeb mieszkańcy terenu podmiejskiego zaspokajają na terenie miasta rdzeniowego**, natomiast bardziej negatywne konsekwencje gospodarcze i społeczne dotyczą obszarów, w których zmniejszającej się liczbie mieszkańców miasta nie towarzyszy jej wzrost w obszarze zaplecza(...)” ²¹

Poszerzenie granic miasta Tczewa to realizacja następujących podstawowych wyzwań determinujących kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa w perspektywie roku 2030 ²²:

- 1) wzmacnianie rangi i funkcji miast jako krajowych, regionalnych i subregionalnych biegunów wzrostu (np. poprzez deklomercje funkcji oraz wsparcie rozwoju usług publicznych);
- 2) krystalizacja i strukturyzacja osadnictwa w strefach objętych procesami suburbanizacji;

¹⁹ *Ibidem*, s. 26.

²⁰ *Ibidem*, s. 28.

²¹ *Ibidem*, s. 29.

²² Podstawowe 10 wyzwań determinujących kierunki zmian w strukturze funkcjonalno-przestrzennej województwa, określono na stronie 80 dokumentu..

- 3) przygotowanie województwa na postępujące zmiany demograficzne, zwłaszcza związane ze starzeniem się społeczeństwa oraz postępującą depopulacją wschodniej i zachodniej części województwa.

5. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony

“Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (zwana dalej KSRR) rozwija postanowienia Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), określone w filarze rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. KSRR jest podstawowym dokumentem strategicznym polityki regionalnej państwa w perspektywie do 2030 r.”²³

“Zmieniające się uwarunkowania rozwojowe powodują, że wyzwania, z którymi mierzy się polityka regionalna ulegają ewolucji. Globalizacja, cyfryzacja, zmiany demograficzne i klimatyczne, niedobór zasobów, urbanizacja to globalne megatrendy, które będą w najbliższych latach kształtować społeczeństwa i gospodarki. Procesy te wpływają na zmiany w regionach i tym samym na kierunki interwencji publicznej, natomiast wczesne ich dostrzeżenie oraz dostosowanie się do nowych warunków pozwoli uzyskać istotną przewagę rozwojową regionów.”²⁴

W oparciu o dokonane analizy terytorialne określono 7 wyzwań dla polityki regionalnej, tj.:

1. Adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska.
2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych.
3. Rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego.
4. Wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek.
5. Rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach.
6. Zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami.
7. Przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Wyzwanie 2. Przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych

“Widocznym trendem w ostatnim okresie jest również spadek liczby mieszkańców miast na korzyść obszarów wiejskich. Większość głównych ośrodków miejskich odnotuje spadek populacji. Spośród 39 miast powyżej 100 tys. mieszkańców jedynie w sześciu prognozowany jest wzrost liczby ludności (Rzeszów, Warszawa, Gdańsk, Kraków, Wrocław oraz Zielona Góra). Wyraźnie negatywnie w tym zakresie wyróżnia się natomiast Łódź. Przyrost liczby mieszkańców gmin podmiejskich wynika z jednej strony z siły przyciągania największych

²³ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony, Warszawa 2019 r., s. 4.

²⁴ *Ibidem*, s. 6.

aglomeracji jako atrakcyjnych rynków pracy, a z drugiej strony jest wynikiem migracji ludności. Proces suburbanizacji dotyczy również miast średniej wielkości. Pod względem intensywności tego procesu wyróżniają się województwa pomorskie, wielkopolskie, dolnośląskie i kujawsko-pomorskie, gdzie prognozowany jest przyrost liczby ludności na obszarach wiejskich, podczas gdy miasta odnotują znaczący ubytek mieszkańców. Będzie miało to wpływ na pogłębianie się problemu suburbanizacji, szczególnie gdy jest ona niekontrolowana i związanych z nią kosztów społecznych, jak również kosztów dotyczących budowy i utrzymania infrastruktury dla nowo powstającej zabudowy mieszkaniowej. W kontekście nakładania się problemu suburbanizacji ze zjawiskiem wydłużania się okresu trwania życia szczególnie trudna będzie sytuacja osób starszych mieszkających w znacznym oddaleniu od centrów usługowych i opiekuńczych przy jednoczesnym pogorszeniu się mobilności tych osób.²⁵

“Wyzwaniem dla polityki regionalnej jest łagodzenie niekorzystnych skutków procesów demograficznych, takich jak starzenie się ludności, niski poziom dzietności, negatywne trendy wynikające z migracji wewnętrznych i zewnętrznych. Wszystkie regiony w mniejszym lub większym stopniu stoją przed wyzwaniami demograficznymi, jednak ich sytuacja różni się od siebie. Dlatego w prowadzonej polityce regionalnej należy stosować dopasowane działania, które pozwolą zmniejszyć negatywne konsekwencje procesów demograficznych. Zmiany liczby ludności mają wpływ na zapotrzebowanie na różnego rodzaju usługi, w tym infrastrukturę transportową czy zdrowotną, a w konsekwencji wpływ na lokalne rynki pracy. Wyzwaniem dla polityki regionalnej jest również przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji zarówno w kontekście zrównoważonego rozwoju miast, jak i obszarów wiejskich. Zmiany demograficzne wpływają też na zmiany struktury gospodarki, w tym na wskazany wyżej efekt wymywania zasobów kapitału ludzkiego. Dlatego w programowaniu i realizacji polityki regionalnej należy brać pod uwagę wpływ procesów demograficznych na decyzje o planowanych działaniach dotyczących organizacji świadczenia usług, w szczególności z wykorzystaniem możliwości PES, w tym realizację inwestycji przez JST (rozwój świadomy demograficznie). Umiejętne wykorzystanie potencjału związanego ze wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym pozwoli na niwelowanie niektórych niekorzystnych skutków postępujących przemian demograficznych.”²⁶

Poszerzenie granic miasta Tczewa to naturalna reakcja na procesy demograficzne wynikające z rozlewania się miasta na obszary podmiejskie (suburbanizacja), które skutkują szeregiem negatywnych efektów dla administracji miejskiej, w tym zmniejszeniem się wielkości dochodów własnych budżetu Miasta w przeliczeniu na mieszkańca. Zmiana granic wprost to przeciwdziałanie negatywnym skutkom tych procesów, zgodnie z założeniami Strategii.

6. Strategia Rozwoju Polski do 2030 roku (projekt średniookresowej strategii rozwoju kraju do konsultacji publicznych)

²⁵ *Ibidem*, s. 8-9.

²⁶ *Ibidem*, s. 9.

Średniookresowa strategia rozwoju kraju jest kluczowym dokumentem strategicznym polskiego państwa. Wizja rozwoju Polski została określona w Koncepcji Rozwoju Kraju do 2050 r. Średniookresowa strategia rozwoju kraju zawiera operacjonalizację tej wizji w horyzoncie do 2035 r. Zgodnie z Ustawą o zasadach prowadzenia polityki rozwoju określa uwarunkowania, cele i kierunki rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym. Jest także istotnym punktem odniesienia dla strategii niższego rzędu: ponadregionalnych, regionalnych i sektorowych. W strategii wymienia się kilka celów horyzontalnych, w kontekście zmian granic administracyjnych Tczewa, szczególnie istotny jest Cel horyzontalny: Zrównoważony rozwój terytorialny oparty na policentrycznej sieci osadniczej.

“Celem horyzontalnym Strategii jest utrzymanie zrównoważonego terytorialnie rozwoju kraju. Horyzontalność tego celu oznacza, że w realizacji każdego z opisanych trzech celów głównych bierze się pod uwagę terytorialne aspekty rozwoju, w tym potrzebę utrzymania policentrycznej struktury osadniczej. Taki cel wymaga działań dostosowanych do specyfiki różnych terytoriów. Dla policentrycznego rozwoju kluczowe są miasta zdolne pełnić funkcje metropolitalne oraz ośrodki regionalne. Szeroka dostępność usług publicznych wyższego rzędu możliwa jest dzięki stosunkowo gęstej sieci ośrodków subregionalnych. Polski model państwa policentrycznego uzupełniają ośrodki powiatowe będące lokalnymi centrami oświaty, zdrowia, sądownictwa, siedzibami struktur policyjnych i pożarniczych oraz zarządzania kryzysowego, a także gwarantujące dostęp do podstawowych usług publicznych gminy.

Osiągnięcie tego celu **wymaga wzmocnienia rozbudowanej siatki ośrodków miejskich**, tak aby dostęp do nich zapewniał określony standard usług publicznych i rynkowych mieszkańcom całego kraju. Są cztery podstawowe czynniki, które warunkują rozwój miast i ich obszarów funkcjonalnych jako węzłów policentrycznego charakteru kraju:

- Baza ekonomiczna i rynek pracy. Stanowią one przedmiot troski lokalnych i regionalnych władz samorządowych tworzących warunki dla nowych inwestycji. Wyzwanie dla znaczącej części miast stanowi już obecnie brak kadr o odpowiednich kwalifikacjach oraz perspektywa transformacji energetycznej.
- Mieszkalnictwo i polityka przestrzenna. Dostępność mieszkań, atrakcyjnych pod względem ceny oraz jakości technicznej i urbanistycznej, w dobrze zaprojektowanej przestrzeni, z dostępem do usług i komunikacji publicznej może stanowić odpowiedź na zjawiska metropolizacji i suburbanizacji.
- Dostępność komunikacyjna, w szczególności przy użyciu środków transportu zbiorowego. Cel horyzontalny Strategii będzie realizowany przez zrównoważony rozwój transportu. W przypadku połączeń między miastami wskazanymi jako kluczowe dla sieci osadniczej dostępność ta powinna opierać się na efektywnych połączeniach kolejowych, realizowanych w konkurencyjnym wobec jazdy samochodem czasie i kosztach przejazdu. Drugim istotnym wymiarem dostępności tych miast jest efektywny transport zbiorowy łączący te ośrodki z miejskim obszarem funkcjonalnym i sąsiednimi powiatami.
- Dostępność usług określonego rzędu. Usługi te służą nie tylko mieszkańcom miasta, ale również mieszkańcom całego obszaru, na który dane miasto oddziałuje. Z tego

punktu widzenia kluczowe jest zapewnienie w miastach subregionalnych i regionalnych określonego standardu usług publicznych – w szczególności zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalnych. Standard ten powinien – w przypadku usług edukacyjnych i kulturalnych – określać także perspektywę wyrównywania szans życiowych dzieci i młodzieży bez względu na ich miejsce zamieszkania. **Zasadą powinna być również inkluzywność terytorialna miast**, poprawa dostępności transportowej dla mieszkańców okolicznych gmin i powiatów oraz **tworzenie rozwiązań realizujących prawo do miasta także dla tych jego użytkowników, którzy nie są mieszkańcami danej jednostki samorządu terytorialnego.**²⁷

II. STANOWISKO WNIOSKODAWCY DOTYCZĄCE SPEŁNIENIA PRZESŁANEK, O KTÓRYCH MOWA W ART. 4 UST. 3 I 4 USTAWY O SAMORZĄDZIE GMINNYM

Zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych.

Gmina Miejska Tczew po wnioskowanej zmianie granic administracyjnych i po włączeniu w jego granice wnioskowanych terenów będzie jednorodna osadniczo i przestrzennie, zapewniając możliwość rozwijania istniejących silnych więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych.

Korzyści z przyłączenia do Miasta Tczewa dla mieszkańców terenów objętych wnioskiem

Charakterystyka terenów objętych wnioskiem oraz ich silne powiązania funkcjonalne z Tczewem determinują zakres oferty, jaką Miasto Tczew przedstawia mieszkańcom obszarów planowanych do włączenia w granice miasta. Dotyczy to przede wszystkim poprawy dostępności usług publicznych, rozwoju infrastruktury oraz zwiększenia możliwości aktywnego uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym i gospodarczym miasta.

Rozwój infrastruktury transportowej i poprawa dostępności komunikacyjnej

Jednym z najważniejszych elementów integracji przyłączanych terenów z miastem będzie poprawa dostępności transportowej oraz rozwój infrastruktury drogowej i rowerowej.

Bezpłatna komunikacja miejska – mieszkańcy przyłączonych terenów zostaną objęci systemem bezpłatnej komunikacji publicznej funkcjonującej w Tczewie. Do Rokitek wrócą linie autobusowe nr 7 i 17, które zapewnią bezpośrednie połączenie z dworcem kolejowym w Tczewie oraz osiedlami Suchostrzygi i Czyżykowo. Bałdowo i Knybawa zostaną ponownie skomunikowane z miastem linią nr 10, funkcjonującą w przeszłości na tej trasie. Zapewni to

²⁷ Strategia Rozwoju Polski do 2030 roku projekt Średniookresowej strategii rozwoju kraju do konsultacji publicznych, s. 57-58.

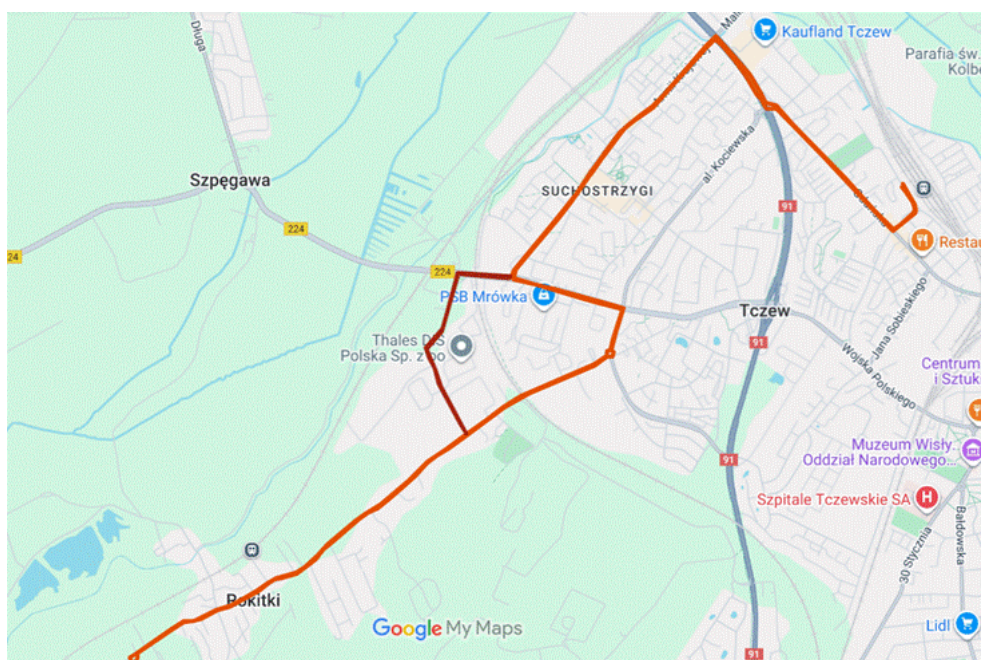
mieszkańcom łatwy i szybki dostęp do centrum miasta, instytucji publicznych, szkół, miejsc pracy i usług.

Linia nr 17

Zmiana obecnego przebiegu linii nr 17 na: Dworzec PKP - Gdańska - al. Solidarności - Armii Krajowej - (Skarszewska) - Jagiellońska - Kociewska - Rokicka - Tczewska - Rokitki Osiedle - Tczewska - (Skarszewska) - Rokicka - Kociewska - Jagiellońska - Armii Krajowej - al. Solidarności - Gdańska - Dworzec PKP

Długość linii: 6,55 km

Cele podróży: Zapewnienie bezpośredniego połączenia os. Rokitki z zakładami pracy na ul. Skarszewskiej (Thales, Molex, PressGlass, PanLink i Vetrex) oraz Szkołą Podstawową nr 12 (rejon dla uczniów z Rokitek) i Szkołą Podstawową nr 4 oraz z dworcem kolejowym i autobusowym. Ponadto linia zapewni mieszkańcom Rokitek dojazd do przychodni Medica (na Armii Krajowej), sklepów wielkopowierzchniowych (Lidl, Intermarche, Biedronka, Kaufland, Bricomarche, Mrówka), targowiska Manhattan oraz Galerii Kociewskiej. Linia zapewnia mieszkańcom Suchostrzyg na dojazd do Cmentarza Komunalnego. Ponadto istnieje możliwość przesiadki na przystanku ZUS.



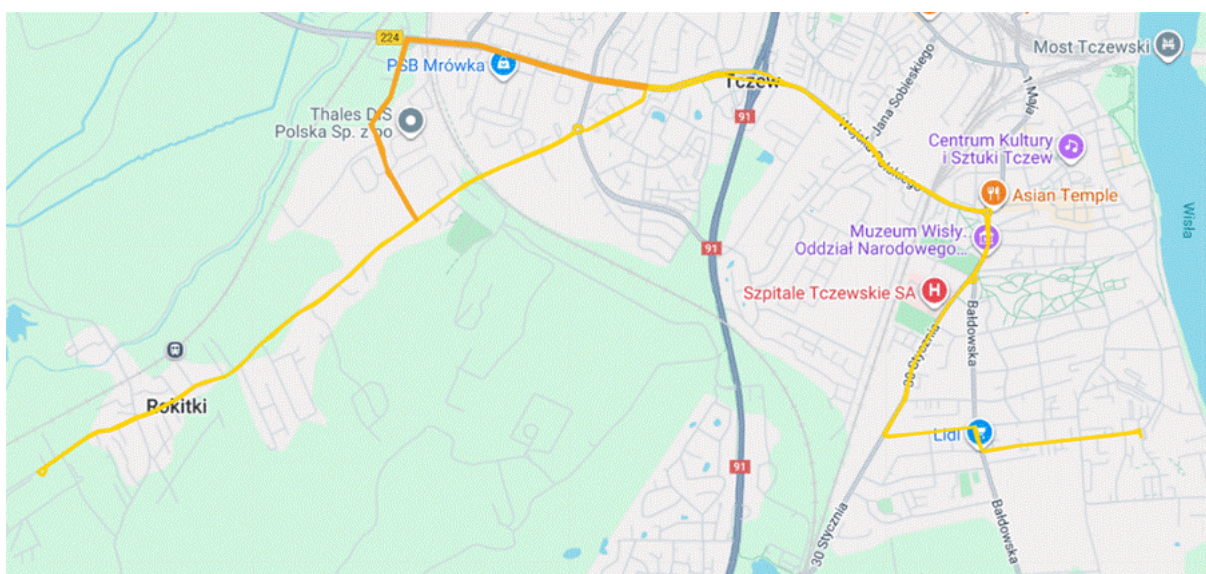
Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu google maps

Linia nr 7

Zmiana obecnego przebiegu linii nr 7 na: Czyżykowo Pętla - Nowowiejska - Bałdowska - Bema - 30 Stycznia - pl. Piłsudskiego - Wojska Polskiego - Jagiellońska - Rokicka - (Skarszewska do Thales) - Tczewska - Rokitki Osiedle

Długość linii: 7,55 km

Cele podróży: Zapewnienie bezpośredniego połączenia os. Rokitki z Kościołem na Suchostrzygach, sklepami wielkopowierzchniowymi (Lidl, Carrefour, Aldi, Biedronka), McDonald'sem, Tczewskim Centrum Sportu i Rekreacji, Starostwem Powiatowym w Tczewie, Urzędem Miejskim w Tczewie, Szpitalem, I Liceum Ogólnokształcącym w Tczewie. Bezpośredni dojazd na Stare Miasto, Nowe Miasto i Czyżykowo. Bezpośredni dojazd do firmy Eaton. Linia zapewnia dojazd mieszkańcom Nowego i Starego Miasta oraz Czyżykowa na dojazd do Cmentarza Komunalnego.



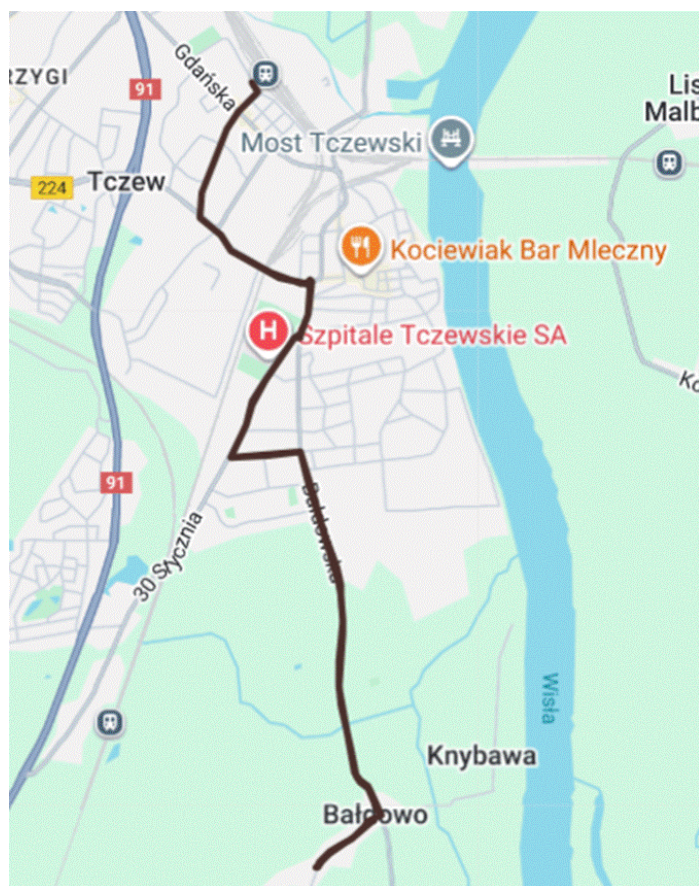
Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu google maps

Linia nr 10

Nowa linia o przebiegu: Dworzec PKP - Al. Zwycięstwa - Wojska Polskiego - Pl. Piłsudskiego - 30 Stycznia - Bema - Bałdowska - Świętego Wojciecha - Długa/Piękna - Świętego Wojciecha - Bałdowska - Bema - 30 Stycznia - Pl. Piłsudskiego - Wojska Polskiego - Al. Zwycięstwa - Dworzec PKP

Długość linii: 11,8 km

Cele podróży: Zapewnienie bezpośredniego połączenia Bałdowa i Knybawy z Dworcem PKP. Linia w niedalekiej przyszłości stanie się kluczowa w zapewnieniu dowozu pracowników do firm zlokalizowanych przy ul. Bałdowskiej.



Źródło: Opracowanie własne przy wykorzystaniu google maps

Rozwój infrastruktury drogowej i rowerowej – Miasto zakłada systematyczną rozbudowę sieci chodników, oświetlenia ulicznego oraz infrastruktury pieszej na nowo przyłączanych terenach, ze szczególnym uwzględnieniem Rokitki, Bałdowa i Knybawy. Kluczowym elementem inwestycji będzie budowa nowych ścieżek rowerowych wraz z towarzyszącą im infrastrukturą techniczną, które przebiegać będą przez tereny zurbanizowane. Powstaną nowoczesne ciągi pieszo-rowerowe integrujące kończące się na granicy Miasta Tczewa ciągi, z poszczególnymi miejscowościami, co znacząco podniesie bezpieczeństwo, spójność oraz komfort codziennej komunikacji mieszkańców.

Spójny system transportowy – włączenie terenów w granice administracyjne miasta umożliwi lepszą koordynację inwestycji drogowych oraz spójne planowanie transportu publicznego i infrastruktury komunikacyjnej.

Poprawa jakości życia i dostęp do usług publicznych

Mieszkańcy przyłączanych terenów zyskają bezpośredni dostęp do szerokiej oferty usług publicznych oferowanych przez miasto.

Lepszy dostęp do edukacji – dzieci z Rokitek zostaną objęte obwodem Szkoły Podstawowej nr 12 w Tczewie zamiast szkoły w Dąbrówce Tczewskiej. Szkoła ta osiąga bardzo dobre wyniki edukacyjne, a dodatkowo posiada nowoczesny basen. Dojazd do szkoły będzie

zapewniony dzięki bezpłatnej komunikacji miejskiej.

Dzieci z Bałdowa i Knybawy zostaną przypisane do pobliskiej Szkoły Podstawowej nr 10 w Tczewie, zamiast oddalonej o około 10 km szkoły w Swarzędzie, co znacząco skróci codzienne dojazdy. Dodatkowo, miasto planuje rozpoczęcie procesu inwestycyjnego dotyczącego budowy nowej hali gimnastycznej przy SP 10.

Rozwój opieki przedszkolnej – w Bałdowie obecnie nie funkcjonuje przedszkole. Miasto Tczew wesprze powstanie takiej placówki, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego, aby zapewnić mieszkańcom dostęp do opieki przedszkolnej w najbliższym otoczeniu.

Niższe koszty życia – mieszkańcy przyłączonych terenów będą korzystać z niższych opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W Tczewie stawka wynosi 32 zł od osoby, podczas gdy w Gminie Tczew 38 zł. Dodatkowo w Tczewie funkcjonuje zniżka 4 zł od osoby dla rodzin wielodzietnych. Objęcie bezpłatną komunikacją miejską także odciąży domowe budżety - cena biletu miesięcznego gminnej komunikacji publicznej dla ucznia lub osoby dorosłej wynosi od blisko 100 do ponad 350 złotych.

Dostęp do programu Karty Mieszkańca – mieszkańcy zostaną objęci programem Karty Mieszkańca Tczewa, który zapewnia m.in.

- 50% zniżki w strefach płatnego parkowania w Tczewie,
- zniżki na korzystanie z basenu i lodowiska,
- zniżki na zajęcia sportowe organizowane przez Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji,
- zniżki na wydarzenia organizowane przez Centrum Kultury i Sztuki oraz warsztaty w Fabryce Sztuk.

Sprawiedliwe inwestowanie środków publicznych w najbliższym otoczeniu mieszkańców

Podatki mieszkańców przyłączanych terenów będą inwestowane przede wszystkim w ich najbliższym otoczeniu.

Rokitki liczą ponad 2 tysiące mieszkańców, co stanowi znaczący udział w populacji całej gminy, liczącej około 16 tysięcy mieszkańców. Jednocześnie jest to największa miejscowość gminy. Pomimo tego inwestycje publiczne nie są realizowane proporcjonalnie do wkładu tej miejscowości w budżet gminy.

Włączenie Rokitek do Tczewa spowoduje, że środki pochodzące z podatków mieszkańców będą przeznaczane na rozwój infrastruktury i usług w ich bezpośrednim otoczeniu, zamiast w odległych częściach gminy. Dotyczy to m.in. infrastruktury drogowej, oświetlenia, terenów rekreacyjnych oraz inwestycji społecznych.

Nowe instrumenty partycypacji społecznej i wsparcia dla lokalnych inicjatyw

Miasto Tczew zapewnia mieszkańcom szeroki wachlarz narzędzi umożliwiających aktywny udział w życiu publicznym oraz rozwój lokalnych inicjatyw, między innymi Budżet Obywatelski, wynoszący 1 mln zł.

Fundusz Integracyjny – dotychczasowy fundusz sołecki zostanie zastąpiony Funduszem Integracyjnym w wysokości 100 tys. zł rocznie dla każdego z dawnych sołectw: Rokitki i Bałdowo. Oznacza to zwiększenie środków przeznaczonych na lokalne inicjatywy nawet o kilkadziesiąt tysięcy złotych rocznie. Mieszkańcy będą mogli decydować o przeznaczeniu tych środków na inwestycje w swoim najbliższym otoczeniu.

Wsparcie dla organizacji społecznych – miasto przeznacza rocznie około 3,3 mln zł na wsparcie organizacji pozarządowych. Na terenie Tczewa funkcjonuje także Centrum Organizacji Pozarządowych wspierające działalność stowarzyszeń, fundacji oraz inicjatyw społecznych. Z tej infrastruktury będą mogły korzystać również organizacje z przyłączanych terenów, w tym Koła Gospodyń Wiejskich.

Kontynuacja działalności Ochotniczej Straży Pożarnej – Ochotnicza Straż Pożarna w Rokitkach będzie kontynuowała swoją działalność. Miasto wspiera jednostki OSP finansowo – przykładowo w 2026 roku przeznaczy na działalność tczewskiej OSP blisko 161 tys. zł, a także doposaży je w nowoczesny sprzęt ratowniczy.

Rozwój infrastruktury technicznej – Włączenie nowych terenów do miasta umożliwi rozwój infrastruktury technicznej oraz poprawę jakości usług komunalnych.

Włączenie do miejskich wodociągów – Bałdowo i Knybawa zostaną przyłączone do miejskiego systemu wodociągowego, co pozwoli wyeliminować występujące problemy z wahaniami ciśnienia wody oraz poprawi jej jakość.

Rozbudowa infrastruktury komunalnej – miasto planuje rozwój oświetlenia ulicznego, chodników oraz ścieżek rowerowych na przyłączanych terenach, szczególnie w Bałdowie i Knybawie.

Rozwój oferty kulturalnej, społecznej i rekreacyjnej – Mieszkańcy nowych części miasta zyskają dostęp do szerokiej oferty kulturalnej i społecznej.

Miasto Tczew przeznacza rocznie około 13 mln zł na kulturę oraz około 37 mln zł na pomoc społeczną. Funkcjonują tu liczne instytucje kultury i sportu, takie jak Centrum Kultury i Sztuki, Fabryka Sztuk, Miejska Biblioteka Publiczna czy Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji.

Rozwój infrastruktury kulturalnej w Rokitkach – miasto dokończy budowę świetlicy w Rokitkach, na którą mieszkańcy czekają od wielu lat. W budynku zostanie utworzona również filia Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz powstanie Klub Sąsiedzki (wzorem Osiedla Witosa w Tczewie).

Oferta wydarzeń i zajęć dla mieszkańców – miejskie instytucje kultury będą organizować wydarzenia, zajęcia i warsztaty także na przyłączanych terenach. Obecnie gmina posiada jedynie bibliotekę w Swarzędzie i nie prowadzi szerokiej działalności instytucjonalnej w zakresie kultury.

Spójne planowanie przestrzenne i zrównoważony rozwój – Włączenie terenów funkcjonalnie powiązanych z Tczewem w jego granice administracyjne umożliwi bardziej spójne planowanie przestrzenne oraz koordynację inwestycji infrastrukturalnych.

Zintegrowanie terenów podmiejskich z miastem pozwoli na lepsze planowanie rozwoju zabudowy mieszkaniowej, infrastruktury społecznej i transportowej oraz zapewnienie odpowiedniej jakości usług publicznych dla wszystkich mieszkańców. W efekcie możliwe będzie bardziej efektywne zarządzanie przestrzenią i zasobami oraz podnoszenie standardu życia mieszkańców.

Mając na względzie powyższe argumenty oraz szczegółowe analizy przedstawione w niniejszym wniosku, należy stwierdzić, że proponowana zmiana granic administracyjnych sprzyja zapewnieniu spójności funkcjonalnej i przestrzennej obszaru, umożliwia efektywne wykonywanie zadań publicznych oraz przyczynia się do poprawy jakości życia mieszkańców terenów objętych wnioskiem.

Strategia Rozwoju Gminy Tczew na lata 2025 - 2035 - współzależność z Miastem Tczew

W przejętej strategii przez Radę Gminy Tczew Uchwałą NR XX/137/2025 z dnia 4 grudnia 2025 r. w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Tczew na lata 2025-2035”, w rozdziale 1. Wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy, w analizie SWOT, jako mocne strony wewnętrzne (ang. Strengths) czy zewnętrzne szanse (ang. Opportunities) między innymi, wskazuje się w sferze:

- 1) Rolnictwo, Gospodarka, Rynek Pracy - **“Wykorzystanie potencjału demograficznego i ekonomicznego Tczewa, w związku z szeregiem współzależności gminy z koegzystencją gminy z miastem.”**²⁸
- 2) Polityka Społeczna - **“Wysoki potencjał Tczewa w zapewnianiu dostępu do usług publicznych, w tym społecznych i ochrony zdrowia.”**²⁹

Dalej w rozdziale 2.1. Wizja Rozwoju, wskazano:

“Szczególnie istotne jest również bezpośrednie sąsiedztwo Tczewa i Starogardu Gdańskiego, które zapewniają dogodny dostęp do usług publicznych. Sąsiedztwo i dobre skomunikowanie z miastem ułatwia dostęp do placówek oświatowych, przedszkoli, ośrodków zdrowia (w tym szpitala), sklepów czy centr handlowych, co znacząco ułatwia komfort życia.”³⁰

W rozdziale nr 4 Model Struktury Funkcjonalno-Przestrzennej Gminy, zapisano:

“Rokitki stanowią centrum funkcjonalne w obrębie którego następuje szeroko rozumiane zaspokajanie potrzeb życiowych. Miejscowość ta stanowi główną strefę rozwoju zainwestowania mieszkaniowego i usług oraz ważną strefę aktywności gospodarczej. W obrębie Rokitek na przestrzeni ostatnich lat obserwuje się **dynamiczny rozwój zabudowy mieszkaniowej (głównie osiedla zabudowy wielorodzinnej)**. Związane jest to przede

²⁸ Strategia Rozwoju Gminy Tczew na lata 2025-2035, Załącznik do Uchwały Nr XX/137/2025 Rady Gminy Tczew z dnia 4 grudnia 2025 r, s.9.

²⁹ *Ibidem*, s. 15

³⁰ *Ibidem*, s. 19.

wszystkim z dogodnym położeniem komunikacyjnym, a także **usytuowaniem w strefie podmiejskiej Tczewa.**³¹

“Gmina Tczew od strony wschodniej graniczy z Tczewem, z którym jest **związana funkcjonalnie i przestrzennie**. Miasto stanowi siedzibę administracyjną gminy, a w jego obrębie znajduje się Urząd Gminy. **Na terenie gminy Tczew następuje proces suburbanizacji**. Mieszkańcy koncentrują się **głównie w miejscowościach bezpośrednio sąsiadujących z miastem**, co może być związane z malejącą powierzchnią terenów inwestycyjnych w mieście, zwłaszcza mieszkaniowych. W sposób szczególny problem ten występuje w północno-wschodniej części gminy, na terenie Żuław Wiślanych.”³²

“Na terenie gminy nie znajduje się natomiast żaden posterunek lub komisariat policji oraz nie funkcjonują gminne ośrodki kultury. Najbliżej położone tego typu obiekty zlokalizowane są na terenie miasta Tczewa.”³³

W rozdziale 5 Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej, wskazuje się:

“Ponadto na terenie gminy wiejskiej Tczew zamieszkuje wiele osób, które nie dokonują formalnego meldunku, ani nie wskazują jej jako swojego miejsca zamieszkania, przez co osoby te nie są uwzględnione w oficjalnych statystykach GUS. W efekcie rzeczywista liczba mieszkańców jest wyższa niż wynika to z ewidencji, co prowadzi do zjawiska tzw. „szarej strefy zamieszkania”, a rzeczywiste potrzeby mieszkaniowe gminy są znacznie wyższe, niż wynikałoby to ze statystyk. Powyższe uwarunkowania, wsparte przewidywanymi działaniami rozwojowymi, m.in. w zakresie dalszej poprawy mobilności i dostępności (cel strategiczny 3 – zob. rozdz. 2), spowodują, że gmina będzie w stanie konkurować z ośrodkami miejskimi, zwłaszcza Tczew i Trójmiasto, chociażby niższymi cenami nieruchomości, przy jednocześnie zbliżonym dostępie (czas dojazdu, w tym dogodny transport drogowy i kolejowy) do usług i rynku pracy oferowanego przez te miasta. Trend napływania ludności, głównie z dużych ośrodków miejskich, jest zauważalny i prowadzi do stwierdzenia, że wskazane jest wyznaczanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową.”³⁴

Powyższe jest dowodem na to, że **samorząd Gminy Tczew jest świadomy i w pełni rozumie występujące zjawiska, a co najistotniejsze opiera** dotychczasowy i przyszłościowy rozwój mieszkalny i gospodarczy terenów podmiejskich poprzez zapewnianie przez Miasto Tczew infrastruktury, usług i realizacji zadań publicznych, których sama gmina nie zapewnia, a z których to korzystają jej mieszkańcy, co **kosztem Miasta** wpływa na atrakcyjność osiedlania się na tych terenach (suburbanizacja, rozlewanie się miasta), czyni te obszary de facto obszarem Miasta Tczewa, lecz znajdujące się poza jego granicami administracyjnymi. Powyższe, dobitnie uzasadnia konieczność uregulowania granic administracyjnych miasta. Jak wynika z powyższej strategii, część mieszkańców gminy Tczew, aby korzystać z usług publicznych zapewnianych przez Miasto (zniżki dla

31 Ibidem, s. 44.

32 Ibidem, s. 45.

33 Ibidem, s. 47.

34 Ibidem, s. 54-55.

mieszkańców, Karta Mieszkańca itp.), jest formalnie zameldowana w Mieście, funkcjonując oficjalnie jako mieszkańcy Miasta, a jedynie administracyjnie podlegają pod samorząd Gminy Tczew, co jest zadaniem samorządu miasta Tczewa, niedopuszczalne i wymagające natychmiastowej reakcji.

Miasto posiada zasoby administracyjne i ekonomiczne, które pozwolą na utrzymanie nowych terenów i zapewnienie ich mieszkańcom lepszej jakości życia, chociażby przez rozwijanie na tych terenach funkcji miejskich, których w tym momencie brakuje i z analizy wieloletnich planów finansowych oraz strategii lokalnej (omówionych w rozdziale I oraz niniejszym) wynika, że nie są planowane przez Gminę Tczew w najbliższych co najmniej 10 latach, co potwierdzono w strategii do 2035 roku, w której powiązano rozwój Gminy Tczew, przy założeniu wykorzystania i eksploatacji zasobów Miasta Tczewa.

Mając na względzie powyższe oraz szczegółowe analizy opisane i dołączone do wniosku – w ocenie wnioskodawcy – proponowana zmiana granic spełnia przesłanki określone w art. 4 ust. 3 i 4 ustawy o samorządzie gminnym, ponieważ zapewnia gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych, a także uwzględnia infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy.

III. PODSTAWOWE DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE LICZBY LUDNOŚCI NA TERENIE OBJĘTYM WNIOSKIEM, A TAKŻE POWIERZCHNI TEGO TERENU

Powierzchnia terenów objętych wnioskiem Miasta Tczew o zmianę granic	
obręb ewidencyjny Bałdowo	742.5195 ha
część obrębu ewidencyjnego Czarlin	118.9701 ha
część obrębu ewidencyjnego Śliwiny	70.5359 ha
obręb ewidencyjny Rokitki	696.0064 ha
część obrębu ewidencyjnego Zajączkowo	194.1105 ha
część obrębu ewidencyjnego Tczewskie Łąki	21.8495 ha
część obrębu ewidencyjnego Czatkowy	22.3089 ha
RAZEM	1866.3008 ha

źródło: opracowanie własne UM Tczew na podstawie danych z zaświadczenia Starosty Tczewskiego nr GG.GE.6621.1.47.2026 z dnia 02.03.2026 oraz zbioru danych bazy danych EGiB wydanych przez Starostę Tczewskiego w pliku GML z dnia 05.03.2026 nr licencji 6621.3.13.2026_2214_P

Obliczenie zmian powierzchni samorządów w wyniku zmiany granic			
Gmina	Pow. przed zmianą	Pow. objęta wnioskiem	Pow. po zmianie
Miasto Tczew	2238.3391 ha	1866.3008 ha	4104.6399 ha
Gmina Tczew	17062.3066 ha	1866.3008 ha	15196.0058 ha

Do wniosku załączono wykaz działek ewidencyjnych – wypisy z ewidencji gruntów i budynków wszystkich działek znajdujących się na terenie objętym wnioskiem.

Informacje w zakresie danych wykorzystanych do określenia powierzchni obszaru poszerzenia.

Rozpoczynając procedurę zmiany granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew, w tym przygotowując uchwałę w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa oraz uchwałę w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa, określono zakres przestrzenny obszaru objętego wnioskiem. Zakres ten od momentu jego wyznaczenia do dnia sporządzenia niniejszego wniosku nie uległ zmianie. Na wszystkich materiałach kartograficznych był on przedstawiany w identycznym przebiegu granic oraz obejmował ten sam wykaz działek ewidencyjnych wchodzących w skład poszczególnych obszarów.

Zakres przestrzenny wraz z wykazem działek został sporządzony w oparciu o dane pozyskane w dniu 16 października 2025 r. z serwisu Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii – geoportal.gov.pl. Pozyskane dane pochodziły z Ewidencji Gruntów i Budynków prowadzonej przez Starostę Tczewskiego na podstawie art. 7d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1151 ze zm.) i udostępnianej jako materiały państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego zgodnie z art. 40a–40b tej ustawy. Jednocześnie, stosownie do art. 9 oraz art. 13 przepisów ustawy z dnia 4 marca 2010 r. o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz. U. z 2025 r. poz. 242) zbiory danych przestrzennych publikowane są również w postaci usług sieciowych, w tym usług pobierania danych Web Feature Service (WFS), zgłaszanych do Ewidencji Zbiorów i Usług Danych Przestrzennych prowadzonej przez Głównego Geodetę Kraju. Usługi te umożliwiają zdalny dostęp do aktualnych danych przestrzennych oraz ich bezpośrednie wykorzystanie w systemach informacji przestrzennej (GIS), w tym w procesie sporządzania analiz przestrzennych i opracowań kartograficznych.

Na podstawie pozyskanych danych, przy wykorzystaniu oprogramowania QGIS, czyli otwartoźródłowego systemu informacji geograficznej (GIS) umożliwiającego wizualizację, analizę i edycję danych przestrzennych - zobrazowano obszar przewidziany do włączenia w granice administracyjne miasta Tczewa oraz wykonano obliczenia powierzchni poszczególnych terenów.

Na etapie przygotowywania formalnego wniosku o dokonanie zmiany granic administracyjnych gminy miejskiej Tczew, po pozyskaniu wypisów z operatu ewidencyjnego oraz zaświadczeń Starosty Tczewskiego, stwierdzono niewielkie różnice pomiędzy powierzchniami działek ewidencyjnych wskazanymi w wypisach z operatu ewidencyjnego a powierzchniami tych samych działek obliczonymi na podstawie wektorowych danych EGİB udostępnianych przez GUGİK za pośrednictwem usług WFS.

Powyższe spowodowało nieznaczne rozbieżności pomiędzy powierzchniami wskazanymi w materiałach przygotowanych na wcześniejszym etapie procedury, w szczególności w uchwale inicjującej przedmiotową procedurę oraz w uchwale w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych, a powierzchniami wykazanymi w niniejszym wniosku sporządzonym na podstawie danych pochodzących bezpośrednio z dokumentów ewidencyjnych.

Należy jednocześnie podkreślić, że ewentualne różnice w wartościach powierzchni mają charakter wyłącznie techniczny i nie wpływają na zakres przestrzenny wniosku, gdyż w procedurze zmiany granic jednostek samorządu terytorialnego kluczowe znaczenie ma przebieg projektowanej granicy administracyjnej oraz wykaz działek ewidencyjnych objętych zmianą, a nie sama suma powierzchni wynikająca z poszczególnych opracowań.

Od początku niniejszej procedury niezmienny pozostaje zarówno przebieg projektowanej granicy administracyjnej, jak i wykaz działek ewidencyjnych objętych wnioskiem, które stanowią podstawowy element identyfikacji obszaru objętego przedmiotową zmianą.

Ludność

Na terenie objętym wnioskiem mieszka 54 735 osób (Gmina Miejska Tczew i obręby Gminy Tczew objęte wnioskiem). We wniosku wykorzystano dane statystyczne (wg stanu na dzień 31.12.2025 r.) dostępne na oficjalnej stronie internetowej Gminy Tczew, <https://gmina-tczew.pl/demografia.html>. W zakresie liczby mieszkańców Miasta Tczewa wykorzystano dane zbioru ewidencji ludności (wg stanu na dzień 31.12.2025 r.). Podstawowe dane statystyczne dotyczące liczby ludności przedstawiają się następująco:

Liczba mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2025 r.

Obszar	Liczba ludności (w osobach)
Tczew	51 622
Rokitki	2 132
Bałdowo	917
Część obrębu Czarlin	20
Część obrębu Śliwiny	0
Część obrębu Tczewskie Łąki	0
Część obrębu Czatkowy	0
Część obrębu Zajączkowo	44

Źródło: opracowanie własne UM Tczew

Zgodnie z art. 4d ustawy o samorządzie gminnym Rada Ministrów nie przeprowadza zmian, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1, jeżeli gmina w zmienionych granicach lub gmina utworzona byłaby mniejsza od najmniejszej pod względem liczby mieszkańców gminy w Polsce według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ogłoszenie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4. W związku z brakiem oficjalnych danych GUS za rok 2025, do analizy przyjęto najbardziej aktualne dane GUS z roku 2024 r.

Zmiana liczby mieszkańców poszczególnych samorządów w wyniku zmiany granic					
Obszar	Liczba mieszkańców ogółem według GUS (stan na 30.06.2025 r.)	Liczba mieszkańców zamieszkałych (meldunek na pobyt stały i pobyt czasowy, stan na 31.12.2025 r.)	Zmiana	Liczba mieszkańców po zmianie granic ogółem GUS	Liczba mieszkańców zamieszkałych po zmianie granic (meldunek na pobyt stały i pobyt czasowy, stan na 31.12.2025 r.)
Miasto Tczew	56 170	51 622	(+) 3 113	59 283	54 735
Gmina Tczew	16 402	15 800	(-) 3 113	13 289	12 687
Razem	72 572	67 422	x	72 572	67 422

Źródło: informacje dotyczące liczby mieszkańców opracowanie własne UM Tczew

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego³⁵, najmniejszą pod względem liczby ludności gminą w Polsce, wg stanu na dzień 30 grudnia 2025 roku była Krynica Morska w pow. nowodworskim, woj. pomorskie. Liczyła ona 1 143 mieszkańców. Należy zatem stwierdzić, że Miasto Tczew i Gmina Tczew po zmianach będą znacząco większe pod względem ludności od najmniejszej gminy w Polsce. Dane obrazujące zmiany ludnościowe wynikające ze zmiany granic obrazuje powyższa tabela.

³⁵

<https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-ludnosci-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-w-2025-r-stan-w-dniu-30-czerwca,6,39.html>

Po przeprowadzeniu weryfikacji liczby ludności przed i po zmianie, można stwierdzić, że planowana zmiana granic administracyjnych nie spowoduje wystąpienia okoliczności określonej w art. 4d pkt 2 u.s.g.

IV. OKREŚLENIE SZACUNKOWYCH KOSZTÓW JEDNORAZOWYCH I STAŁYCH PROPONOWANEJ ZMIANY, W TYM ANALIZA PODSTAWOWYCH DOCHODÓW PODATKOWYCH W ZWIĄZKU ZE ZMIANĄ GRANIC

Zgodnie z art. 4d pkt 1 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2025 r., poz. 1153 ze zm., dalej u.s.g.) w procesie dokonywania zmiany granic gminy istotna jest wielkość dochodów podatkowych na 1 mieszkańca. Wielkość ta dla gminy w zmienionych granicach nie może być niższa od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca ustalonych dla poszczególnych gmin zgodnie z ustawą z dnia 1 października 2024 r. *o dochodach jednostek samorządu terytorialnego* (Dz. U. z 2024 r., poz. 1572 ze zm., dalej u.o.d.).

Na podstawie art. 24 u.o.d. przez **podstawowe dochody podatkowe** rozumie się łączną kwotę dochodów:

- 1) **za rok bazowy**, z tytułu:
 - a) podatku od nieruchomości,
 - b) podatku rolnego,
 - c) podatku leśnego,
 - d) podatku od środków transportowych,
 - e) podatku od czynności cywilnoprawnych,
 - f) podatku od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej,
 - g) opłaty skarbowej,
 - h) opłaty eksploatacyjnej;
- 2) **planowanych na rok budżetowy**, z tytułu udziału w:
 - a) podatku dochodowym od osób fizycznych,
 - b) podatku dochodowym od osób prawnych.

Ponadto do dochodów podatkowych zalicza się dochody potencjalne, czyli takie, które gmina mogłaby uzyskać przy zastosowaniu maksymalnych dopuszczalnych stawek. Do obliczenia dochodów podatkowych przyjmuje się także skutki finansowe wynikające z zastosowania ulg podatkowych przewidzianych w przepisach prawa podatkowego oraz ulg w spłacie zobowiązań podatkowych w postaci umorzenia w całości lub w części zaległości podatkowych. Tym samym w niniejszej części przez dochody podatkowe należy rozumieć wielkość dochodów wykonanych powiększonych o dochody potencjalne.

Zmiana systemu finansowania zadań publicznych i zmiana metodologii ustalania dochodów dla jednostek samorządu terytorialnego, która nastąpiła od 2025 r. (nowa u.o.d.) spowodowała, że Ministerstwo Finansów nie wylicza i nie ogłasza już dochodów podatkowych (DP) na mieszkańca dla poszczególnych gmin a jedynie podaje indywidualny wskaźnik zamożności gminy (IWZ), który liczony jest w stosunku do przeliczeniowej liczby mieszkańców. Z kolei przeliczeniowa liczba mieszkańców to sztuczna miara stosowana w

finansach publicznych do wyliczenia subwencji dla samorządów, która koryguje faktyczną liczbę ludności o czynniki takie jak obszar, gęstość zaludnienia czy wydatki zazwyczaj w granicach 75-125% faktycznej liczby mieszkańców. Jest iloczynem faktycznej liczby mieszkańców oraz indeksu bieżących potrzeb wydatkowych, który uwzględnia specyfikę danych JST (np. konieczność utrzymania większej infrastruktury na terenach wiejskich).

Z uwagi na to, że Gmina Miejska Tczew nie posiada danych niezbędnych do wyliczenia IWZ zarówno dla Gminy Miejskiej Tczew jak i dla Gminy Tczew po włączeniu planowanych terenów od Gminy Tczew, ponadto art. 4d pkt 1 u.s.g. mówi wprost, że w procesie dokonywania zmiany granic istotna jest wielkość dochodów podatkowych na 1 mieszkańca, do celów porównawczych przyjęto następujące wielkości:

- a) kwoty dochodów podatkowych, z wyodrębnieniem tzw. dochodów majątkowych (podatek od nieruchomości, podatek rolny, podatek leśny),
- b) kwota dochodów podatkowych na 1 mieszkańca – wyliczenia własne,
- c) wartość indywidualnego wskaźnika zamożności przed zmianą.

Tabela 1. Szczegółowe informacje i źródła danych wykorzystane do obliczeń

Zmienna	Źródło danych	Rok*
Podatek od nieruchomości	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Podatek rolny	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Podatek leśny	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Podatek od środków transportowych	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Podatek od czynności cywilnoprawnych	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Podatek od osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Oplata skarbową	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Oplata eksploatacyjna	Sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych (Rb PDP) – https://www.gov.pl/web/finanse/sprawozdania-budzetowe	2024
Wielkość udziału w dochodzie mieszkańców i przedsiębiorstw opodatkowanym PIT	Informacja z Ministerstwa Finansów (https://www.gov.pl/web/finanse/kwoty-subwencji-ogolnej-na-rok-2025-oraz-dochodow-z-tytulu-udzialu-w-podatkach-pit-i-cit-dla-poszczegolnych-gmin-miast-na-prawach-powiatu-powiatow-i-wojewodztw ; https://www.gov.pl/web/finanse/kwoty-dochodow-jednostek-samorzadu-terytorialnego-na-rok-2026-potrzeby-finansowe-podlegajace-sfinansowaniu-oraz-szczegolowe-dane-wykorzystane-do-ich-obliczenia)	2026
Wielkość udziału w dochodzie	Informacja z Ministerstwa Finansów (https://www.gov.pl/web/finanse/kwoty-subwencji-ogolnej-na-rok-2025-oraz-dochodow-z-tytulu-udzialu-w-podatkach-pit-i-cit-dla-poszczegolnych-gmin-miast-na-prawach-powiatu-powiatow-i-wojewodztw ;	2026

Zmienna	Źródło danych	Rok*
przedsiębiorstw opodatkowanym CIT	https://www.gov.pl/web/finanse/kwoty-dochodow-jednostek-samorzadu-terytorialnego-na-rok-2026-potrzeby-finansowe-podlegajace-sfinansowaniu-oraz-szczegolowe-dane-wykorzystane-do-ich-obliczenia	
Powierzchnia gminy w km ²	Statystyczne Vademecum Samorządowca (https://svs.stat.gov.pl/)	2024
Aktualny wskaźnik gęstości zaludnienia	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny (https://bdl.stat.gov.pl/)	2024
Liczba mieszkańców	Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny (https://bdl.stat.gov.pl/)	2024
Liczba ludności zamieszkująca tereny, o które mają zostać rozszerzone granice Miasta Tczewa	Raport o stanie Gminy Tczew za rok 2024	2024

* Przyjęty stan danych jest zgodny ze stanem, który był podstawą do naliczenia podstawowych transferów z budżetu państwa (w zakresie udziału w dochodach mieszkańców i przedsiębiorstw opodatkowanych PIT i CIT) na 2026 r.

Źródło: opracowanie własne.

	Gmina Miejska Tczew 2214011	Gmina Tczew - gmina wiejska 2214062	Gmina Radziłów - gmina wiejska 2004032 (gmina o minimalnej wartości indywidualnego wskaźnika zamożności)
Dochody podatkowe ogółem zgodnie z ustawą o dochodach JST	272 068 527,00 zł	91 733 254,00 zł	8 726 546,00 zł
Dochody podatkowe bez udziałów w dochodach mieszkańców opodatkowanych PIT i CIT za 2024 r. (zgodnie z ustawą o dochodach JST)	50 868 658,00 zł	31 070 748,00 zł	2 304 438,00 zł
W tym wybrane dochody podatkowe (zgodnie z ustawą uwzględniono tzw. podatkowe dochody potencjalne (obniżenie stawek podatku, umorzenia, ulgi i zwolnienia)	podatek od nieruchomości podatek rolny podatek leśny	24 473 906,00 zł 3 214 246,00 zł 144 135,00 zł	1 126 734,00 zł 694 302,00 zł 94 132,00 zł
Planowany udział w dochodach mieszkańców opodatkowanych PIT i CIT na 2026 r.	221 199 869,00 zł	60 662 506,00 zł	6 422 108,00 zł
Liczba mieszkańców	56 410	16 402	4 253
Przeliczeniowa liczba mieszkańców	62 427	15 576	5 292
Indywidualny wskaźnik zamożności	4 358,19 zł	5 889,40 zł	1 649,01 zł

Tabela 2. Kwoty dochodów i wskaźniki na 2026 r. wykorzystane do obliczeń

Źródło: Informacja z Ministerstwa Finansów o kwotach dochodów i wskaźnikach w oparciu o dane wykorzystywane do obliczeń podstawowych transferów z budżetu państwa na 2026 r.

Mając na uwadze wymóg ustawodawcy w zakresie wskazania poziomu dochodów podatkowych na 1 mieszkańca, dla celów porównawczych przyjęto stan danych mający zastosowanie do obliczenia podstawowych transferów z budżetu państwa na 2026 r. (Tabela 2). Ze względu na brak możliwości precyzyjnego określenia liczby mieszkańców z części obrębów ewidencyjnych objętych wnioskiem oraz znikomy ich wpływ na wyliczenia finansowe, do poniższych analiz przyjęto liczbę mieszkańców całych obrębów, tj. dwóch sołectw: Rokitki (2 066 mieszkańców) i Bałdowo (896 mieszkańców). Tym samym, efektem planowanego poszerzenia granic przez Gminę Miejską Tczew będzie zwiększenie liczby ludności o 2 962 mieszkańców (Tabela 3). Ustawodawca wskazał, że wielkość dochodów podatkowych gminy na 1 mieszkańca w wyniku zmiany granic nie może być niższa od najniższych dochodów podatkowych. Według ostatnich opublikowanych przez Ministerstwo Finansów informacji wynika, że najniższy dochód podatkowy na 1 mieszkańca miała Gmina Dydnia – 580,50 zł i były to wyliczenia na 2024 r. Z uwagi na to, że od 2025 r. nie są już wyliczane dochody podatkowe na 1 mieszkańca a jedynie IWZ gminy do poniższej analizy przyjęto wartości dla gminy wiejskiej Radziłów (woj. podlaskie), która charakteryzowała się najniższym poziomem indywidualnego wskaźnika zamożności (1 649,01 zł) i dla której dla poniższej analizy został wyliczony dochód podatkowy na 1 mieszkańca (2 051,86 zł). Liczba mieszkańców w gminie Radziłów na koniec 2024 r. zgodnie z danymi GUS wyniosła 4 253 osoby.

Tabela 3. Zmiana liczby mieszkańców w wyniku poszerzenia granic przez Miasto Tczew na koniec 2026 r.

Nazwa gminy	Przed zmianą	Po zmianie	Zmiana [osoby]	Zmiana [%]
Gmina Miejska Tczew	56 410	59 372	2 962	+ 5,3%
Gmina Tczew	16 402	13 440	- 2 962	- 18,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z [Raport o stanie Gminy Tczew za rok 2024] i BDL GUS (<https://bdl.stat.gov.pl/>).

Kolejnym krokiem było ustalenie wielkości dochodów podatkowych wg zasad określonych w art. 24 u.o.d. Dlatego też w analogiczny sposób zaprezentowano wielkości nominalne dochodów podatkowych będących podstawą ustalenia wielkości podstawowych transferów z budżetu państwa.

Tabela 4. Dochody podatkowe przyjęte do obliczeń kwoty podstawowych transferów z budżetu państwa na 2026 r. – przed zmianą

Nazwa gminy	Dane przyjęte do obliczeń na 2026 r.			Różnica względem gminy z najniższą wartością wskaźnika	
	Dochody podatkowe	Dochody podatkowe na 1 mieszkańca	Indywidualny wskaźnik zamożności	Dochody podatkowe na 1 mieszkańca	Indywidualny wskaźnik zamożności
Gmina Miejska Tczew	272 068 527	4 823,05	4 358,19	2 771,19	2 709,18
Gmina Tczew	91 733 254	5 592,81	5 889,40	3 540,95	4 240,39

Nazwa gminy	Dane przyjęte do obliczeń na 2026 r.			Różnica względem gminy z najniższą wartością wskaźnika	
	Dochody podatkowe	Dochody podatkowe na 1 mieszkańca	Indywidualny wskaźnik zamożności	Dochody podatkowe na 1 mieszkańca	Indywidualny wskaźnik zamożności
Gmina Radzilów	8 726 546	2 051,86	1 649,01	x	x

Źródło: opracowanie własne.

W celu oszacowania potencjalnego wpływu zmiany granic na wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca, przyjęto założenie proporcjonalnego rozkładu dochodów podatkowych na mieszkańca dla obszaru objętego zmianą, wg poniższej symulacji:

Symulacja zmiany granic – analiza dochodu per Capita

PARAMETRY WYJŚCIOWE (2026)	Gmina Wiejska (GW)	Gmina Miejska (GM)
Liczba mieszkańców (L)	16 402	56 410
Dochody podatkowe (P)	91 733 254,00 zł	272 068 527,00 zł
DP na mieszkańca P/L	5 592,81 zł	4 823,05 zł

OBSZAR PRZEJMOWANY z 2 sołectw	
Ludność przejmowana Rokitki i Bałdowo LP	2 962,00
Szacowany dochód podatkowy DPxLP	16 565 903,22 zł <-- Założenie: dochód proporcjonalny

SYTUACJA PO ZMIANIE	GW	GM
Nowa liczba mieszkańców	13 440	59 372
Nowe dochody podatkowe	75 167 350,78 zł	288 634 430,22 zł
Nowy DP na mieszkańca	5 592,81 zł	4 861,46 zł

Zmiana dochodu podatkowego po zmianie	0,00 zł	38,41 zł
---------------------------------------	---------	----------

DOCHÓD PODATKOWY GMINY RADZIŁÓW -GR	2 051,86 zł
Czy NDP>DP GR?	TAK

DP/DPGR	272,6%	235,1%
NOWY DP/DPGR	272,6%	236,9%

Sumaryczne podsumowanie w/w potencjalnych finansowych skutków zmiany granic na potencjał dochodowy obu jednostek zostało przedstawione w Tabeli 5.

Tabela 5. Wpływ zmiany granic na potencjał dochodowy obu JST

Parametr	Gmina Tczew		Gmina Miejska Tczew	
	Przed przejściem	Po Przejściu	Przed przejściem	Po Przejściu
Liczba mieszkańców	16 402	13 440	56 410	59 372
Dochody podatkowe	91 733 254 zł	75 167 350,78 zł*	272 068 527 zł	288.634 430,22 zł*
Dochody podatkowe (na mieszkańca)	5 592,81 zł	5 592,81 zł	4 823,05 zł	4 861,46 zł
Najmniejszy dochód podatkowy na 1 mieszkańca (Gmina Radzilów)	2 051,86 zł			
Relacja do najniższego dochodu	272,60%	272,60%	235,10%	236,93%

Źródło: opracowanie własne

*Przyjęto założenie proporcjonalnego rozkładu dochodów podatkowych na mieszkańca dla obszaru objętego zmianą.

Jak wynika z powyższych wyliczeń w wyniku zmiany granic dochód podatkowy w Gminie Miejskiej Tczew wzrasta o 38,41 zł na 1 mieszkańca i stanowi 236,93% najniższego dochodu podatkowego w gminie Radziłów. Z kolei Gmina Tczew nadal utrzymuje bardzo wysoki dochód podatkowy na mieszkańca, który stanowi 272,60% najniższego dochodu podatkowego w Gminie Radziłów. Przy powyższym założeniu zmniejszenie liczby ludności o 2 962 powoduje proporcjonalny spadek dochodów w Gminie Tczew, nie ma to jednak przełożenia na wielkość dochodu podatkowego na 1 mieszkańca. Zauważyć należy, że zmiana granic, a tym samym zmiana liczby ludności nie będzie oddziaływała w sposób jednakowy na wszystkie źródła dochodów podatkowych. Ponadto brak jest dostępnych danych w zakresie bazy podatkowej obejmującej dochody mieszkańców i przedsiębiorstw opodatkowanych PIT i CIT umożliwiające obliczenie udziału JST w tej kategorii dochodu w odniesieniu do obszaru objętego zmianą granic. Dlatego też dokonano ponownej analizy potencjalnego wpływu zmiany granic na wskaźnik dochodów podatkowych na 1 mieszkańca w odniesieniu do wielkości dochodów podatkowych za 2024 r. z wyłączeniem kwoty udziałów w PIT i CIT. Przyjęto, że szacowana zmiana w zakresie dochodów podatkowych zostanie obliczona w zakresie podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego. Wobec braku szczegółowych informacji umożliwiających precyzyjne obliczenie wskaźnika dochodów podatkowych na 1 mieszkańca, zostaną wykorzystane dane dotyczące powierzchni gmin i powierzchni terenów objętych planowaną zmianą granic. Dlatego też wyodrębniono kwotę zrealizowanych dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego, a następnie odniesiono te kwoty do powierzchni wyrażonej w km².

$$\text{Dochód podatkowy z PN, PR, PL na 1 mieszkańca} = \frac{(PN + PR + PL)}{\text{aktualna powierzchnia [km}^2\text{]}}$$

Wzór 1. Dochód podatkowy z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego na 1 km²

PN – dochody z tytułu podatku od nieruchomości, PR – dochody z tytułu podatku rolnego, PL – dochody z tytułu podatku leśnego

Przyjęta definicja dla dochodu podatkowego jest zgodna z zasadami wyrażonymi w art. 24 u.o.d. (tj. uwzględnia również tzw. dochody potencjalne).

Źródło: opracowanie własne.

W konsekwencji uzyskano wartość potencjalnego dochodu z tych źródeł w przeliczeniu na 1 km². W kolejnym kroku obliczono wskaźnik gęstości zaludnienia na przejmowanych przez Gminę Miejską Tczew terenach. Uwzględniając istotne zróżnicowanie pod względem np. gęstości zaludnienia, czy też zabudowy pomiędzy terenami należącymi do Gminy Miejskiej Tczew i Gminy Tczew, zaproponowano współczynnik korygujący zmianę w dochodach podatkowych. Jest to relacja wskaźnika gęstości zaludnienia na przejmowanych terenach do aktualnej wartości gęstości zaludnienia Gminy Miejskiej Tczew.

$$\text{Współczynnik korygujący} = \frac{\text{szacunkowa gęstość zaludnienia terenu objętego zmianą granic}}{\text{gęstość zaludnienia JST}}$$

Wzór 2. Współczynnik korygujący zmianę potencjalnych dochodów podatkowych

Szacunkowa gęstość zaludnienia terenu objętego zmianą granic JST obliczona na podstawie danych o liczbie ludności i powierzchni tego terenu.

Gęstość zaludnienia JST – gęstość zaludnienia danej JST na podstawie danych z GUS.

Źródło: opracowanie własne.

Na potrzeby obliczeń przyjęto następujące założenia:

- szacunkowa gęstość zaludnienia dla terenu objętego zmianą granic wynosi około 158,3 os/km²,
- gęstość zaludnienia wg danych GUS dla Gminy Miejskiej Tczew wynosi 2 523,9 os/km², a dla Gminy Tczew jest to 96,1 os/km².

Obliczony w ten sposób współczynnik korygujący dla Gminy Miejskiej Tczew wyniósł 6,27%, a dla Gminy Tczew, wartość współczynnika korygującego wyniosła 164,72%.

W ostatnim kroku łączną wielkość dochodu z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego na 1 km² pomnożono przez planowaną do przejęcia od gminy powierzchnię oraz skorygowano o współczynnik dotyczący gęstości zaludnienia. Pozwoliło to na obliczenie szacunkowej zmiany wielkości dochodów podatkowych na wskazanych źródłach.

Szacunkowa zmiana dochodów PN, PR, PL

= dochód podatkowy z PN, PR, PL na 1 km²

× powierzchnia objęta zmianą granic × współczynnik korygujący

Wzór 2. Obliczenie zmiany dochodów podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości, podatku rolnego i podatku leśnego

Przyjęta definicja dla dochodu podatkowego jest zgodna z zasadami wyrażonymi w art. 24 u.o.d. (tj. uwzględnia również tzw. dochody potencjalne).

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6. Szacunkowa zmiana kwoty dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego

Nazwa gminy	Aktualna powierzchnia [km ²]	Rzeczywista gęstość zaludnienia	Powierzchnia, o którą ulegną zmianie granice JST [km ²]	Dochody z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego [PLN]	Dochody z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego na 1 km ² [PLN]	Szacowana zmiana kwoty dochodów z tytułu podatku od nieruchomości, rolnego i leśnego [PLN]
Gmina Miejska Tczew	22	2 523,9	18,71	43 766 556	1 989 389	2 333 786
Gmina Tczew	171	96,1	-18,71	27 832 287	162 762	-5 016 180

Źródło: opracowanie własne.

Na podstawie przyjętych założeń, zmiana granic w przypadku Gminy Miejskiej Tczew może skutkować zwiększeniem dochodów podatkowych o 2,3 mln zł, a w przypadku Gminy Tczew – zmniejszeniem o około 5,0 mln zł. Na podstawie przyjętego szacunku dochodów podatkowych i przewidywanej zmiany liczby ludności dokonano również przeliczenia kwoty podstawowych transferów z budżetu państwa na 2026 r. Ze względu na brak szczegółowych danych pozwalających oszacować skutek proponowanej zmiany dla poszczególnych determinant potrzeb wyrównawczych, nie dokonano aktualizacji pozostałych zmiennych, wykorzystywanych do obliczenia kwoty podstawowych transferów z budżetu państwa. Z tego też względu w przypadku obu gmin naliczone przez Ministerstwo Finansów udziały na 2026 r. pozostają bez zmian. Kwota dochodów podatkowych ulegnie zmianie wyłącznie o korekty wynikające z przeliczenia w zakresie podatków majątkowych, tj. od nieruchomości, rolnego i leśnego. Sumaryczne podsumowanie ww. potencjalnych finansowych skutków zmiany granic zostały zaprezentowane w Tabelach 7 i 8.

Tabela 7. Potencjalne finansowe skutki zmiany granic gmin

Nazwa gminy	Dochody podatkowe		Dochody podatkowe na 1 mieszkańca		Indywidualny wskaźnik zamożności
	Przed zmianą	Po zmianie	Przed zmianą	Po zmianie	Przed zmianą
Gmina Miejska Tczew	272 068 527	274 402 313	4 823,05	4 621,75	4 358,19
Gmina Tczew	91 733 254	86 717 074	5 592,81	6 452,16	5 889,40
Gmina Radziłów	8 726 546	8 726 546	2 051,86	2 051,86	1 649,01

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 8. Porównanie względem gminy z najniższą wartością dochodu podatkowego na 1 mieszkańca

Nazwa gminy	Różnica względem gminy z najniższą wartością wskaźnika dochodów podatkowych na 1 mieszkańca		Różnica względem gminy z najniższą wartością indywidualnego wskaźnika zamożności
	przed zmianą	po zmianie	przed zmianą
Gmina Miejska Tczew	2 771,19	2 569,89	2 709,18
Gmina Tczew	3 540,95	4 400,30	4 240,39
Gmina Radziłów	x	x	x

Źródło: opracowanie własne.

Z zaprezentowanych danych wynika, że w następstwie proponowanej zmiany granic spełniony zostanie wymóg określony w art. 4d pkt 1 u.s.g. Żadna z dwóch gmin nie osiągnie dochodów podatkowych na 1 mieszkańca poniżej wartości obliczonej dla gminy Radziłów, która charakteryzowała się najniższym dochodem podatkowym na 1 mieszkańca. Dochód podatkowy na 1 mieszkańca w Gminie Tczew będzie wyższy o 4 400,30 zł a w Gminie Miejskiej Tczew o 2 569,89 zł od najniższego dochodu podatkowego na 1 mieszkańca w Gminie Radziłów.

Po przeprowadzeniu powyższych dwóch analiz można stwierdzić, że planowana zmiana granic nie spowoduje wystąpienia okoliczności określonej w art. 4d pkt 1 u.s.g.

Szacunkowe koszty jednorazowe i stałe wprowadzanej zmiany

Wprowadzenie proponowanej zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa będzie wiązać się z poniesieniem kosztów jednorazowych oraz kosztów stałych.

Koszty jednorazowe powstaną przede wszystkim z tytułu:

1. zmiany zapisów w księgach wieczystych nieruchomości komunalnych,
2. dokonania podziałów nieruchomości w przypadku, jeśli włączone zostaną części działek,
3. prac geodezyjnych obejmujących zmianę numerów działek i obrębów oraz modernizację ewidencji gruntów,
4. aktualizacji dokumentów strategicznych,
5. aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
6. wymiany tablic drogowych, pieczęci i szyldów,
7. wyrobienie dodatkowych Kart Mieszkańca,
8. zakupu i inwestycji w infrastrukturę techniczną (m.in. wiaty przystankowe, pojemniki na odpady),
9. utworzenia filii Miejskiej Biblioteki Publicznej oraz punktu z książkomatem.

Koszt wyżej wymienionych zadań szacuje się na około 2.500.000 złotych.

Koszty stałe powstaną przede wszystkim z tytułu wydatków na komunikację zbiorczą, oświetlenie, sprzątanie, eksploatację dróg, utrzymanie zieleni, utrzymanie gminnego zasobu mieszkalnictwa, utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, pomoc społeczną i wsparcie rodzin oraz edukację publiczną.

W przypadku komunikacji zbiorczej zmiany będą skutkować wzrostem realizowanej pracy eksploatacyjnej w ramach usług komunikacji miejskiej o około 313.000 wozokilometrów, co przełoży się na wzrost wydatków o 4.480.000 złotych rocznie. Natomiast w zakresie utrzymania dróg poszerzenie granic administracyjnych Miasta Tczewa skutkować będzie zwiększeniem kosztów oświetlenia ulicznego, jego napraw oraz remontów dróg, sprzątania, odśnieżania i pielęgnacji zieleni o około 2.160.000 złotych rocznie.

Roczne stałe koszty edukacji publicznej związane przede wszystkim z przyjęciem nowych uczniów do przedszkoli oraz szkół podstawowych a także z uwzględnieniem dotacji oświatowych wypłacanych osobom prowadzącym niepubliczne placówki na włączanych terenach szacowane są na kwotę 1.720.000 złotych.

Natomiast po przeanalizowaniu kosztów z zakresu pomocy społecznej oraz ochrony zdrowia szacuje się, że zwiększeniu ulegną koszty stałe, które łącznie wyniosą około 2.100.000

złotych rocznie. Są to wydatki ponoszone na realizację usług społecznych z zakresu pomocy społecznej oraz wsparcia rodziny, w szczególności: usługi opiekuńcze, kierowane do domów pomocy społecznej, utrzymanie rodzin zastępczych i przyznawanie świadczeń. Przedmiotowa kwota dotyczy wyłącznie kosztów wynikających z realizacji zadań własnych Miasta Tczewa, bez zadań zleconych lub własnych przekazanych do realizacji na podstawie decyzji Wojewody Pomorskiego.

Miasto Tczew poniesie również koszty związane z utrzymaniem zasobu mieszkalnego oraz utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej takich jak świetlice wiejskie znajdujące na włączanych terenach, koszty szacowane są na kwotę 90.000 złotych.

Rekompensata dla Gminy Tczew od Miasta Tczewa

Miasto Tczew dąży do sprawiedliwego podziału kosztów za usługi, z których korzystają mieszkańcy Gminy Tczew (mimo, że nie ma systemowych narzędzi, aby takie rozliczenia prowadzić), a także w zakresie zatrzymania dotychczasowej polityki planowania przestrzennego Gminy Tczew polegającej na „wysysaniu” mieszkańców miasta Tczewa poprzez przeznaczanie terenów sołectw obwarzankowych na sypialnie miasta, bez zapewnienia własnej infrastruktury społecznej, edukacyjnej, kulturalnej, rekreacyjnej czy sportowej nowym mieszkańcom. W efekcie doszło do pogłębienia się problemu depopulacji miasta Tczewa, zbudowania w krótkim czasie przez sołectwa obwarzankowe bazy podatkowej w oparciu o wyprowadzających się Tczewian głównie w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym pozostawieniu kosztów zapewnienia usług tym mieszkańcom przez ich miasto macierzyste tj. Miasto Tczew.

Powiązania w zakresie wykorzystania miejskiej infrastruktury społecznej – zwłaszcza szkolnictwa, ochrony zdrowia i usług pomocy i integracji społecznej najbardziej widoczne są w przypadku miejscowości Rokitki i Bałdowo, gdzie granice między miastem, a wsią są trudne do wyznaczenia. Szczególnie mieszkańcy Rokitek mają z miastem dość ściśle związki wynikające z spraw zawodowych, rodzinnych, robienia zakupów, korzystania z oferty medycznej, sportowej oraz kulturalnej miasta. Rokitki jako jedna z największych miejscowości w Gminie Tczew, jak i Bałdowo nie mogą się pochwalić obiektami infrastruktury społecznej i zdrowotnej (żłobek, apteka, przychodnia, profesjonalne boisko, filia biblioteki), co może świadczyć o zaspokajaniu podstawowych potrzeb jej mieszkańców na terenie Tczewa. Fila szkoły katolickiej, która funkcjonuje w Rokitkach jest finansowana zarówno ze środków otrzymywanych z budżetu Państwa w ramach potrzeb oświatowych, **jak również ze środków budżetu Miasta Tczewa** według wskaźnika zwiększającego, który uwzględnia koszty utrzymania miejskich szkół. Większość zadań publicznych w dziedzinie np. oświaty, kultury, sportu i zdrowia realizowane są przez miasto Tczew. Do takiej sytuacji przyczynia się także łatwiejszy dojazd do wyżej wymienionych placówek/instytucji w mieście niż w gminie (m.in. przez trasy miejskich autobusów).

Mieszkańcy sołectw Rokitki i Bałdowo są powiązani z miastem Tczew na wiele sposobów.

Po pierwsze, część mieszkańców gminy kiedyś była mieszkańcami Tczewa, z którego wyprowadziła się z różnych powodów. Po drugie, część z nich zatrudniona jest w Tczewie albo prowadzi mikroprzedsiębiorstwa, sukces których częściowo zależy od strategii rozwoju miasta Tczew. Po trzecie, część dzieci uczy się w mieście, a dorośli korzystają z porad lekarskich udzielanych w ramach POZ w mieście Tczew, gdzie funkcjonuje rozbudowana infrastruktura medyczna. Proponowane do włączenia w strukturę miasta miejscowości Rokitki i Bałdowo wykazują spójność rynku pracy z miastem, ponieważ przeważnie miejsca pracy tworzone są tam poprzez mikroprzedsiębiorstwa działające w Pomorskiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

Władze miasta Tczew poszerzając granice miasta poprzez włączenie części Gminy Tczew wiedzą, że utraci ona część dochodów z tytułu podatków, ale jednocześnie miasto Tczew przejmie na siebie zadania oraz koszty, które do tej pory na te tereny ponosiła gmina. Podczas spotkań z mieszkańcami miejscowości Rokitki i Bałdowo padały deklaracje ze strony władz miasta Tczewa o chęci kontynuacji rozpoczętych zadań, a także partycypacji w nakładach na dokumentację projektową oraz budowę infrastruktury poniesioną przez Gminę Tczew na obszarach objętych procedurą poszerzenia granic.

Jednocześnie trzeba zaznaczyć, że Prezydent Miasta Tczewa zaproponował Wójtowi Gminy Tczew przeprowadzenie debaty w kwestii poszerzenia granic, podczas takiej debaty można byłoby poruszyć sprawę rekompensaty oraz partycypacji w nakładach. Do momentu złożenia niniejszego wniosku o zmianę granic, Miasto Tczew nie otrzymało pozytywnej odpowiedzi w chęci udziału wójarza Gminy Tczew w debacie.

V. WYNIKI KONSULTACJI SPOŁECZNYCH Z PODZIAŁEM NA JEDNOSTKI POMOCNICZE GMINY

PRZEBIEG AKCJI INFORMACYJNEJ I KONSULTACJI W GMINIE MIEJSKIEJ TCZEW ORAZ GMINIE TCZEW

Akcje informacyjne

27 listopada 2025 roku Rada Miejska w Tczewie podjęła uchwałę nr XX/269/2025 w sprawie przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa. Niezwłocznie poinformowano pisemnie o tym fakcie zainteresowany samorząd, tj. Gminę Tczew (pismo z dn. 28 listopada 2025 roku znak BNW.0110.1.2.2025.SL odebrane przez Urząd Gminy Tczew w dniu 28 listopada 2025 roku). Następnie uchwałą nr XXII/304/2026 z 8 stycznia 2026 roku Rada Miejska w Tczewie zdecydowała o przeprowadzeniu konsultacji społecznych na terenie miasta. Uchwałę w sprawie przeprowadzenia konsultacji podjęła również Gmina Tczew. Obie zainteresowane jednostki rozpoczęły własne akcje informacyjne.

Gmina Miejska Tczew

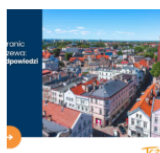
Gmina Miejska Tczew prowadziła zakrojoną na szeroką skalę kampanię informacyjną, dotyczącą potencjalnych korzyści płynących z powiększenia miasta. Kampania Tczewa oparła się na hasle “Tczew łączy!”, aby podkreślić powiązania już występujące pomiędzy miastem, a przyległymi do niego, zurbanizowanymi terenami, a także więzi społeczne łączące Tczewian i mieszkańców wspomnianych wcześniej terenów. Podkreślano, że mieszkańcy Gminy Tczew korzystają z zasobów miasta, jednakże obowiązek jego utrzymania spoczywa wyłącznie na osobach zamieszkujących Tczew w jego obecnych, nieprzystających do zmian jakie zaszły przez ostatnie kilkadziesiąt lat we wspólnej przestrzeni, granicach. Wykorzystano także potencjał edukacyjny - podkreślano, ile miasto wydaje na poszczególne zadania oraz dlaczego poszerzenie granic jest konieczne dla rozwoju regionu.



Wystartowały konsultacje społeczne dla mieszkańców Tczewa w sprawie zmiany granic

6 lutego 2026

Celem konsultacji, które rozpoczęły się o północy 5 lutego i potrwają do 20 lutego br. jest poznanie opinii mieszkańców Miasta Tczewa w przedmiocie planowanej zmiany...



Zmiana granic Tczewa – pytania i odpowiedzi cz. 2

23 stycznia 2026

W ramach trwającej procedury analizy możliwości zmiany granic Tczewa kontynuujemy cykl odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania mieszkańców. Chcemy, by proces konsultacji społecznych przebiegał w...



Konsultacje społeczne ws. zmiany granic Tczewa: w lutym, dla wszystkich mieszkańców

2 stycznia 2026

Konsultacje społeczne dotyczące zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa zamiast w styczniu, rozpoczną się w lutym bieżącego roku. Zmiana terminu nie wpływa na sam proces...



Zmiana granic Tczewa – realne korzyści dla mieszkańców Rokitek, Bałdowa i Knybawy

9 grudnia 2025

Tczew od lat jest naturalnym centrum życia codziennego dla mieszkańców Rokitek, Bałdowa i Knybawy. Żyjemy razem jak jedna społeczność. Dla obopólnej korzyści, miasto proponuje...



Zmiana granic Tczewa – naukowcy z Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku wykonają ekspertyzy

8 grudnia 2025

Gmina Miejska Tczew zawarła umowę na wykonanie ekspertyz w związku z planowanym poszerzeniem granic administracyjnych miasta. Wykona je Spółka Celowa Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku...

Zrzut ekranu z miejskiej strony internetowej (tczew.pl/zmiana-granic)

Adresatami kampanii byli mieszkańcy Tczewa oraz mieszkańcy Gminy Tczew. Dla mieszkańców terenów gminy wiejskiej (objętych wnioskiem) przygotowane zostały informacje dotyczące korzyści z przyłączenia do Tczewa. Mieszkańcy Tczewa mogli zapoznać się z korzyściami, jakie odczuje miasto z urealnienia granic administracyjnych. Warto dodać, że temat zmian granic administracyjnych Tczewa nie jest dla lokalnej opinii publicznej nowy. Wraca on co kilka lat i bywa przedmiotem pytań kierowanych do władz miasta przez samych Tczewian. W badaniu ankietowym mającym na celu przygotowanie

“Strategii Rozwoju Miasta Tczewa do roku 2040” odnotowano spory odsetek odpowiedzi postulujących poszerzenie granic miasta, a w pytaniu dotyczącym wprost tego aspektu, ponad 60% ankietowanych poparło rozwój terytorialny miasta.

PO ZMIANIE GRANIC GMINA TCZEW I TAK BĘDZIE CZTERY RAZY WIĘKSZA

Czas, by granice Tczewa nadążyły za rzeczywistością

Miasto Tczew rozpoczęło procedurę poszerzenia swoich granic. To naturalny krok w porządkowaniu wspólnej przestrzeni. Na listopadowej sesji Rady Miejskiej radni przyjęli uchwałę inicjującą procedurę zmiany granic administracyjnych miasta. Po raz pierwszy od ponad 70 lat Tczew może rozszerzyć swój obszar o tereny, które już dziś funkcjonują jak część tkanki miejskiej.

To decyzja, która ma uporządkować przestrzeń i dostosować granice administracyjne do realiów społecznych i gospodarczych.

– Dzisiejsze granice Tczewa nie odzwierciedlają rzeczywistych powiązań funkcjonalnych. Wiele terenów gminnych jest już de facto częścią miasta. To naturalny moment, by ten stan rzeczy uporządkować – mówi Łukasz Brządkowski, Prezydent Miasta Tczewa.

Wspólna rzeczywistość – różne granice

Dla wielu mieszkańców Rokitek, Baldowa i Knybawy życie toczy się wokół Tczewa. Tu dzieci chodzą do szkół, tu korzysta się z przychodni, komunikacji miejskiej, sklepów, kultury i sportu.

Mimo tego, formalnie nie są oni mieszkańcami miasta.

Z drugiej strony, mieszkańcy Rokitek, Baldowa i Knybawy często widzą, że inwestycje gminne kierowane są w rejonu położone dalej od ich miejscowości. Trudno się dziwić – gmina ma rozległe

terytorium, a potrzeby są różne.

– **To nie jest spór, lecz kwestia sprawiedliwości i zdrowego rozsądku. Chcemy, by granice administracyjne odpowiadały faktycznemu układowi życia społecznego i gospodarczego** – podkreśla prezydent.

Bez strachu o przyszłość gminy

Tczew nie „zabiera” gminy. Nawet po przyłączeniu wskazanych terenów, Gmina Tczew wciąż będzie mieć powierzchnię 150 km² (ok. 4 razy więcej niż Miasto Tczew) i populację przekraczającą 10 tysięcy mieszkańców – byłaby to nadal jedna z większych terytorialnie i ludnościowo gmin wiejskich w regionie. Nie ma więc mowy o zagrożeniu egzystencjalnym, a jedynie o dostosowaniu granic do rzeczywistości.

Co więcej, miasto deklaruje gotowość do dialogu. – Zaproponowaliśmy m.in. wykupienie projektów inwestycji, które gmina planowała na terenach prze-

znaczonych do przyłączenia, choć prawo nas do tego nie zobowiązuje. To elementarna uczciwość – przejmując teren, przejmujemy też odpowiedzialność za jego rozwój – mówi prezydent Tczewa. Chodzi o racjonalny, planowany proces, który w ostatnich latach przechodziły już inne miasta regionu, m.in. Łębork, Słupsk i Ustka.

– Jestem zwolennikiem rozmowy i merytorycznych argumentów. Możemy się różnić, ale powinniśmy rozmawiać spokojnie. Przed nami długi proces konsultacji społecznych – do marca mamy czas, by wspólnie wypracować rozwiązania, które będą korzystne dla wszystkich stron – dodaje prezydent.

Korzyści dla mieszkańców

Poszerzenie granic Tczewa to konkretne, wymierne korzyści dla mieszkańców, zarówno przyłączanych obszarów, jak i tych już mieszkających w mieście:

- **Bezpłatna komunika-**

cja miejska – powrót autobusów do Rokitek i Baldowa, realizowanych nowoczesnymi, czystymi i klimatyzowanymi pojazdami; codzienna oszczędność i komfort, poprawa dostępności obszarów miasta.

- **Więcej środków na inwestycje** oraz większe szanse na skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych – budżet miasta na 2026 rok to ponad 490 milionów złotych.

- **Zrównoważony rozwój** i likwidacja konfliktów przestrzennych przy obecnych granicach miasta.

- **Tańszy wywóz śmieci** niż w gminie.

- **Wzrost wartości nieruchomości** – grunty, mieszkania i domy w granicach miasta automatycznie zyskują na wartości.

- **Dostęp do miejskich programów** – Karta Mieszkańca Tczewa, Budżet Obywatelski, programy zdrowotne i zniżki na wydarzenia kulturalne oraz sportowe.

- **Inwestycje lokalne** – realizacja przez miasto projektu bu-



dowy świetlicy w Rokitkach (z dotacją filii Miejskiej Biblioteki Publicznej, dzięki włączeniu w granice miasta), modernizacja drogi Baldowo-Knybawa, remont ul. Baldowskiej i realizacja koncepcji zagospodarowania terenów rekreacyjnych nad jeziorem w Rokitkach.

- **Lepsza infrastruktura wodna** – miasto podłączy Baldowo i Knybawę do miejskich wodociągów, zapewniając poprawę jakości wody.

Miasto planuje też utworzenie Funduszu Integracyjnego w ramach Budżetu Obywatelskiego, który zastąpi fundusze sołectek i wesprze lokalne inicjatywy.

– **Tczew ceni zaangażowane społeczności i dobrze zgrane wspólnoty. Mieszkańcy Osiedla Witosa potrafią w jednym Budżecie Obywatelskim przegłosować ponad 200 tys. zł na swoje projekty. Wierzę, że Rokitki i Baldowo będą również aktywne** – dodaje prezydent.

Rekreacja, zielen, kultura

Planowane jest stworzenie miejskiej plaży nad jeziorem w Rokitkach oraz zagospodarowanie pobliskiego lasu jako lasu miejskiego – z trasami dla biegaczy i ścieżkami rekreacyjnymi, utworzonymi we współpracy z Nadleśnictwem. Zaniedbany obecnie teren nad jeziorem ma szansę stać się nową wizytówką rekreacyjną Tczewa, podkreśla-



jąc wyjątkowy charakter Rokitek jako osiedla w sąsiedztwie przyrody.

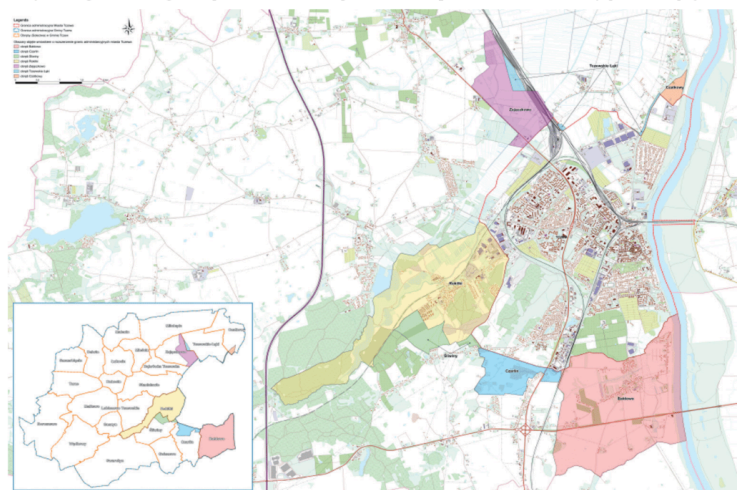
Świetlice – ta istniejąca w Baldowie i planowana w Rokitkach – zyskają nowy potencjał dzięki ofercie miejskich instytucji kultury, a **Kóło Gospodyń Wiejskich z Rokitek** będzie mogło dalej działać i rozwijać swoją działalność w dotychczasowej formule – z nowymi możliwościami współpracy z miejskimi jednostkami, w tym z Centrum Organizacji Pozarządowych.

Dziś Tczew to 18. najgęściej zaludnione miasto w Polsce. Na stosunkowo niewielkiej powierzchni żyją oficjalnie ponad 52 tysiące mieszkańców. Tymczasem w ostatnich latach miasto traciło tereny – m.in. poprzez przekazanie 140 hektarów terenów wojsku w 2022 r. Od pięćdziesięciu lat Tczew tracił obszary, które mógł rozwijać. Dziś mamy szansę to odwrócić i zapewnić miastu przestrzeń do dalszego, harmonijnego rozwoju.

Nie o podziały chodzi, lecz o przyszłość

Zmiana granic Tczewa to proces, który ma służyć mieszkańcom. To szansa na lepsze planowanie inwestycji, bardziej sprawiedliwy podział środków i zrównoważony rozwój całego regionu. Nie chodzi o emocje, lecz o fakty. Funkcjonalność Rokitek i Baldowa są już częścią Tczewa. Czas, by stały się nią także formalnie.

UM w Tczewie



Artykuł dot. zmian granic miasta, zamieszczony w “Gazecie Tczewskiej” (nr 24, grudzień 2025 roku)

Korzystano z wszystkich dostępnych kanałów komunikacji. W pierwszym tygodniu po zainicjowaniu procedury ruszyła dedykowana zakładka na miejskiej stronie internetowej (tczew.pl/zmiana-granic), publikowano tematyczne wpisy i rolki na miejskich social mediach oraz wykupiono przestrzeń reklamową w lokalnym portalu internetowym. Informacje o

procedurze zmiany granic emitowano na ekranach reklamowych w miejskich autobusach. Korzystano też z tradycyjnych środków przekazu - dwukrotnie przeprowadzono kolportaż ulotek wśród mieszkańców terenów gminy wiejskiej, objętych proponowaną zmianą granic, publikowano artykuły w prasie lokalnej oraz bezpłatnym biuletynie miejskiego samorządu "Panorama Tczewa", a na terenie miasta pojawiło się także 7 banerów informacyjnych. Miasto zorganizowało także dwa spotkania otwarte: w filii tczewskiej szkoły katolickiej w Rokitkach oraz w świetlicy wiejskiej w Bałdowie, podczas których mieszkańcy mogli się zapoznać z informacjami przedstawionymi przez miasto oraz zadawać pytania bezpośrednio Prezydentowi Tczewa i jego Zastępcy ds. gospodarczych.



Baner informacyjny Miasta Tczewa, ustawiony w sąsiedztwie Urzędu Miejskiego i Urzędu Gminy.

TCZEW ŁĄCZY!

Miasto Tczew rozpoczęło procedurę zmiany granic administracyjnych. Celem jest uporządkowanie przestrzeni, która już dziś funkcjonuje jak wspólna. Planowana zmiana ma objąć Rokitki, Bałdowo wraz z Knybawą (w całości), oraz w części: Śliwiny, Czarlin, Czatkowy, Tczewskie Łąki i Zajęczkowo. Chcemy, by granice miasta odzwierciedlały to, co już jest faktem: Tczew i jego najbliższe okolice tworzą już dziś jedną społeczność.

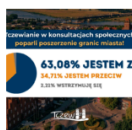
Tutaj znajdziesz wszystkie najważniejsze informacje: harmonogram, dokumenty, korzyści i FAQ.



Ekspertyzy naukowe dot. zmian granic miasta już dostępne on-line

10 marca 2026

Gmina Miejska Tczew zawarła umowę na przygotowanie specjalistycznych ekspertyz w związku z planowanym poszerzeniem granic administracyjnych miasta. Opracowania przygotowała Spółka Celowa Uniwersytetu Pomorskiego w...



Tczewianie w konsultacjach społecznych poparli poszerzenie granic miasta

25 lutego 2026

Zakończyły się konsultacje społeczne dotyczące zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa. Ich wyniki jednoznacznie pokazują, że większość mieszkańców popiera poszerzenie granic miasta. Konsultacje miały formę ankiety...



Związek Miast Polskich wspiera poszerzenie granic Tczewa

17 lutego 2026

Miasto Tczew otrzymało oficjalne wsparcie Związku Miast Polskich dla inicjatywy poszerzenia granic administracyjnych. Zarząd Związku zadeklarował poparcie dla działań zmierzających do włączenia do Tczewa...

Dedykowana zakładka na miejskiej stronie internetowej, (tczew.pl/zmiana-granic)



Spotkanie otwarte z mieszkańcami Rokitek (fot. Radio Gdańsk)

Gmina Tczew

Równolegle działania informacyjne prowadziła Gmina Tczew. Z informacji dostępnych Miastu wynika jednak, że sposób prowadzenia kampanii informacyjnej przez gminę był w znacznym stopniu jednostronny i koncentrował się przede wszystkim na eksponowaniu potencjalnych negatywnych skutków zmiany granic, co mogło wpływać na kształtowanie opinii mieszkańców jeszcze przed właściwym procesem konsultacyjnym.

Gmina organizowała spotkania z mieszkańcami w sołectwach. Spotkania te odbywały się również w miejscowościach, które nie są objęte proponowaną zmianą granic. W trakcie prezentacji przedstawiono dane oraz interpretacje nacechowane przekazem emocjonalnym, wskazujące m.in. zagrożenie dla dalszego funkcjonowania gminy w przypadku zmiany granic. Rzeczywisty charakter proponowanej zmiany, dotyczy części terenu Gminy Tczew i nie doprowadzi do likwidacji ani utraty zdolności funkcjonowania jednostki samorządu terytorialnego.

Elementem mobilizacji społecznej przeciwko zmianie granic był także tzw. „Marsz Jedności Gminy Tczew”, zorganizowany 7 lutego 2026 r., odbywający się w trakcie trwania konsultacji społecznych zarówno w Gminie Tczew, jak i w Gminie Miejskiej Tczew. Wydarzenie odbyło się na terenie miasta. W marszu uczestniczyli m.in. pracownicy gminnej spółki wodociągowej GT-KOM, strażacy Ochotniczych Straży Pożarnych, pracownicy gminnej komunikacji publicznej, przedstawiciele Kół Gospodyń Wiejskich, dyrektorzy gminnych szkół, sołtysi oraz radni gminy. W trakcie wydarzenia wykorzystywano również sprzęt należący do spółki GT-KOM, sprzęt OSP oraz autobusy gminnej komunikacji publicznej.





Źródło: oficjalny profil facebookowy Gminy Tczew

Ponadto, na budynku urzędu gminy (zlokalizowanego około 30 m. od budynku Urzędu Miejskiego w Tczewie) umieszczono wielkoformatowy baner zawierający hasła o wyraźnie negatywnym, nacechowanym emocjami charakterze. Treść odnosi się do planowanej zmiany granic oraz oceny działań Miasta Tczewa. Przekaz ten ma charakter konfrontacyjny i nie sprzyja prowadzeniu merytorycznej debaty publicznej.



Źródło: oficjalny profil facebookowy Gminy Tczew

Negatywne emocje związane z procesem konsultacji były widoczne również w przestrzeni internetowej. W mediach społecznościowych pojawiały się liczne komentarze o niewybrednym charakterze, skierowane zarówno wobec władz miasta, jak i samego Miasta Tczewa. Atmosfera ta była podsycana przez wypowiedzi i działania przedstawicieli władz gminy.

WYNIKI KONSULTACJI - MIASTO TCZEW

Konsultacje w Tczewie przeprowadzono na podstawie Uchwały nr XXII/304/2026 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 8 stycznia 2026 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa (załącznik nr 2.1 do niniejszego wniosku) oraz Zarządzeń Prezydenta Miasta Tczewa nr: 31/2026 z dnia 28 stycznia 2026 roku, 45/2026 z dnia 3 lutego 2026 roku oraz 46/2026 z dnia 3 lutego 2026 roku (załączniki nr 2.2, 2.3 i 2.4 do niniejszego wniosku).

Do udziału w konsultacjach zostali zaproszeni wszyscy mieszkańcy i mieszkanki Tczewa. Liczbę osób uprawnionych do głosowania określono na 56 170 (dane GUS za 30 czerwca 2025 roku). Konsultacje miały formę wypełnienia ankiety konsultacyjnej i złożenia wypełnionej ankiety:

- 1) osobiście w siedzibie Urzędu Miejskiego pod adresem Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, 83-110 Tczew lub przy ul. 30-go Stycznia 1, 83-110 Tczew,
- 2) za pośrednictwem poczty do Prezydenta, na adres Urzędu Miejskiego w Tczewie, Plac Marszałka Józefa Piłsudskiego 1, 83-110 Tczew lub przy ul. 30-go Stycznia 1, 83-110 Tczew,
- 3) drogą elektroniczną na adres email: info@um.tczew.pl, poprzez platformę ePUAP, z wykorzystaniem systemu e-Doręczeń,
- 4) za pomocą strony internetowej miasta Tczewa tczew.pl w zakładce „Zmiana granic Miasta Tczewa”.
- 5) osobiście w Bibliotece Głównej zlokalizowanej w budynku przy ul. Jarosława Dąbrowskiego 6 w Tczewie oraz w filiach:
 - a) nr 1 przy ul. Wyzwolenia 1,
 - b) nr 2 przy ul. Stanisława Konarskiego 15,
 - c) nr 3 przy ul. Władysława Jagiełły 8,
 - d) nr 4 przy ul. Pionierów 7,
 - e) nr 7 przy ul. Ks. Władysława Młyńskiego 4.

Liczba Mieszkańców Tczewa uprawnionych do udziału w konsultacjach: 56 170 - stan wg GUS na dzień 30.06.2025 r.

Liczba Mieszkańców Tczewa, którzy wzięli udział w konsultacjach: 1020

Liczba głosów ważnych: 994

Liczba głosów nieważnych: 26

Frekwencja wyniosła: 1,82%

Wyrażenie opinii polegało na wyborze jednej z odpowiedzi tj.: "Jestem za", "Jestem przeciw", "Wstrzymuję się od głosu". W ramach konsultacji społecznych zadano następujące pytanie:

"Czy jesteś za zmianą granic administracyjnych Miasta Tczewa polegającą na włączeniu do obszaru administracyjnego miasta przyległych obrębów gminy Tczew lub ich części o łącznej powierzchni 1871.1900 ha obejmujących: obręb ewidencyjny Bałdowo, część obrębu ewidencyjnego Czarlin, część obrębu ewidencyjnego Śliwiny, obręb ewidencyjny Rokitki, część obrębu ewidencyjnego Zajązkowo, część obrębu ewidencyjnego Tczewskie Łąki, część obrębu ewidencyjnego Czatkowy?".

odpowiedzi "jestem za" udzieliło 627 osób (63,08%),
odpowiedzi "jestem przeciw" udzieliło 345 osób (34,71%),
odpowiedzi "wstrzymuję się od głosu" udzieliły 22 osoby (2,21%).

Miasto Tczew nie jest podzielone na jednostki pomocnicze, w związku z czym przedstawiono wyłącznie wyniki konsultacji w odniesieniu do całego miasta.

W tym miejscu należy zauważyć, że frekwencja w przedmiotowych konsultacjach była na nieodlegającym od ogólnopolskiego trendu poziomie, w porównaniu do innych miast występujących z inicjatywą zmiany swoich granic. Frekwencja w innych miastach starających się o powiększenie swojego terytorium wynosiła przeciętnie ok. 1-5-2% (Koszalin, Olsztyn, Łębork, Ustka). Od trendu odbiega jedynie Słupsk, który procedurę zmiany granic w ostatnich latach inicjował kilkakrotnie - tam frekwencja w 2025 roku wyniosła już blisko 10%.

WYNIKI KONSULTACJI - GMINA TCZEW

Konsultacje społeczne z mieszkańcami Gminy Tczew w sprawie zmiany granic administracyjnych przeprowadzono na podstawie uchwały nr XXII/152/2026 Rady Gminy Tczew z dnia 7 stycznia 2026 r. Objęły one wszystkich mieszkańców Gminy Tczew i trwały od 1 do 18 lutego 2026 roku.

Liczba mieszkańców Gminy Tczew uprawnionych do głosowania: 15 499 osób (Gmina Tczew posługuje się liczbą zameldowanych mieszkańców na koniec 2025 roku - należy tu wskazać, że pojęcie osoby zameldowanej nie jest tożsame z pojęciem mieszkańca danej j.s.t.)
Liczba mieszkańców Gminy Tczew, którzy wzięli udział w konsultacjach: 6522 osób.
Frekwencja wyniosła: 42,08% (w odniesieniu do błędnie zastosowanej przez Gminę Tczew liczby osób zameldowanych).

Konsultacje przeprowadzono z wykorzystaniem ankiety, w ramach której umożliwiono wybór jednej z odpowiedzi „JESTEM ZA”, „JESTEM PRZECIW”, „WSTRZYMUJĘ SIĘ”. Zapewniono możliwość wypełnienia ankiety osobiście, pocztą oraz za pomocą witryny internetowej. Oczekiwano od mieszkańców wskazywania imienia, nazwiska oraz trzech ostatnich cyfr numeru PESEL. Na pytanie zawarte w ankiecie konsultacyjnej:

“Czy jest Pani/Pan za zmianą granic administracyjnych Miasta Tczewa i Gminy Tczew polegających na włączeniu do Tczewa obszaru Gminy Tczew, określonego w uchwale nr XX/269/2025 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 27 listopada 2025 r. w/s przystąpienia do procedury zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa”

Liczba głosów ważnych: 6474

Liczba głosów nieważnych: 48

- odpowiedzi “Jestem za” udzieliło 214 mieszkańców (3,30%),
- odpowiedzi “Jestem przeciw” udzieliło 6 187 mieszkańców (95,57%),
- odpowiedzi “Wstrzymuję się” udzieliło 73 mieszkańców (1,13%).

Wyniki konsultacji przedstawiono z podziałem na sołectwa:

KONSULTACJE SPOŁECZNE

W SPRAWIE ZMIANY GRANIC ADMINISTRACYJNYCH MIASTA TCZEWA

SZCZEGÓŁOWE WYNIKI

KONSULTACJI SPOŁECZNYCH PRZEPROWADZONYCH
WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY TCZEW W DNIACH 1 - 18 LUTEGO 2026 R.

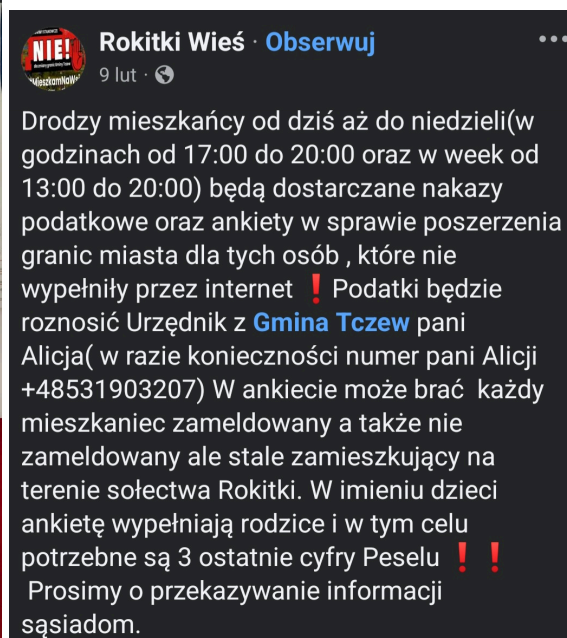
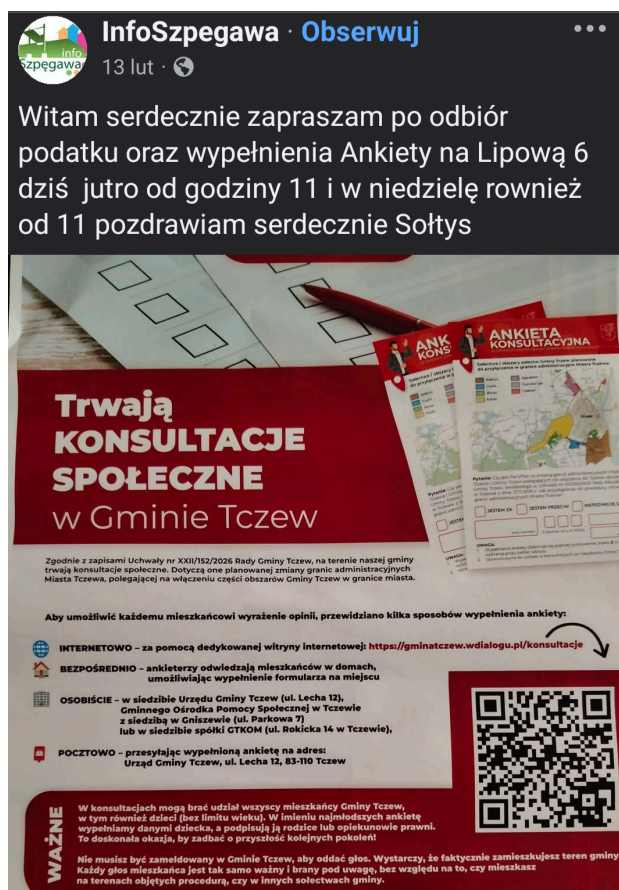
Miejscowość	Za	Przeciw	Wstrzymuje się	Suma	% Przeciw	Nieważne
Goszyn	1	40	10	51	78%	0
Wędkowy	1	35	0	36	97%	0
Gniszewo	22	217	2	241	90%	3
Lubiszewo Tczewskie	1	372	1	374	99%	0
Mieścín	0	116	1	117	99%	0
Tczewskie Łąki	10	377	9	396	95%	0
Malenin	7	303	3	313	97%	0
Stanisławie	1	48	1	50	96%	2
Dąbrówka Tczewska	5	169	2	176	96%	0
Czatkowy	8	188	2	198	95%	1
Szpegawa	5	421	7	433	97%	0
Łukocin	3	234	2	239	98%	0
Rukosin	1	72	0	73	99%	0
Małzewo	1	29	0	30	97%	0
Bałdowo	26	223	8	257	87%	30
Zajczkowo	3	281	2	286	98%	0
Swarożyn	1	511	4	516	99%	1
Śliwiny	6	218	2	226	96%	1
Szczerbiecin	1	127	1	129	98%	0
Małzewko	3	105	0	108	97%	0
Dałwin	3	125	0	128	98%	0
Rokitki	72	570	9	651	88%	0
Boroszewo	6	183	0	189	97%	7
Czarlin	5	236	1	242	98%	0
Turze	11	414	3	428	97%	3
Milobądz	10	523	0	533	98%	0
DPS Damaszk	0	43	0	43	100%	0
DPS Stanisławie	1	7	3	11	64%	0
suma oddanych głosów	214	6187	73	6474	95,57%	48

■ SOŁECTWA CZĘŚCIOWO OBJĘTE PROCEDURĄ
■ SOŁECTWA W CAŁOŚCI OBJĘTE PROCEDURĄ



Szczególną uwagę należy zwrócić na zdecydowanie niższą frekwencję w dwóch najbardziej zainteresowanych procedurą sołectwach, tj. Rokitki oraz Bałdowo, które – według danych Gminy Tczew na 31.12.2025 r. – liczą odpowiednio 2081 i 912 mieszkańców, przy czym w Rokitkach udział w konsultacjach wzięło 651 osób (frekwencja 31,28%), a w sołectwie Bałdowo udział wzięło 257 osób (frekwencja 28,18%). Frekwencja w całej gminie to 42,08%. W sołectwie Bałdowo stwierdzono aż 30 nieważnych głosów, wobec 48 nieważnych głosów w gminie ogółem.

Ankiety konsultacyjne były w wielu przypadkach dostarczane mieszkańcom przez pracowników Urzędu Gminy oraz sołtysów wraz z decyzjami podatkowymi, co mogło wpływać na postrzeganie procesu konsultacyjnego przez mieszkańców oraz rodzić obawy co do wywierania presji do głosowania w określony sposób.



Zrzuty ekranu z profili facebookowych sołectw Szpegawa oraz Rokitki.

W dniu 20 lutego 2026 roku Rada Gminy Tczew podjęła Uchwałę nr XXIV/170/2026 w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic Gminy Tczew (załącznik nr 3.1 do niniejszego wniosku), zgodnie z którą zaopiniowała negatywnie objętą wnioskiem zmianę granic.

Gmina do przedmiotowej uchwały załączyła dodatkowo uchwały i listy poparcia od Rad Rodziców gminnych szkół podstawowych oraz Kół Gospodyń Wiejskich. Trudno jednak ocenić obiektywność takiego poparcia, kiedy wszystkie te podmioty powiązane są bezpośrednio z gminą i jej budżetem. Dodatkowo, przesłane uchwały i stanowiska są dokładnie tej samej treści, co każe przypuszczać, że ich przyjęcie nie było oddolną inicjatywą, lecz zostało odgórnie narzucone.

PRÓBY POROZUMIENIA I DIALOGU POMIĘDZY STRONAMI, TJ. GMINĄ MIEJSKĄ TCZEW I GMINĄ TCZEW

Jeszcze 25 listopada 2025 roku, a więc przed przyjęciem przez Radę Miejską w Tczewie stosownej uchwały w sprawie uruchomienia procedury zmiany granic miasta, Prezydent Tczewa Łukasz Brządkowski oraz Zastępca Prezydenta Miasta ds. gospodarczych Andrzej Gockowski odbyli spotkanie z Wójtem Gminy Tczew. Podczas spotkania poinformowali o

zamiarze zainicjowania procedury, przedstawili motywy tej decyzji oraz zaproponowali konkretne działania w celu maksymalnego zabezpieczenia interesu Gminy Tczew w kontekście zmiany granic. Zaproponowano między innymi wykupienie przez miasto od gminy wiejskiej projektów inwestycji, które gmina ma zamiar przeprowadzić na terenach proponowanych do połączenia z miastem. Wykazano także gotowość do rozmów o konkretnych rekompensatach dla gminy. Władze Gminy Tczew nie wyraziły zainteresowania kolejnymi spotkaniami i dialogiem, koncentrując się jedynie na wyrażaniu sprzeciwu wobec samej procedury. Ponadto, Wójt Gminy Tczew pomimo próśb ze strony Prezydenta Tczewa odmówił udziału w debacie zaproponowanej przez lokalne media. Przekreśliło to jakiegokolwiek szanse na rzeczową dyskusję na temat podziału administracyjnego miasta i gminy. Postawa Gminy Tczew uniemożliwiła jakiegokolwiek rozmowy o rekompensatach finansowych dla niej, odrzucając na samym początku procedury jakiegokolwiek porozumienie z miastem.

**TCZ.PL**

WIADOMOŚCI

OGŁOSZENIA

KATALOG

REKLAMA

PRACA

LOKALE I MIEJSCA

ZDROWIE

MIASTO

TEMATY

INNE

Pogoda Tczew

Gmina i miasto nie ustają w działaniach w związku z rozpoczętą procedurą poszerzenia granic Tczewa. Wójt Tczewa chce przekonać wójta do udziału w debacie. Z kolei wójt zaprasza mieszkańców do udziału w Marszu Jedności Gminy Tczew - "Jedność zamiast podziałów", który zaplanowano na sobotę, 7 lutego.

Samorządowcy prześcigają w pomysłach na przekonanie mieszkańców do swoich racji.

„Apeluję o przyjęcie zaproszenia na debatę, którą chcą zorganizować zarówno Telewizja Tetka, jak i Radio Gdańsk - mówi w swoich mediach społecznościowych prezydent Tczewa, **Łukasz Brządkowski**. - Spotkajmy się na neutralnym gruncie, bez pośredników, porozmawiajmy merytorycznie o procesie poszerzenia granic miasta Tczewa. Rozmawiajmy na argumenty i bez zbędnych emocji. Dajmy szansę mieszkańcom, żeby sami mogli wyrobić sobie opinię na ten temat.

Krzysztof Augustyniak, wójt gminy Tczew, ma inny pomysł na zaktywizowanie mieszkańców - w sobotę 7 lutego zaprasza na Pl. Jana Pawła II w Tczewie (główne skrzyżowanie na DK 91 przy stacji Shell), gdzie o 14:00 rozpocznie się "Marsz Jedności Gminy Tczew - Jedność zamiast podziałów". Do udziału w wydarzeniu wójt zaprasza wszystkich, którym leży na sercu dobro i przyszłość gminy.

<https://www.tcz.pl/index.php?p=1.47.0.wiadomosci&item=a08b6f1e1015363e&title=wojt-zaprasza-na-marsz-jednosci-prezydent-proponuje-mu-debate> (dostęp: 11.03.2026)

PODSUMOWANIE

Szanowny Panie Ministrze,

Rozszerzenie granic administracyjnych Tczewa wzmocni potencjał Miasta oraz całego powiatu Tczewskiego. To szansa na nowe miejsca pracy dla mieszkańców, a także prorozwojowe spojrzenie w przyszłość. Dzięki włączeniu w granice Tczewa nowych terenów, miasto zyska nowe możliwości rozwojowe oraz zwiększy się jego konkurencyjność, wzrośnie liczba ludności o blisko 3 tys. osób.

Głównym argumentem dla poszerzenia granic w obecnym systemie prawnym jest nieskuteczność mechanizmów wspólnego zarządzania na poziomie międzygminnym. Obecne rozwiązania prawne nie są wystarczające dla równoważenia interesów, dzielenia się korzyściami i kosztami urbanizacji czy wspólnego prowadzenia polityki przestrzennej.

Analizy przygotowane przez naukowców Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku z zakresu ekonomii, demografii, socjologii i urbanistyki potwierdzają zasadność rozszerzenia granic administracyjnych miasta. Ścisłe powiązania funkcjonalne sołectw ościennych graniczących z miastem wskazują nawet, że należy mówić nie tyle o „rozszerzeniu”, co urealnieniu granic.

Poszerzenie granic miasta jest konieczne, gdyż miasto Tczew jest jedną z mniejszych pod względem powierzchni (22,26 km²) siedzib powiatów w województwie pomorskim. Przekładało się to i nadal przekłada na bardzo wysoką liczbę ludności przypadającej na 1 km² (w 2024 r. – 2372 osoby na 1 km²) oraz stanowi istotną barierę dla napływu nowych mieszkańców i rozbudowy miasta. Ponadto występuje problem depopulacji Tczewa, wzmagany przez migrację mieszkańców do przyległych miejscowości, głównie do Rokitek. W latach 2000-2024 ponad 60% osób, które osiedliły się w gminie Tczew, pochodziło z miasta Tczew. Liczba mieszkańców Rokitek wzrosła o 29% w ciągu pięciu lat, przy braku porównywalnego wzrostu w pozostałej części gminy. Oznacza to, że rozwój demograficzny gminy odbywa się m.in. kosztem miasta.

Badania społeczno – ekonomiczne oraz socjologiczne wskazują, że Rokitki i Bałdowo pełnią funkcję miejscowości mieszkaniowych („podmiejskich sypialni”, jak ujęto to w analizie socjologicznej dr hab. Marka Gorzko), natomiast kluczowe aktywności zawodowe, edukacyjne, zakupowe i usługowe mieszkańców realizowane są poza nimi. To w Tczewie funkcjonują 6624 firmy (w tym duże korporacje ulokowane w pomorskiej specjalnej strefie ekonomicznej, 42 przedsiębiorstwa zatrudniające do 250 pracowników, 6 zatrudniających do 1000 osób oraz 1 zatrudniające ponad 1000 osób). Tczew zapewnia miejsca pracy mieszkańcom miasta i gminy. W całej gminie Tczew działają tylko dwa duże przedsiębiorstwa (zatrudniające 250 lub więcej) oraz zaledwie 9 średnich (zatrudniających od

50 do 249 pracowników). Nawet działająca na terenie Rokitek ciepłownia GPEC Ekspert Sp. z o.o. faktycznie służy potrzebom podmiotów miejskich, a nie gminnych – zasila ponad 460 klientów (około 22 tys. mieszkańców) w mieście i tylko 22 klientów w gminie. Wszystko to dowodzi już istniejących silnych więzi gospodarczych miasta i przyległych sołectw. To miasto Tczew w praktyce zaspokaja potrzeby mieszkańców okolicznych sołectw, których gmina nie jest w stanie w pełni zabezpieczyć. Rokitki i Bałdowo nie mają wielu podstawowych elementów infrastruktury społecznej (np. apteki, przychodni, żłobka, biblioteki/ punktu bibliotecznego czy profesjonalnych obiektów sportowych). W całej gminie działa tylko jedna publiczna placówka kulturalna – biblioteka w Swarzędzie – oraz zaledwie dwa punkty apteczne. Dzieci z gminy korzystają z miejskich żłobków, przedszkoli i szkół podstawowych, a miasto dofinansowuje ze swojego budżetu filię szkoły katolickiej w Rokitkach. Zrozumiałą jest decyzja o wybudowaniu szkoły w mieście Tczew przez mieszkańców okolicznych wsi, skoro dla dzieci z Bałdowa właściwa jest szkoła podstawowa w Swarzędzie, oddalona o 10 km. Wszystko to pokazuje, że gmina Tczew nie jest w stanie w pełni zaspokoić potrzeb edukacyjnych, przez co dzieci korzystają z usług w mieście.

Nawet w tak podstawowym zakresie jak dostarczanie wody Gmina Tczew jest uzależniona od miejskiej Spółki Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. Rokitki, Czarlin i Bałdowo korzystają z wody zakupionej od ZWiK-u, a następnie odprowadzają ścieki do spółki miejskiej, która dodatkowo przejęła eksploatację gminnego systemu kanalizacji sanitarnej. Rokitki i Bałdowo są już częścią aglomeracji Tczew, tj. obszaru wspólnie realizującego gospodarkę wodno – ściekową.

Wartym podkreślenia jest fakt, że w Rokitkach pod auspicjami Zespołu Szkół Katolickich im. Świętej Jadwigi Królowej w Tczewie, funkcjonuje Katolicka Szkoła Podstawowa (tzw. Mały Katolik). Jest ona finansowana zarówno ze środków otrzymywanych z budżetu Państwa w ramach potrzeb oświatowych, jak również **ze środków Gminy Miejskiej Tczew** wg wskaźnika zwiększającego, który **uwzględnia koszty utrzymania miejskich szkół**.

Analizy naukowe obalają również koronny argument władz gminy o konieczności zachowania wiejskiego i rolniczego charakteru Rokitek, Śliwin i Bałdowa. Miejscowości te tylko formalnie posiadają status wsi. Rokitki i Bałdowo mają strukturę podmiotów gospodarczych bardziej podobną do miasta Tczewa, niż do pozostałej części gminy Tczew. Działalność rolnicza ma w Rokitkach i Bałdowie charakter marginalny, a zdecydowana większość podmiotów działa w branży usługowej. Dla Rokitek i Bałdowa podział podmiotów gospodarczych przedstawia się następująco: w sektorze usługowym (odpowiednio 73,7% i 74%), w przemyśle (odpowiednio 26% i 24%) oraz w rolnictwie (odpowiednio 0,3% i 2%).

Pod względem urbanistyki i ładu przestrzennego sołectwa Rokitki i Bałdowo bardziej przystają do miasta Tczewa niż do pozostałych miejscowości w gminie Tczew. Wjazd ulicami

Skarszewską i Rokicką wskazuje na całkowity brak różnic przestrzenno – funkcjonalnych między Tczewem a Rokitkami, a jedynym realnym „znakiem granicy” są tablice z nazwami miejscowości. Dominujący w Rokitkach typ zabudowy – 50 budynków 3-4-kondygnacyjnych z podziemnymi parkingami, zgrupowanych w duże, rozbudowujące się osiedla – ma charakter typowo miejski, . Natomiast w sołectwie Bałdowo występuje urbanizacja „osiedlowa” Knybawy oraz przekształcenie jej w osiedle domów jednorodzinnych. Ponadto, Gmina Tczew w przyjętej w grudniu 2025 roku Strategii Rozwoju Gminy Tczew na lata 2025-2035, warunkuje rozwój w szczególności Rokitek i Bałdowa przy założeniu wykorzystywania powiązań społecznych, gospodarczych, przestrzennych, z miastem Tczew, jak również jego infrastruktury i zapewniania szeregu usług publicznych.

Wszystkie wyżej przedstawione argumenty prowadzą do konkluzji, że funkcjonalnie mieszkańcy sołectw przyległych do miasta byli i są praktycznie Tczewianami. Stąd urealnienie granic administracyjnych miasta Tczewa stanowi niezbędną korektę. Upłynęło ponad 35 lat od reaktywacji samorządu gminnego oraz ponad 25 lat od ostatniej reformy administracyjnej. Granice wyznaczone ponad trzy dekady temu, w odmiennej sytuacji gospodarczej, społecznej i demograficznej, zwyczajnie uległy dezaktualizacji.

Należy również wspomnieć, że po reformie administracyjnej z 1998 r., usankcjonowanej ustawą o samorządzie powiatowym, Tczew odzyskał rolę centrum powiatowego, co wzmocniło jego funkcje administracyjne, edukacyjne i kulturotwórcze względem ościennych miejscowości, ale i sąsiednich gmin. Istotnym elementem kształtującym te relacje stała się Strategia Rozwoju Miasta Tczewa, która w kolejnych edycjach (m.in. na lata 2014-2020 i 2021-2030) podkreślała konieczność budowy spójnego systemu powiązań z jednostkami takimi jak: Bałdowo, Czarlin, Rokitki, Śliwiny i Zajączkowo. Aktualizacja strategii rozwoju miasta do 2040 r. również przewiduje dalszy rozwój powiązań pomiędzy Tczewem a sąsiednimi miejscowościami, przy jeszcze większym niż dotąd zaangażowaniu społeczności lokalnej.

Natomiast po roku 2000 do chwili obecnej Tczew przestał być jedynie dominującym ośrodkiem administracyjnym, stając się centrum zintegrowanego przestrzennie, historycznie i społecznie mikroregionu. Rozwój Rokitek i Bałdowa, Czarlina jako logistycznego centrum oraz przemysłowego oddziaływania na Śliwiny – wszystko to stworzyło nowy organizm funkcjonalny, którego nie można już przerwać decyzjami administracyjnymi. Tczew jako centrum mikroregionu musi zatem przyciągać – i przyciąga – zasoby finansowe i ludzkie, zaś lokalnej społeczności oddaje do dyspozycji dobrze zorganizowane zaplecze i dostęp do usług publicznych. Od takiego modelu kontynuacji drogi rozwoju Tczewa i okolicy nie ma już odwrotu, nie tylko zresztą ze względu na wprowadzone zapisy w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego do roku 2030, które w odniesieniu do Tczewa, wskazują na

dalszy rozwój i wzmocnienie miasta wraz z jego makroregionem w ramach subregionu nadwiślańskiego.

Podsumowując niniejszą analizę pragniemy zauważyć, że w kwestii poszerzenia granic chodzi tak naprawdę o usankcjonowanie faktycznego rozlania się miasta Tczewa i powstrzymanie dalszej depopulacji i suburbanizacji. Miasto tętni życiem w dużej mierze także dzięki osobom, które choć wyprowadziły się z Tczewa do okolicznych sołectw, to wciąż odczuwają silne więzi ze swoim miastem, spędzają tu nie tylko czas pracy, ale także czas wolny.

Wyludnianie się miasta przekłada się jednak na odpływ dochodów podatkowych, przy jednoczesnym stałym wzroście kosztów funkcjonowania miasta, ponoszonych także na rzecz mieszkańców, którzy mieszkają tuż za jego granicami. Aby dalej miasto Tczew mogło zapewnić ofertę, utrzymać szkoły, przedszkola, obiekty kultury, sportu i rekreacji, niezbędny jest impuls demograficzny – zwiększenie liczby mieszkańców poprzez włączenie terenów, które de facto zamieszkują byli Tczewianie. To nasi mieszkańcy, których wciąż traktujemy jako Tczewian, którzy wyprowadzili się, bo miasto było za ciasne w swoich granicach i których ze względu na silne więzi społeczne i emocjonalne z miastem pragniemy przywrócić do Tczewa.

Mając na względzie treść niniejszego wniosku, jego uzasadnienie oraz dołączone dokumenty i informacje, uprzejmie prosimy o jego pozytywne rozpatrzenie.

Łukasz Brządkowski
Prezydent Miasta Tczewa

Marcin Kussowski
Przewodniczący Rady Miejskiej w Tczewie

Załączniki do wniosku:

1. Zaświadczenia właściwego starosty potwierdzające zgodność danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, z operatem ewidencyjnym:
 - 1.1. Zaświadczenie Starosty Tczewskiego Nr GG.GE.6621.1.47.2026 z dnia 2 marca 2026 r. Zgodność powierzchni obrębów ewidencyjnych Gminy Tczew oraz powierzchni całkowitej Gminy Tczew, a także w zakresie zgodności powierzchni ewidencyjnej obrębów ewidencyjnych.
 - 1.2. Zaświadczenie Starosty Tczewskiego Nr GG.GE.6621.1.57.2026 z dnia 9 marca 2026 r. Zgodność powierzchni obrębów ewidencyjnych Gminy Miejskiej Tczew oraz powierzchni całkowitej Gminy Miejskiej Tczew, a także w zakresie zgodności powierzchni ewidencyjnej obrębów ewidencyjnych
2. Uchwała wnioskodawcy w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami:
 - 2.1. Uchwała Nr XXII/304/2026 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 8 stycznia 2026 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa.
 - 2.2. Zarządzenie Nr 31/2026 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia z 28 stycznia 2026 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Tczewa w sprawie zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa.
 - 2.3. Zarządzenie Nr 45/2026 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 3 lutego 2026 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 31/2026 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 28 stycznia 2026 r. w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Miasta Tczewa w sprawie zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa.
 - 2.4. Zarządzenie Nr 46/2026 Prezydenta Miasta Tczewa z dnia 3 lutego 2026 r. w sprawie powołania Zespołu ds. przeprowadzenia i ustalenia wyników konsultacji z mieszkańcami w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Miasta Tczewa oraz określenia trybu pracy Zespołu.
 - 2.5. Zbiorcze wyniki i raport podsumowujący konsultacje społeczne.
3. Uchwały organów stanowiących zainteresowanych jednostek samorządu terytorialnego zawierające opinie, o których mowa w art. 4b ust. 1 pkt 2 ustawy, wraz z wynikami konsultacji z mieszkańcami:
 - 3.1. Uchwała Nr XXIIIV/170/2026 Rady Gminy Tczew z dnia 26 lutego 2026 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic Gminy Tczew;
 - 3.2. Uchwała Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 26 marca 2026 r. w sprawie wyrażenia opinii w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew.
4. Mapa topograficzna, wypisy z operatu ewidencyjnego, mapy ewidencyjne.
 - 4.1. Mapa topograficzna w skali 1:50 000 z zaznaczeniem granic gmin objętych wnioskiem i siedzib ich władz oraz proponowanych zmian.

- 4.2. Wypisy z operatu ewidencyjnego dla części obrębów ewidencyjnych: Czarlin – gm. Tczew, Śliwiny – gm. Tczew, Zajączkowo – gm. Tczew, Tczewskie Łąki – gm. Tczew, Czatkowy – gm. Tczew.
- 4.3. Mapa ewidencyjna - pliki GML wydane przez Starostę Tczewskiego, zawierające zbiór danych bazy danych EGiB - dane przedmiotowe (opisowe i geometryczne) wraz z licencjami.
- 4.4. Mapy ewidencyjne uwzględniające działki ewidencyjne obszarów objętych wnioskiem z zaznaczeniem ich granic opracowane na podstawie plików GML:
 - 4.4.1. Mapa ewidencyjna obrębu Bałdowo;
 - 4.4.2. Mapa ewidencyjna obrębu Czarlin;
 - 4.4.3. Mapa ewidencyjna obrębu Śliwiny;
 - 4.4.4. Mapa ewidencyjna obrębu Rokitki;
 - 4.4.5. Mapa ewidencyjna obrębu Zajączkowo;
 - 4.4.6. Mapa ewidencyjna obrębu Tczewskie Łąki;
 - 4.4.7. Mapa ewidencyjna obrębu Czatkowy.
- 4.5. Mapy ewidencyjne przedstawiające działki ewidencyjne planowane do częściowego przyłączenia w granice administracyjne Gminy Miejskiej Tczew.
- 4.6. Mapa ewidencyjna przedstawiająca działki ewidencyjne w granicach administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew.
5. Opinia Głównego Geodety Kraju potwierdzającą przebieg dotychczasowych granic gminy lub gmin objętych wnioskiem z rejestrem granic i powierzchni jednostek zasadniczego podziału terytorialnego kraju.
6. Wypis z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy lub gmin objętych wnioskiem uwzględniający infrastrukturę techniczną i społeczną, układ urbanistyczny i komunikacyjny oraz sposób zagospodarowania terenu:
 - 6.1. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Tczew;
 - 6.2. Wypis z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Tczew;
 - 6.3. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Gminy Tczew dla obszarów objętych wnioskiem;
 - 6.4. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta Tczewa.
7. Inne dokumenty mogące mieć wpływ na rozpatrzenie wniosku:
 - 7.1. Jażewicz I., Szymańska W., 2026, Analiza zasadności rozszerzenia granic miasta Tczewa w kontekście zmian demograficznych w latach 2000 – 2025.
 - 7.2. Miedziński M., 2026, Powiązania osadniczo-urbanistyczno-przestrzenne obszarów: Rokitki, Zajączkowo, Tczewskie Łąki, Czatkowy, Śliwiny, Czarlin, Bałdowo z miastem Tczew.

- 7.2.1. Oświadczenie autorskie, Miedziński M.
- 7.3. Strelcow W., 2026, Analiza zasadności rozszerzenia granic miasta Tczew w zakresie powiązań społeczno-ekonomicznych, z uwzględnieniem wskaźników dotyczących powiązań rynku pracy, wykorzystania infrastruktury społecznej (szkolnictwa, ochrony zdrowia itp.), infrastruktury sportowej, usługowej itp.
- 7.4. Pencarski K., 2026, Powiązania historyczno-kulturowe z uwzględnieniem więzi kulturowych mieszkańców Tczewa z przyłączanym obszarem.
- 7.5. Gorzko M., 2026, Diagnoza jakości więzi społecznej we wsiach Rokitki i Bałdowo Raport z badania ankietowego (grudzień 2025).
- 7.6. Uchwała NR XX/271/2025 Rady Miejskiej w Tczewie z dnia 27 listopada 2025 r. w sprawie deklaracji Rady Miejskiej w Tczewie dla przyszłych mieszkańców Miasta Tczewa z obrębów ewidencyjnych: Rokitki, Śliwiny, Czarlin, Bałdowo, Czatkowy, Tczewskie Łąki i Zajączkowo w Gminie Tczew.
- 7.7. Fundacja Miasto, Luty 2026, Raport z badania ankietowego mieszkańców i interesariuszy, wykonany w ramach trwających prac nad Strategią Rozwoju Tczewa do 2040 roku.
- 7.8. List poparcia Związku Miast Polskich dla inicjatywy zmiany granic administracyjnych Tczewa.

Uzasadnienie

Tworzenie, łączenie, dzielenie i znoszenie gmin oraz ustalenie ich granic dokonywane jest zgodnie z ustawą z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów, przy czym rozporządzenie to może być wydane na wniosek zainteresowanej gminy (art. 4 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z art. 4b ust. 3 ustawy i §1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 sierpnia 2001 r. w sprawie trybu postępowania przy składaniu wniosków dotyczących tworzenia, łączenia, dzielenia, znoszenia i ustalania granic gmin, nadawania gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenia i zmiany nazw gmin i siedzib ich władz oraz dokumentów wymaganych w tych sprawach - z wnioskiem o wydanie rozporządzenia rada gminy występuje, do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody, w terminie do dnia 31 marca.

Rada Miejska w Tczewie w dniu 8 stycznia 2026 r. podjęła uchwałę o nr XXII/304/2026 w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących zmian granic administracyjnych miasta Tczewa. Konsultacje z mieszkańcami miasta Tczewa zostały przeprowadzone w okresie od dnia 5 lutego do dnia 20 lutego 2026 r. W wyniku tych konsultacji ustalono, że proponowana zmiana granic administracyjnych miasta Tczewa jest zgodna z wolą jego mieszkańców.

W związku z powyższym uzasadnione stało się podjęcie uchwały i złożenie wniosku w przedmiocie zmiany granic administracyjnych Gminy Miejskiej Tczew.

Z-ca Prezydenta Miasta

Andrzej Gockowski